

311049

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
నంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 29 న తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంస్కరము, కార్తికమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 176
నందిక ౧౭౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతానామములు పొందియన్నది. వంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనమున కలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపుష్పాల్ల బాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును బాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి డహమున
కారోగ్యముగలిగించును. నొప్పులు తీసివేసెను.
విజేతములలో కూడి వాడుచున్నారు.

నక-నిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గొప్పజిన్నింగ్ గ్రాండ్ నట్ ఫ్యాక్టరీలాటరీ

మంచితరుణము!

త్వర పడుము!

రూ 52,500 కు లాటరీ టికెట్టు 1-కి రు 5-0-0 10,500 టికెట్టు మాత్రమే

Xవరైంట్ వారి L. DIS. 3505, 1924 గా తెలియపరచి లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాము.

లాటరీవేయు ఆస్తివివరము:—కడపజిల్లా జమ్మలమడుగుతాలూక
కొండాపురంలో మాస్టాఫీసారుభవములో పున్న సుమారు 4 యకర
ముల భూమిని చుట్టూ కాంపౌండుగోడ. అందులో పున్న 11 హార్స్
వవర్ పోర్ట్ బిల్ స్టీయింజింజ్ 10 ప్లాట్ బ్రదర్స్ జిన్నులు. 3 శి. టైప్
డికార్ట్ కేటర్లు, వెల్వేటర్, క్లీనింగ్ మిషన్, ఫిటింగ్ చేయని 2 ఆయిల్
ఎక్స్ ట్రాక్టుమిషనులు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు గోడపునులు,
సామానులు, కాపురముండుటకు దివ్యమైన మహాలు గల గొప్ప
యిల్లున్నది, కాంపౌండులోకి చేరిన మరెవకయిల్లున్నది, కూలీలకు
6 కొట్టములు, బావి, నిమ్మతోట గలిగి మంచి వర్షింగు ఆర్దరులో
పున్నది.

సౌకర్యములు వగైరా:—రైల్వేస్టేషన్ కాంపౌండుతో యీ
ఫ్యాక్టరీగోడ కలుసుకొని రైలుకు మిగుల చేరికగా పున్నది. కడపనుంచి
తాడిపత్రివరకు బాగుగా పనిచేసిన మొదటితరగతి ఫ్యాక్టరీలలో నిది
యొకటి. దినం 1-కి 12 గంటలు పనిచేసిన 100 బార్వల శనిగెకాయ
పప్పు, 8 బార్వల దూదితయారగును. ప్రతి శనిగెకాయ విశేషముగా
పండు పల్లెలకు మధ్య నున్నది. కొండాపురం శనిగెకాయవ్యాపారము
నకు విశేష ప్రసిద్ధి కెక్కినదని నర్సులకు తెలిసిన విషయమే.

ఇతరవిషయములు:—టికెట్టుయావత్తు పూర్తి అయిన వెంటనే
లాటరీకలుపుతేది పినాకిని ఆంధ్రప్రదేశ్, హిందూప్రదేశలలో ప్రచు
రముచేయించి మ॥ రా॥ రా॥ గుత్తిదివాన్ బహద్దూర్ పి. కేశవపిల్ల
గారున్న యింకా తగుపెద్దమనుష్యులయెదుట లాటరీ కలిపి యెత్త
బడును. వసూలు అయినసొమ్ములో ఖర్చులుపోను, మిగతసొమ్ము కడప
యింపీయల్ బ్యాంక్ లో డిపాజిట్ చేయబడును. గెలుపొందువారికి
వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలుపుతూ పై పత్రికలలో ప్రచురము చేయ
బడును. ఆ వెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని మావల్ల
క్రమమైన దస్తావేజును పొందవచ్చును.

లాటరీ టికెట్టు మావద్దగాని, మేము నియమించిన ఏజెంట్లవద్ద
గాని, స్వయముగాగాని, మనియార్డర్ ద్వారా సొమ్ముపంపిగాని పొంద
గలరు. లాటరీ టికెట్టు ఆమ్ముటకుగాను, కమిషన్ యేజెంట్లు కావలెను.
మంచికమిషన్ యివ్వబడును. ఏజెంట్లుగా పనిచేయువారు, గొప్ప
లాభము పొందుటకు మంచితరుణము. కమిషన్ వగైరా అన్ని విష
యములకు లాటరీ స్వంతదారుల మగు మాకు, యిక్రింది అడ్రసుకు
వ్రాసిగాని, స్వంతంగా వచ్చిగాని, యేర్పాట్లు చేసుకొనవచ్చును.

శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి, బి. సి. మల్లారెడ్డి

1732

పోస్టు, కొండాపురం. కడపజిల్లా.

M. S. M. R.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

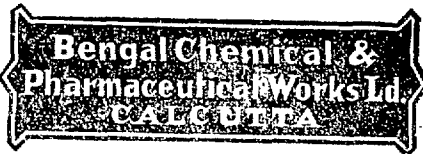
1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినీటిని, ఆరోగ్యమునుపొందిన రక్త-
తేనిలోగుట్టే ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములవ్రాసిన పంపబడును.
బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.18-0 క్రివి. పి. చార్జీతో సహా రూ 1.2-0.

నరనము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది.

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
శాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచైన్స్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు
ఆయిర్ ఎంజనీలు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైనుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్టింగ్స్,
నట్టులు, సరస్సుగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయన్ షేపింగ్, పెద్దనాయక్ షేపింగ్,
మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బహుళ వ్రాయబడును.

నవలలు సరస్వతీ గ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు: రాజమహేంద్రవరము సంపాదకుడు:

అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి, తల్లావజ్జల శివశంకరశాస్త్రి,
నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నర-
నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీ వైండు. ప్రవేశరూసుము 0.4-0 యిచ్చి చందాదారు
లగువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రూ 1-0-0; ఇతరులకు రూ 1-8-0.

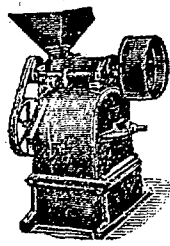
కుముద్వతి రచయిత: శ్రీమతి పులవర్తి కమలాదేవి

మనోహర మైనపదలాలిత్యము—చమత్కారకథాకల్పనము—కుముద్వతి ధైర్యసాహసము—రామానందుని
యుదారస్వభావవర్ణనము—మిక్కిలి రామణీయకము. స్త్రీలు వ్రాసిన గ్రంథ మిట్లుంటుండు యరిది యని చదువరులు
తలంతురు. వెల చందాదారులకు రూ 1-0-0; ఇతరులకు రూ 1-8-0.

చంద్రవేసి తెలిగించినది: శ్రీయత చిల్లరిగ శ్రీనివాసరావు.

ఇందలికథ లతిచమత్కారములు—హంతకు నశ్వేషించుట—చీటిచోరి పట్టుకొనుట—మన్నగురహస్యా
శ్వేషణము లిందు మిక్కిలి రమ్యముగ వర్ణింపబడినవి. వెల చందాదారులకు రూ 0-8-0; ఇతరులకు 0-12-0.

మెషిన్లు అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టుముల పవరుగల హారన్నులి యింజను.
2. క్రొత్త 12 గుట్టుముల పవరుగల బెట్టి యింజను.
3. నుంచి సకెండుహాండు 20-25 గుట్టుములపవరుగల అక్రాయిడు పైపు, హారన్నులి యింజను.
4. బెట్టి రైసుమల్లుగ్గు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 న్ను 7 న్ను.
5. క్రొత్త 18 అంగులము వేగముగల షేపింగ్ మెషిన్.
6. 14 అంగులము డ్రైయింగ్ మిల్లుగల, వర్మికల్, పిండిమిల్లు.
7. క్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం స్క్రాపు, కట్టింగ్, లేట్టు, యింకా పుపయోగించిన 12 అడుగుల X 10 అంగులం, 12 అడుగుల X 10 1/2 అంగులం లేట్టులున్న ఉన్నవి.
8. ఉపయోగించిన 50 గుట్టుముల పవరుగల, బ్లాస్టింగ్, 65 గుట్టుముల పవరుగల, రప్టు, ప్రాప్టరు, కూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టామలోగలవి.)
9. ఉపయోగించిన 20 గుట్టుముల పవరుగల, మార్షలు, డబిలు, సిలిండరు, పోర్ట్ బిలు, స్ప్రింగ్, యింజను. (కర్ కత్తా స్టామలోగలదు.)

మాయొక్కధరలు మిక్కిలి తక్కువ, పచ్చిచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అండ్ కంపెని, 8, సెంబుదాసువీధి, చెన్నపురి.

మహాభుగంసహితా

ఇది గోవునాడీ గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము
పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది.
జాతకచక్రమున నకలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని
మాకు పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.
జాతకము వెదకుటకు రూ 1-0-0
శ్లోకములు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0
అర్థము వ్రాయుటకు రూ 1-0-0
పోస్టేజీ రూ 0-4-0
మొత్తం రూ 2-4-0 అగును.
అర్థం అవసరము లేనివారికి రూ 2-4-0 లు మాత్రం
అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.
(930) ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు (గోదావరిజిల్లా).

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక

నం॥ర చందారు 3
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయిక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటకము) విలులయ్య, విలుకత్తెలయ్య
అద్భుతచర్యలు, బీచివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్నవల) వెల ఆ 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల ఆ 10
వాసంతిక (చెంబునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) వెల ఆ 10
అంధ్రనామనంగ్రహము (సటిక) వెల ఆ 4
రెడ్డిబదర్సు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృష్టి
హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
యంత్రములు, అమెరికానాటి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమా
సాహ విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంగ్లీషు క మనవ్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
ఉమాధియగుట, కీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెక్కున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
ములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (2118) 8-6
ఆర్. జనార్దనం కాయాడు, ఒంగోలు, బూ గురుజిల్లా

కవహరి

నీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధములు శైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. కీరకాలమున
ప్రబలింప దగ్గు. క్యాసకోశముల నుత్కృష్ట హారములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తుయదగ్గు దగ్గుకు సేందిచ్చగనైన
జుయ దగ్గు విధమున బట్టి యుండును.
అమ్మకాంజనము దిసో, మదరాసు - బొంబాయి.

నోటీసు

ఇందుములముగా తెలియచేయడ మేమన కృష్ణాజిల్లాగడ్డ
వల్లెరు లాకువడ్డనున్న శ్రీపద్మావయ్య రైసుమిల్లును నిమ్మగడ్డ
గోపాలకృష్ణయ్యగారున్న మేమున్న కలసి సదరు మిల్లును
కంట్రాక్టు ని. గోపాలకృష్ణయ్యగారు అందుసన్న పేరుతో దస్త
రులుపెట్టి 27-1-24 నుంచి 30-9-24 వరకు వ్యాపారము జరిపి
యున్నాము. సదరు గోపాలకృష్ణయ్య అందుసన్నవారు మిల్లు
వ్యాపారములో వారికి పుండుకున్న భాగమును, యావత్తులా
భనప్రముతో వారికినిమి త్తంలేకుండా మేము అనుభవించేలాగన
వారికిఅందున్న హక్కులతోను మేమే భరించునట్లున్న వారివల్ల
30-9-24 తేదీన అగ్రిమెంటు పొందియున్నాము. కాబట్టి సదరు
మిల్లుకు యియ్యవలసిన బాకీదార్లు యాన్యందిన్ని సామ్యుమావద్ద
నే చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకోవలెను. కానినిమ్మగడ్డ గోపాలకృష్ణ
య్య అందుసన్నవారికీయ్య నక్కరలేదు. అట్టిచ్చినను మాకు
మి నిమిత్తంలేదు. క్రమమైన చర్యజరిగి పుచ్చుకుండుము. కాబ
ట్టి తెలియపరచడమైనది.
టి. సత్యనారాయణ.

అత్యద్భుతకుమారో గని వారిణి

గుణము లేదని రుజువుచేయువారికి రు. 1:6-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమారో గములు గ్యారంటీ గ కుదుర్చబడును 1 నెలకు పరిపడు బౌద్ధము ధర రు. 6.0-0 రెండు నెలలకు పరిపడు బౌద్ధము నెల రు. 10.0-0 ప్యాకింగు ఖాస్తుఖర్చులు వేరు.

1278

రెడ్డి అండు కో, ప్రొఫ్రయిటరు, యం. నుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. నశా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెల్లెటలకు హానిగలుగక చక్కచక్క బెరుగగలదు.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. నశా 1-2-0

జ్వరహరి అందుకల్యాణం నేనించిన వట్టు దిడుపు జ్వరములు, పురాణజ్వరములు మొదలగు నకు న్న జ్వరములు జూసినా. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి

మలేరియాయును, మరియుతర జ్వరములన్నియును

“ఇ స నా ఫె లి” చే అతిత్వరలో నివారించును

క్వినాజ్వరమును తత్కాలమునకు మాత్రమే ఆపివేయును. అయితే ఇసనా ఫెలి 15 దినములలో జ్వరమును పూర్తిగా వేరుతో తీసివేయును. అన్ని విధముల మలేరియా జ్వరములను “ఇసనా ఫెలి” అత్యద్భుతముగా బాగుచేయును. అప్రసిద్ధి చెందినది. గనుక మలేరియాకు అతి నమ్మకమైన బౌద్ధముని వేయవచ్చినది.

మలేరియా రాకుండ అటంకపరచుటకు ఉదయము సాయంత్రములందు ఒక్కొక్క మాత్రమేను నేనించిన చాలును.

పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు 2 బుడ్లు 15 దినములు నేనించినచాలును.

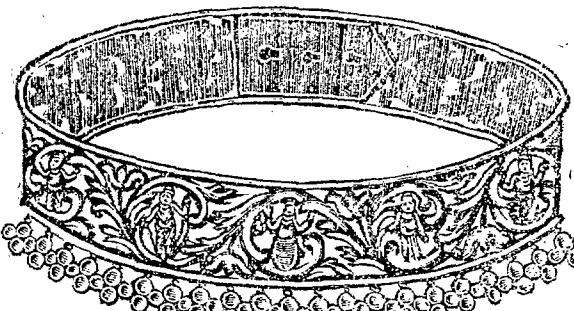
పసిడిడ్లకు “ఇసనా ఫెలి”ను (ద్రవరూపముగానున్న ఇసనా ఫెలి) వాడవలెను.

1

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్వజంటు,

Gorio Ltd., Post Box 159, Fort, Bombay.

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరిశీలింపుడు. 1842

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేక మోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారుచేయుచును. పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తరుగునహా మజూరి రు. 25 లు మొదలు రు. 85 ల వరకు గలదు. పుష్కరా గములు, పట్టెకంపులు, గత్తుములు మొదలగునవి

చేసినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్య యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు ప్లాకు లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమావద్ద తీసిన మానవ్యము మీకు తెలియును.

మాచి తవిచిత్రపు 172 పుటల క్యాటలాగు 1-కి రు. 1.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, వైనాబజారుకోడు, మదరాసు.

ఆన్ని కెమిస్టులకు, బౌద్ధశాలలకు,

వైద్యశాలలకు

టిన్ కచ్చరు కార్డమమ్, నెనెగె మొదలగు మైకమును గలి

గించు బౌద్ధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట

బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే

వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ కచ్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

1587

“Depot for Burroughs Wellcome & Co.”

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund

Phone 37

102

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 29-వ తేదీ బుధవారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0 14-8-0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0	
డిల్లివి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16-8-0 17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0	
సువ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0	

(2) పప్పు ఖాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18-0-0 16-0-0	
ఉలనలు ర 164 ,, ,, 9-4-0 11-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి రు 170-0-0 175-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0	
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పుబా 1-కి ,, 65-0-0 68-0-0	
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 60-0-0 62-0-0	
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మి.కె ను 150	
ఆముదమునూనె బా 1-కి రు 190-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 190-0-0 195-0-0	
కురపసుపు ,, రు 125-0-0 180-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి రు 120-0-0 188-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళిపాస్తీపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0 60-0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80-0-0 49-0-0	

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ రు 82-0-0 88-0-0	
చదరం ,, 82-0-0 88-0-0	
రవుండు ,, 82-0-0 86-0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు రు 78-0-0 81-0-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 22-8-0 28-0-0	
సవరను 1-కి 14-14-8	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265-0-0 272-0-0	
రాగి డిటా రు 800-0-0 805-0-0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 88-4-0 88-12-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 డ్రిగ్ల రు 75-0-0	
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గురం డిటా ,,	

(8) కూడి

బోంబా వస్త్ర బారువ 1-కి రు 820-0-0	
------------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 9-10-0	
ముధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8-6-0	
పుల్లూరు తోనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 9-8-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10-2-0	
నూళియేనుగ నెం 20 రు 11-18-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0	
,, ,, 40 ఏ తేలి అయినను రు 14-8-0	
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$ రు 9-12-0	
వద్యాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$ రు 12-0-0	
14 $\frac{1}{2}$ క్విల ౯ పక్షి రు 9-12-0	

సక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని పకలవ్యాధి ధులును మాన్యము.

పండ్లనోస్సులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇది స్వదేశ మూలకల ఔషధముతోను బౌద్ధధర్మములతోను చేయబడినది.

1 డబ్బీ 0-2-0, డజను 1-4-0. టి.ఎస్. స్వామినాథకాశ్రమి, 1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాళ పిళ్ళిది తిరువల్లికేసే మద్రాసు

సరిహద్దు విషయములు

బోల్ల ను విచారణ

ధిల్లీ, అక్టోబరు 25:— పశ్చిమోత్తరప్రదేశ్ ప్రధాన కమిషనరుతో జరిగిన సభయొక్క ఫలితమునుగూర్చి యొక ప్రకటన యిట్లు చెప్పుచున్నది:—బోల్ల ను గారు జరుపుచున్న విచారణయిప్పుడు పూర్తి అయినది. కావున దానియొక్క ఫలితమును విచారించుటకును, హిందువుల వ్యవహారములను తిరిగి యేర్పాటు చేయుటకును సరిహద్దు ప్రాంతములవారి పరిస్థితులను పరిష్కరించుటకును బోల్ల నులో యిరుతెగలవారికిని సంబంధములను సరిగా నేర్పరుచుటకును చేయుచున్న ప్రయత్నము లెంతయుత్పన్నమైనా చివరకు తెలిసికొనుటకును ప్రధాన కమిషనరుతో చర్చించుటకు గవర్నరు జేసిన సభలోని సభ్యుడొకడు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమునకు పోవలెనని రాజప్రతినిధి ప్రధాన కమిషనరుతో జరిపిన సంప్రదింపులో తీర్మానించెను. కావున రాజప్రతినిధి సర్ చాన్సలరును గాంచి యిరుకొరకై పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమునకు వెళ్ళుచున్నది. సర్ చాన్సలరు స్వగతు ఆకారముచే పిలుపును వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఇరువురు ప్రముఖులు ఉభయపక్ష నాయకులతో సంప్రతించుట

ప్రముఖులతీర్మానము ప్రకారము యిరు సంఘము లొడబడుటకు లిఖితరూపానాదము నిచ్చిరి

విచారణను నవంబరుమధ్యవరకు ఆపుచేయబడెను

నాగపూర్ము, అక్టోబరు 27:—హిందూమహమ్మదీయ సంఘముల నాయకులతో మాలానా అబ్దుల్ కలామ్ అజద్, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగార్లు నిన్న సంప్రతించిరి. రెండు పక్షముల నాయకులు నుతగాదాకారణములను స్పష్టీకరించిరి. మనీషులయెదుటకాని, సమీపమున గాని వాయిద్యమును మానివేయుటకును ప్రముఖుల తీర్మానము ప్రకారము నడచుకొనెదమని వాతములముగ రెండుపక్షముల వారును అంగీకారము నిచ్చిరి. విచారణను నవంబరులో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను అజద్ గారును నెహ్రూగారును నవంబరుమాసమధ్యములో నాగపూర్ము వచ్చెదరు. మాలానాగారు కలకత్తాకు వెళ్లిరి. నెహ్రూగారును, నైయద్ మహమ్మద్ గారును అహమదాబాదునకు బోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్దవాన్ మహారాజుగారు

ధిల్లీ, అక్టోబరు 27:— బర్దవాన్ మహారాజుగారు నేటి యుదయమున యిచ్చటికిరాగా ఖత్రీసంఘమువారు మనః పూర్వకమైన స్వాగతమొసంగి రైజనాలోనున్న కింగుజార్జి తోటలోనికి యూరేగింపుతో తీసికొనిపోయిరి. వీరివృత్తాంతము టనే యున్నాడు. బహుశః నవంబరు 24 తేదిన సమావేశమగు సంస్కరణవిచారణసంఘమువారి పని పూర్తియగు వరకు వీరిచ్చటనే యుండును. ఈలోగా పన్నుల విచారణసంఘమువారి సభకుగూడ వీరు పోవుదురు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ నరసింహశర్మగారు

ధిల్లీ, అక్టోబరు 27:—సర్ నరసింహశర్మగారు కలెక్టరు గారితోను పురాణవస్తు శాస్త్రాధికారులతోను కలిసి నిన్నటిదినమున వట్టాలో మ్యూజియమున, స్వాగతవిహ్నులను వంద ప్రదేశములను చూచుచుండిరి. ఈయనయమున నారిచ్చటికి వచ్చినపుడు కలెక్టరును యితరయద్యోగమును స్వేచ్ఛనునట్లకు వెళ్లి కలిసికొనిరి. వీరు లక్నో ప్రయాణమున మానుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

పండిత కృష్ణాకాంతమాలవ్యాగారు

నిర్వోషియని విడుదలయిరి.

అలహాబాదు, అక్టోబరు 25:—ఇటీవల సంభవించిన సాంఘికపోరాటముల సందర్భమున ప్రత్యేక పోలీసుకనిస్టేబులుగా నుండుటకు తిరస్కరించిన పండిత కృష్ణాకాంత మాలవ్యాగారిమీద దేబజిన నేరము నేడు విచారించబడెను. అలహాబాదులో ప్రస్తుతము మేజిస్ట్రేటుగానున్న ఖాను బహదూరు నేడు మియరడ్డినుగారు కృష్ణాకాంత మాలవ్యాగారిమీద నేరాలోపణమునకు దగినకారణములేదని ఆభియోగము వైఉత్తరపును గావించిరి. కృష్ణాకాంత మాలవ్యాగారి మత్తరపుదీసికొని వెళ్లిన సాక్షి దెల్పిన అంశమువలన కేసునిలువ లేదు. మాలవ్యాగారు ఉత్తరపును నిరాకరింపలేదనియు డాక్టరుగారిలో యీసంగతినగురించి మాట్లాడిరిని దెల్పి ఉత్తరపునుయిచ్చెననియు సాక్షి దెల్పుటచే కేసు త్రోసివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

ప్రభుత్వోద్యోగులు బలవంతముగా పనిచేయించుకొనుట

బొంబాయి, అక్టోబరు 25:—బొంబాయి శాసనసభ మూడుగంటలు ముందుగా సమావేశమై దీపావళియగు సోమవారమునాటికి అందరును యిండ్లకు పోవుటకుగాను మూడుగంటలు మాత్రమే హాజరైనను, మంగ్రులు సంస్కరణ విచారణ సంఘమువారి కేడైన మిమెరాండమును పంపిరేమో తెలిసికొన గోరిన ఆర్. జి. ప్రధాన్ గారు ఒక ప్రశ్న నడిగిరి. బొంబాయి మిమెరాండమును పంపితిమని సీనియరు మంత్రియగు గౌ. పిదాయతుల్లా గారు జవాబు చెప్పిరి.

టూరింగు ఆఫీసులును యితర ప్రభుత్వోద్యోగులును వ్యవసాయదారులనుండియు కార్మికులనుండియు బలవంతముగా పనిచేయించుటకు గూర్చి విచారించుటకు అధికారేతరులు యొక్కవగా గల ఒకసంఘమును నియమింపవలసిన దని శిఫారసు చేయుచు పంజాబు అయిధాకరీగా రొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. చక్కసమయమున టూరింగు ఉద్యోగములు గ్రామస్థులను పెట్టుబాధలను గూర్చి చెప్పబడగా యింపక్షముల వారికిని సభలో వైషమ్యములు బాగుగా మెచ్చెను. ఈ చెప్పబడినంతటి విషయములు ప్రభుత్వమువారికివైతము బాగుగా తెలిసినవేయగుటచే సంఘమును నియమింప నక్కరలేదనియు ప్రభుత్వమువారు వాటిని విచారించిన చాలుననియు ధూర్జియా నుండి వచ్చిన డేప్ గారొక సవరణను ప్రతిపాదించిరి. సవరణ జేయబడినట్లుగా తుదకు తీర్మానము అంగీకరింపబడెను.

పరద సహాయము

దుర్గాదాసు అద్వానీగారు సింధుదేశమునకు వందసహాయము అవసరమని ప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచెను. ఆర్థికసభ్యుడు తన సానుభూతిని తెలియబరచెను. సభ ఆప్యటితో నిలిచి పోయెను. (ఆ. ప్రె.)

సింధుమహమ్మదీయ విద్యామహాసభ

పూనా, అక్టోబరు 26:— హైదరాబాదు (సింధు)లో డిసెంబరు 16 వతేదిన ప్రైవేటు తెరచుటకు గవర్నరుగారును అధ్యక్షత వహించుటకు బొంబాయి శాసనసభాధ్యక్షుడు గౌ. సర్. యిబ్రహీం రహిముతుల్లాగారును అంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ ఐకమత్యసమస్య

మాలానా అబ్దుల్ కలామ్ అజద్ పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగార్లు ఆగమనము

పరిష్కారమునకు శుభసూచకములు

నాగపూర్ము, అక్టోబరు 25:— స్థానిక మహమ్మదీయులకోరిక ప్రకారము నేడు కలకత్తానుండి మాలానా అబ్దుల్ కలామ్ అజద్ గారు వచ్చిరి. అలహాబాదునుండి నేటిసాయంత్రమునకు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారుగూడ వచ్చిరి. ఖాన్ నవాబు నియాజ్ ఉద్దీనుగారి యింటియందు ఖనచేసిరి. వారి మత్తులతో మాలానా అబ్దుల్ కలామ్ అజద్ గారు సంప్రతించుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయసమస్య అచిరకాలములో పరిష్కారమగును. (ఆ. ప్రె.)

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాజీగారు అకాలీ నాయకులతో సంప్రతించుట

అమృతసరము, అక్టోబరు 27:—నిన్న నిచ్చటకుపండిత మదనమోహన మాలవ్యాజీగారు వచ్చిరి. కొన్నిగంటలు ఆకాలీ నాయకులతో సంప్రతించి అమృతసరమునుండి పయనమై బోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

సంస్కరణ విచారణసంఘము

ఝిమ్నా, అక్టోబరు 25:— నేటియుదయమున రేచిపోవుటకు పూర్వము సంస్కరణ విచారణసంఘమువారు మరయొక మారుచర్చించిరి. సంఘమువారు ధిల్లీలో నవంబరు 24 తేదిన తిరిగి సమావేశమగుదురు. ఇంక సాక్షులు విచారించబడదని తెలియచున్నది. సంఘమువారు నివేదికవైఖరిని చర్చించుదురు. (ఆ. ప్రె.)

మోటారు బండి న్వంతదారులు

దక్షిణ యిండియాలోనున్న మోటారుకంపెనీ లన్నిటికంటెను ఇక్కడ ధర మిక్కిలి సరసమని తెలిసికొనవలెను. మోటారు పరికరములు, పోర్టు, ఓవర్లాండు విడిభాగములు, అన్నిరకముల మోటారుపైరులు, పెట్రోలు లూబ్రికేటింగు చమురులు, మొదలగునవి మావద్దగలవు. ధరలు మిక్కిలి న్యాయముగా నుండును. ఒకడళా మావద్ద జేరముచేసిన తప్పక మీకు తృప్తి కలుగును.

THE MOTOR TRADING & Co. 1721
24 Errabalu Chetty Street Madras.

స్వరాజ్యపార్టీ సభ

చిత్తూరులో వే. రామదాసుగారి యువన్యాసము

చిత్తూరులో స్వరాజ్యపార్టీవారి పక్షమున ఈనెల 28 తేదీ శనివారము సాయంత్రము మొక బహిరంగసభ జరిగెను. పట్టణముందలి ప్రముఖుల సేతులు సభ నలంకరించిరి. సి. దొర సామి అయ్యంగారు ఎం. ఎల్. వీ. గారు అగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి. ఆంధ్రమద్రాసు స్వరాజ్యపార్టీనిగూర్చి వే. రామదాసుగారి టిట్లు ఉపన్యసించిరి.

ప్రస్తుత పరిస్థితులు స్వరాజ్యపార్టీవారి పక్షమున అవకాశముగా నున్నవి. అన్ని పక్షములవారును ద్వంద్వపరిపాలన యొక్క నిరర్థకతను గుర్తించి సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతపరిపాలన మను ఏకగ్రీవముగా కోరుచున్నారు. మహాత్మునియుపదేశము లచే ఆహింసాప్రత్యేకమును బూని దేశమునకై ఎట్టి కష్టములనైన సహించుట ప్రజలు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. అయినను నాయకులు పలుమార్లు ప్రోత్సహించుచుచేతను, హిందూమహమ్మదీయ కలహములచేతను, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరాది ఆంతర్యైకస్థితిలనను మన ప్రయత్నము కొంతవరకు విఫలమగుచున్నది. మహాత్ముని యుపదేశ దీక్షచేతను, డిల్లీలో జరిగిన ఐకమత్యసభచేతను అన్ని సంఘములందును సంయోగము కుదుర్చుటకు అన్ని రాజకీయ కక్షలవారును ప్రయత్నించుచున్నారు. జాతీయతత్వమునకు విరోధములుగా అన్ని మార్గములను ఆలోచించి హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమును ఇతర సంఘములందు ఐకమత్యమును ఎల్లయినను సమకూర్చలేదు. లేనియెడల సత్వరస్వరాజ్యనిర్దిష్ఠ కలలోనివారై. ఈ విషయమున మహాత్ముని ప్రయత్నములకు స్వరాజ్యపక్ష నాయకు లగు దేశ బంధు దాసు, నెహ్రూ ప్రభృతులు నిరంతరము కృషి సలుపుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయ విద్వేషములను యితర కక్షలను చాలవరకు రాజకీయము లగుటచే, నిర్భాగకార్యక్రమముతోపాటు రాజకీయ సమస్యలను కూడ కాంగ్రెసు పరిష్కరింప బూనిననేగాని దేశమందైకమత్యము కుదురదని స్వరాజ్యవాదులు నమ్ముచున్నారు. కావున కాంగ్రెసుచే నిరూపించబడిన ఆసహాయోద్యమసిద్ధాంతమును అధికారవర్గమువారి బలమున మరీకిట్లులను అన్ని సంస్థలయందును ప్రవేశపెట్టుటకు మేము ప్రయత్నము చేయుచున్నాము. అధికారవర్గమువారి కక్షనింకని చి ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును వృద్ధిపరచి యిప్పటి పరిపాలనానిధానమున కంతరాయములు కల్పించి దానిని వెంటనే మార్చి వేయుట స్వరాజ్యవాదుల ముఖ్యోద్దేశము. ఈ కార్యక్రమమువారు కాన్సిల్సులోను, స్థానిక స్వపరిపాలనసంస్థలందును అధిక సంఖ్యతో ప్రవేశింపగలిగినప్పుడే సాధ్యమగును. మధ్యరాష్ట్రములందును పంగదేశమందును సామ్రాజ్య శాసనసభయందును స్వరాజ్యవాదులు గొర్నమెంటును పూర్తిగా నోడించి సంస్కరణములను మూలపడవేయించి యుండుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే.

మనరాష్ట్రములో బహిష్కారసిద్ధాంతమునందు కాంగ్రెసునాయకుల కెక్కువ నమ్మకము కలిగియుండుటచేతను బ్రాహ్మణేతర నాయకులవిశ్వప్రయత్నములవలనను స్వరాజ్యవాదులకు శాసనసభలో ప్రవేశము కలగలేదు. జస్టిసుపక్షమునకు చేరిన మంత్రివర్గమువారు కేవలము తమ పదవులకు అధికారుల యొక్కయు నానుసేతుడు మెంబర్ల యొక్కయు ఓట్లమీద ఆధారపడియున్నారు. అందువల్ల వారు అధికారవర్గమువారి సిద్ధి రికరణమునకును, బలమునకును కారకు లగుచున్నారు. ఎదురుకత్తువారిలో సి. వి. నరసింహారాజు, సి.ఆర్. రెడ్డిగార్లు మొదలగు కొందరు ఈ జస్టిసుగుంపును కొంతవరకు భేదించి కాన్సిల్సులో కలమునుబట్టిగా రాజకీయమతమునుబట్టి వాదప్రతివాదములు సలుపగల ఒకపార్టీని నిర్మాణముచేసియున్నారు. ఇది ఒకమహావిపరీతము. ఇందుకు వారికి మనము కృతజ్ఞులముగా నుండవలసినదే. అయినను వారుకూడ యీ సంస్కరణనిధానమును అమలులోపెట్టి కుంతిపదవులను అధిష్టించి జస్టిసు మంత్రివర్గంపై నెక్కువ సామర్థ్యముతో పరిపాలనకేయుటకు మాత్రమే యుద్యుక్తులయ్యున్నారు. అందుచే అధికారవర్గమువారిని కదిలించుటకు వారికి సాధ్యముకాదు. ఈ ద్వంద్వపరిపాలన ఉద్యోగమును అంగీకరించు ఏకత్వవారికిని అది సాధ్యముగాదు. అందుచేతనే దాసు మాంజీగార్లు వారికిబలమయినపక్ష మేర్పడియున్నకు ఉద్యోగములను నిరాకరించిరి. మద్రాసు కాన్సిల్సులో నిట్టివారు 8 గురు మాత్రమే గలరు. వీరికి పలుకుబడి లేదు. సత్వము మాత్రము వారి అనుచులును కద్దరును ధరించి ప్రజాభిప్రాయములను నెల్లడిక్షయుచు

కాన్సిల్సులో ఒక ప్రక్కను కూర్చునియున్నను వారే నిజమైన ప్రతినిధులనుటకు సంశయములేదు. వారు గొర్నమెంటుతో కలిసి ఎప్పుడు ఓటు చేయరు. ఇతరులతో కలిసి ఎల్లప్పుడు గొర్నమెంటువారిని ఓడించెదరు. వైసురామగారి కాన్సిల్సులోని కి వచ్చునప్పుడు వారు వెడలిపోయిరి. గొర్నమెంటు మానుపార్టీలకు వారుపోరు. ఇట్టివారుగాని మనకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించనేరరు. స్వరాజ్యవాదులకు మాడు సిద్ధాంతములుగలవు.

(1) బాధ్యతాయుతపరిపాలన లభించువరకు ఉద్యోగమును స్వీకరింపరాదు. (2) గొర్నమెంటుతో ఎన్నడునుకలిసి పనిచేయరాదు. బడ్జెటును యితర గొర్నమెంటు కార్యక్రమమును ఎల్లప్పుడు నిరోధించుచునే యుండవలయును. (3) ప్రజలకోర్కెలను గొర్నమెంటుతోనివేడించుటతో తృప్తిపొందక శాంతియుతముగ అన్నిక్రమపద్ధతులను అనుసరించి వానిని అమలులో పెట్టవలయును. ఇందుకు శాసనోల్లంఘన మవసరమైనచో దానినికూడ ఆవలంబించునట్లు ప్రజలను సంసిద్ధులను చేయవలయును. ఇట్టి సిద్ధాంతములుగల స్వరాజ్యపార్టీని తమరందరును చేరి అట్టివారే రాజ్యాన్ని ఎన్నికలలో కాన్సిల్సును, లోకసభలోను పంచగోరెదను. జస్టిసుపక్షమువారినిగాని కేవలము మంత్రివర్గమువారి కెదురుకత్తువారినిగాని ఎన్నికొనుట నిష్పయోజనము. స్వరాజ్యవాదులే సత్వరస్వరాజ్యము సంపాదించగలరు.

తరువాత సి. ఆర్. పార్టీసారథి అయ్యంగారు డాక్టరు బెసంట్నుగారి స్వరాజ్యపట్టును నిర్మాణములో అందరును పాల్గొనవలసినయు అందువల్ల చాలా ప్రయోజనము గలదనియు మనది ధర్మమార్గముగలదే బేవుడు మనకు జయము నిచ్చుననియు నుడిచిరి.

అంతట అగ్రాసాధిపతిగారగు సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు ఎం. యల్. ఎ. గారు యిప్పటికిని తాము శాసనసభాబహిష్కారమే ఉత్తమమార్గ మని నమ్ముచున్నామనిరి. అది సాగనందున కాన్సిల్సులో చేరి ప్రతిష్టంభన చేయు మార్గము రెండవ తరగతిలోనిదైనదా దానిని ఆవలంబింతుమనిరి. ఆనెట్టితో స్వరాజ్యవాదులను వారితో జేరిన జాతీయవాదులను వైవాన్సుల్లిల్లు లీరిపోవును, టాక్సేష కొకమిటీని, దుదిపరిశ్రమమీస పన్నును, నిరాకరించిన విషయములు విశదముగా చెప్పిరి. ఉక్కుపరిశ్రమవల్లము తాతాకంపెనీవారికే గాక విదేశీవర్తకమునకు కూడా అనుకూలమగుటచే దానిని గొర్నమెంటుతో కలిసి ఆమోదింపులలో స్వరాజ్యవాదులు తమ ధర్మమునకు వ్యతిరేకముగా నడిచివారని చెప్పిరి. మరియు మనలోమనము కలహించుచున్నంతవరకు నామనవి ధర్మమార్గమని కాని, బేవుడు మనకు తోడుగానున్నాడని చెప్పటకుమీలలేదనియుమహమ్మదీయులతోతప్పకయొకమత్యము సంపాదించి ఆంతరంగికకలహముల నిర్మూలము చేయవలయుననియు చెప్పి యువన్యాసములతో తమ యోజితావమును తెలిపిరి.

ఇండియా అల్లయన్న బ్యాంకు మోసము కేసు

6, 5, 4 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష

అలహాబాదు, అక్టో 25:—ఫోర్టర్ డాక్టర్ మెంటులను పయోగించి విశేషము ధనాపహరణము గావించినందులకై పరేషునాద్ ముఖర్జీ, డిరాజ్ చంద్రపాల్, హిర్ జే భూషన్ ఘోషలు విచారించబడిన యిండియా అల్లయన్న బ్యాంకు మోసపు కేసులో అలహాబాదు సెషన్సు జడ్జి డి. సి. హంటుగారు సేటియందయమున తీర్పు జెప్పిరి. ఈ కేసు హైకోర్టులో కొన్ని వారములు పట్టెను. ముద్దాయిలు చంద్రనగర్ నివాసస్థులు వీరు కలకత్తా లాయరు బ్యాంకు కేసులో విడుదల చేయబడి తిరిగి సిలువబడిరి. సాక్షులలో ముఖ్యమైనవారు ముద్దాయిలలో నోకరగు యస్. సి. దత్తుగారుకాని వీరు తరువాత అప్రూవరుగా మారిరి. సెషన్సు జడ్జి యిండియన్ పిన్సుకోడ్డు 471 సెక్షన్ ప్రకారము గుర్తించిన దోషమును స్థాపించి పరేషునాద్ ముఖర్జీకి 6 యేండ్లను పాలుకు రి యేండ్లను ఘోషకు 4 యేండ్లను కఠినశిక్షను విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు యస్. మల్లన్నగారి మరణము అబద్ధము

సికింద్రాబాదు, అక్టోబరు 25:—డాక్టరు యస్. మల్లన్నగారు ఘనపోయినారన్న వార్త అబద్ధము, వారికి జబ్బు మాత్రము ఎక్కువగా నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

జెయిలునుండి తప్పించుకొనిపోవుట

కొచ్చిన్ అక్టోబరు 27:—వార్కాలావద్ద కట్టుచున్న వైయిడరు కమిల్ మిల్సులో ప్రధాన యంజనీరుగాను జేసరలు మేనేజరుగాను పిలువబడుచున్న పి. ఆర్. రామానుజం చిత్రముగా జెయిలునుండి తప్పించుకొని పోవుటచేత నేడు తెల్లవారినప్పటినుండి ఎర్నాకుల మంతయు గందరగోళముగా నుండెను. ఈముద్దాయి గొప్ప యుద్ధమును కలిగించు నోక కేసులో ఎర్నాకులం మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటువద్ద తిరిగి విచారించబడుచు అచ్చటి పోలీసుస్టేషను నంటియున్న సబుజెయిలులో ఒక సంవత్సరమునకు వైగా రిమాండులో నుండెను.

తెల్లవారిజామున 4 గంటలకు పహారా తిరుగవలసిన జవాను వానిని కొట్టో చూచియున్నట్లే చెప్పెమన్నాడు. సబుజెయిలువెనుక నున్న బ్యాంకుబ్యారక్కుల గుండా రామానుజం పారిపోయి యుండునని అందరును తలంచుచున్నారు. మిక్కిలి తూర్పుగానున్న కొట్లోనిరెడకు బండ్లకత్తుడై యుండెను. ఆకొట్టుయొక్క సగము కొయ్య చెక్కలతోను నిర్మింపబడి యుండెను. కొయ్య చట్రము కొంచెముకొంచెముగా చెక్కబడియున్నట్లును వాడు దూరిపోవుటకు చెక్క తీసివేయబడి యున్నట్లును గుర్తులు కనబడు చున్నవి. ఆ తలుపును చూచినట్లయిన వా డీపనిని చేయుటకంతయోనేవు తంటాలు పడినట్లు స్పష్టమగును.

వీనికి రామానుజమునియే గాక మదర్సాచార్యునియు గుదర్సనాయకునియు రంగరామానుజమునియు నితరపేర్లు గలవు. వీనిపై అల్లాబాదు జాయింట్ మేజిస్ట్రేటువద్ద నుండి యున్న ఎక్స్ ప్రెడిమెన్ట్ వారంపేగాక అస్సాము మైసూరు బ్రిటిషయిండియాలో మోసముచేసినట్లును నమ్మకద్రోహము క్రిందను అనేక కేసులు గలవు. స్టేటుపోలీసువారు వీడు పారిపోయిన సమాచారమును రాజధానియందంతటను తెలియపరచి వానికొరకు వెదకుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ గ్రీమ్పుడ్డుమియర్సు దంపతులు అలహాబాదు చేరుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 26:—నేడు పోస్టు సెప్సలలో సర్ గ్రీమ్పుడ్డు మియర్సు దంపతులు అలహాబాదు చేరిరి. హైకోర్టువారును బాబుసభ్యులును చాలమంది ప్లాటుఫారము మీదికి వచ్చి మహాశ్రద్ధకమైన స్యాగత మొసంగిరి. సర్ గ్రీమ్పుడ్డు మియర్సు గారు ప్రయాణముచేసి వచ్చిన తరువాత ఆరోగ్యముగా నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బేపూరు రంపపుమిల్లు

గవర్నరు కలవ వర్తకులతో మాట్లాడుట

కాలికట్టు, అక్టోబరు 26:—రైల్వేలకు కంట్రాక్టుమీద సీపరులను సప్లయ చేయుటకై బేపూరులో రంపపు మిల్లును స్థాపింపలెనని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిన వానిపై కలవవర్తకులు సజీగియుండుటచే మొన్న గవర్నరుగారు మలబారుకు పోయినప్పుడు పశ్చిమతీరమున ముఖులగు కలవ యెగుమలదారుల ప్రతినిధినితో చాలనేవు సంభాషించిరి.

ఆప్రతినిధి గవర్నరుగారు ఆలోచింపవలసినదని యెన్నియో సూచన నిచ్చెను. గవర్నరుగారు ఆసూచనలను అభిప్రాయములను మిగుల శ్రద్ధతో వినెను.

రైల్వేమిల్లుకు తిరిగి వచ్చుచున్న, కొబ్బెడనూనెను మంచి నూనెను తీయు పురాతనగాడుగలలో నోకదానిని చూచుటకు గవర్నరు హెటారులోనుండి దిగెను. (ఆ. ప్రె.)

సుబ్రహ్మణ్య శివగారు ప్రభుత్వమువారిని కుమారాణిగారి

మేమాసము 4, 11 తేదీలలో రాజద్రోహపు ఉపన్యాసములొసంగిరను నేరముపై కేసుదేబడిన సుబ్రహ్మణ్యశివగారి తరపున బారిష్టరు ఇ. ఎల్. అయ్యంగారు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద కేసు తీసివేయమని గోరుచు ఆశ్రీదాఖలుజేసిరి. ఆయన రాజద్రోహపు టాపన్యాసములనీయసుద్దేశింపలేదనియు, ఇకముందెట్టి యుపన్యాసముల నీయకుండుట కొడందనియు, ఇకముందెట్టి ప్రభుత్వమువారి కంసిం చిరి.

వంగరాష్ట్రమున క్రొత్త నిర్బంధచట్టములు

అరెస్టుల మొత్తము 72 మంది

ఇంతవరకు మొత్తము 72 మందిని వంగరాష్ట్రమునం దంతటను అరెస్టుచేసిరి

భారత స్వరాజ్య పక్ష కార్యనంఘనభ

కలకత్తా నగరమున దేశబంధు దాసుగారి గృహమున నవంబరునెల 4 వ తేదీ మంగళ వారమునాడు నుభ్యాక్షము 2 గంటలకు భారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యనంఘనభ జరుగుచు గాని యానెల 31 వ తేదీని ఢిల్లీలో జరుగదు.

నాయకుల అభిప్రాయములు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, మహమ్మదాలీ జిన్నా, బి. ఎఫ్. బారుచా, మాలానా షోకతాలీ, మాలానా మహమ్మదాలీ గార్లు

పత్రికాభిప్రాయములు

ట్రైబ్యూను, సంజేమాతరం, లోకమాన్య, జమీజమును, లీడరు, పయసీరు, బెంగాలీ, హిందూ, అమృతబజారు, టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా, బోంబేక్రానికల్, వోయసు ఆఫ్ ఇండియా, సర్వెంటు (కలకత్తా), ఇంగ్లీషుమను, సి. ఎం. కెజెటు, మున్నగు పత్రికల అభిప్రాయములు.

దేశబంధు దాసుగారు నేడు కలకత్తాచేరి

నాయకుల అభిప్రాయములు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

“కొంతవరకు వంగరాష్ట్రమున మరల కఠిననిర్బంధ విధానమును ప్రారంభించిరిని వివక్షనందున నాకు చాల విచార ముగానున్నది. స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన ప్రధానపురుషులను గూడ కొందరిని అరెస్టుచేసిరి. విప్లవోద్యమముతో వారికి సంబంధమునునని నమ్ముటకు నా మనసోపక్రమలేదు. నిజముగ పెద్దనాయకు లంతమంది విప్లవోద్యమమున చేరియుండినచో అట్టివారిని మామూలు చట్టముల ప్రకారము బ్రతిపడవ్రభుత్వ వ్యాయస్థానములలో విచారణచేయుట ఏల అసాధ్యమో తెలియకున్నది. నిజముగా నది అసాధ్యమేయైనచో వెంటనే కాననసభను జరిపి తీవ్రతలంపించిననిర్బంధముల నన్నిటినిగాని కొన్నిటినిగాని సభవారికి చూపించి వారి అనుమతినిపడసి పిమ్మట నిర్బంధచట్టమును అమలులో పెట్టుట న్యాయపద్ధతయైయుండ దొరతనమువారలచేయక ముందుగానే చాలమందిని అరెస్టు చేయుట అసమంజసము. ఇట్లు మాదావిడిగా కఠినశాసనములను ప్రయోగించుకొన్న మహాప్రమాదము కలుగగదని ప్రజలు నమ్ముటకు తగిననిదర్శనము లేవియును యితరవరకును ప్రకటించబడలేదు. శాసనసభను జగ్గులు కవతాకముండగా అట్లుచేయక 1818 మూడవ రిస్కల్లేషనును 1924 రిస్కల్లేషనును అమలులో పెట్టుట నియమవిరుద్ధమును అక్రమభంగియు నని స్పష్టముగా నేయున్నది. ఈ కఠినశాసనములవలన నిర్దోషులు పలువురు గూడ కష్టములపాలగుట తటస్థింపగలదనిమాత్రము నేను వదలచున్నాను. వ్యక్తిసాక్షాతంత్రమును యిప్పటికంటె బాగుగా కాపాడగల సత్వరిపాలనావిధానమును నెలకొనజేయుట కిట్టి కష్టపట్టములకు ప్రజలు పాత్యుగాక తప్పదు. నెనుక జరిగినటులే యీసారిగూడ యీనిర్బంధవిధానము నివ్వీయో జకముగా నంపించుట నిశ్చయమేగాని అప్పటివలెనే యిప్పుడునుగూడ దేశముల చిత్తములు క్రోధసంకుశితము లగుట యొక్కటి మాత్రమే దీనివలన కలుగగల ప్రయోజనముగాని దీనివలన దేశీయులవలన ప్రభుత్వమునకు ఆస్యోద్య మెంత మాత్రమును వృద్ధికోసనేరదు. పరిపాలనా విధానమున చక్కని మార్పుబరిగినచే అట్టి అశోభనకర సౌరభగలదు” అని మాలవ్యా గారు నుడివరి.

మహమ్మదాలీ జిన్నాగారు

అఖిలభారత మహమ్మదీయసంఘా (ముస్లిం లీగు)ద్యక్షుడు, భారతశాసనసభలో స్వతంత్రపక్ష నాయకుడు, రాజకీయ సంస్కరణముల విచారణ సంఘమున సభ్యుడు.

“భారతదేశీయుల న్యాయములగు కోర్కెలను నెరవేర్చు విషయమున, కార్మికప్రభుత్వమువారి అధికారము వచ్చిన పిమ్మటగూడ, చేకూరిన అవకాశము లన్నిటిని, రీడింగుప్రభుత్వ ప్రభుత్వమువారు వ్యర్థముగా పోనిచ్చిరి. మాదేండ్లనుండి దేశమునందన్ని రాజకీయపక్షములవారును నిరంతరమును దొరతనమునకు తమ వాంఛితములను తెలుపుచునేయున్నారు. దేశీయ నాయకులు సద్భావముతో మనఃపూర్వకముగా చేసినమాటలను దొరతనమువారు తిరస్కరించిరి. ప్రస్తుతమున్న రాజకీయ విధానము ఆచరణాను మాలమైనది కాదనుట కెట్టిసంశయమును లేదు. పరిపాలనావిధానమును సవరించినచో దేశమున శాంతి నెలకొనునేగాని ఎట్టి నిర్బంధశాసనముల నమలులో పెట్టినను శాంతియు తృప్తియు నెలకొనజాలవు. ఒకవ్యక్తినిగాని ఒక పక్షాన్ని సంఘముగాని అడంచుట కిట్టి కఠిన శాసనములు పనికి వచ్చునేమో గాని దేశీయు లందరును గూడ నైరణు మౌనము పూర్తిగా కోల్పోయి ఉండేకాలా వులై గట్టి పట్టుదలతో నన్నుపుదురి కింగుప్రభుత్వ అమలులో పెట్టిన శాసనమువంటి కఠినశాసనములవలన లాభమేమియును కలుగదు. శాంతియుతమును నియమబద్ధమును ఆందోళనమునందు గట్టినమ్మకముగల దేశీయనాయకులు సలహా చేసినపుడు తిరస్కరించి యిప్పుడు “దేశాభ్యుదయము ను శాంతిని మనఃపూర్వకముగా కోరువారు దొరతనమునకుతోడ్పడవలె”నని రీడింగుప్రభుత్వ ప్రభుత్వమువారు కోరుట నిరర్థకము. దేశమున శాంతి నెలకొనినచే గాని రాజకీయనాగరకతాభివృద్ధి కలుగనేరదనుమాట నిశ్చయమే యైనను అందులకు శాంతి విధాననిరతులగు వారి ఆలోచన ననుసరించుట యుచితసాధన మగును గాని వారి సలహాను తిరస్కరించి కఠినశాసనములను ప్రయోగించుటతగినసాధనముకానేరదు. అరాజకవిప్లవోద్యమము లంతరించుటకు ప్రబాళిప్రాయమును సమాధానపరచుటయే ముఖ్యమార్గము. అటుల జనవాక్యము ననుసరించినచో ప్రజల అభిమోక్షమును ప్రభుత్వమువారు బడయగలుగుదురు. “పార్లమెంటు వారు ప్రకటించినట్టియు బ్రెటన్ దొరతనమువారు స్థిరపరచినట్టియు రాజకీయాభివృద్ధి విధానమును నాదొరతనమువారును

సరింతురు” అని రీడింగుప్రభుత్వ ప్రకటించెను. 1917 లో జరిగిన ప్రకటనమును 1918 లో ఆమోదించబడిన యిండియా ప్రభుత్వ చట్టమును అనుసరించెదనని రీడింగుప్రభుత్వ అభిప్రాయముని తోచుచున్నది. అచట్టము నిరర్థకమైనది. అరాజకము, విప్లవ కారులు, విధ్వంసకులు మున్నగువారు గాక దానిని నెరవేర్చవలెనని మనోపూర్వకముగా ప్రభుత్వమునకు సహాయ మొనరించిన అన్ని పక్షములవారును దానిని నిష్కర్షగా నిరసించియున్నారు. కాని దానిని సవరించుటకు ఎట్టి గట్టిప్రయత్నమును జరిగియుండలేదు. సంస్కరణల విచారణసంఘము నొకదాని నేర్పరచిగాని వారి విచారణాకాశము చాల క్లిష్టముగా నున్నది. ఈసంఘమువారి విచారణవలన నెట్టి ఫలితమును కలుగదనియు కాలయాపనము చేయుటకే యీసంఘము నేర్పరచినదియు పలువురు తెలంచుచున్నారు. ఏది ఎట్లులై నను యిప్పుడే కఠిన శాసనమును అమలులో పెట్టుట మిక్కిలి అనుచితము. నిజముగా వంగరాష్ట్రమున నట్టిప్రమాదమే యుండినచో వెంటనే రాష్ట్రీయ శాసనసభను జరిపియుండదగినది. శాసనసభవారు దొరతనమునకు సహాయము చేయనిచో అప్పుడు రాజప్రతినిధి యిట్టి కఠినశాసనమును అమలులో పెట్టుట న్యాయము. ప్రస్తుతము దొరతనము వారలవలించిన పద్ధతి నియమవిరుద్ధముగా నున్నది. ఇట్టివిపరీతాధికారమును వెనుక దుర్వినియోగము చేసియున్నారు. ఈ సారిగూడ అటులే దుర్వినియోగము చేసి అరాజకములపైన గాక సక్రమరాజకీయోద్యోగన మొనరించుచున్న రాజకీయ పక్షములవారిపైననే దీనిని ప్రయోగించుటగూడ తటస్థింపవచ్చునని నేను తలంచుచున్నాను. బ్రెటన్ దేశమున ఎన్నికలు జరుగ నున్న తరుణమున నిట్టి కఠినశాసనమునకు కార్మికప్రభుత్వము వారామోదింపటకు అచటి భారతవిద్యేషుల బత్తిడేయే కారణమయ్యుండునని తోచుచున్నది” అని జిన్నాగారు నుడివరి.

బి. ఎఫ్. బారుచారుగారు

బొంబాయి పార్టీ రాజకీయసభ కార్యదర్శి

“వంగరాష్ట్రమునందును యితరప్రదేశములలోను గూడ నిర్బంధవిధాన మెల్లపుడును నిరర్థకమేయైనది. అసంతృప్తిలననే విప్లవసంఘము లేర్పడును. అసంతృప్తి తొలగించుటకు సాజన్యసామర్యములే సాధనములు” అని బారుచారుగారు నుడివరి. ఖద్దరు విక్రయముకొరకు బారుచారుగారి పుడు లాహోరులో నున్నారు.

మాలానా షోకతాలీగారు

“దొరతనమువారు వంగరాష్ట్రమున ప్రారంభించిన ర్బంధవిధానము ఆరాష్ట్రమునందు మాత్రమేగాక భారతదేశని మనం దంతటనుగూడ వ్యాపించగలదు. ఈనిర్బంధవిధానము తో నాకును నాసోదరునకును చాల పరిచయముగలదు. చివరకది ఎటుల పరిణమించునో మేమెరుగుదుము. మొదట కొద్దిగానే ప్రారంభించెదరు. నిర్దోషుల కెవ్వరికిని ఎట్టి బాధయును కలుగదని గొంతుచించుకొని ప్రమాణముల చేసెదరు. 1908 లో నేను నల్లమందుశాఖలో ప్రభుత్వోద్యోగిగా నుంటిని. 1818 మూడవ రిస్కల్లేషను అను కఠినశాసనముకంటె దొరతనమువారి బోక్సి సాలో ఏములనో యున్నదనియు దానిని పైకితీసి లాలా లజపతిరాయి, అజితసింగుగార్లపై ప్రయోగించి వెంటనే మాండలేకు వారిని రవానాచేసి రని ఒకనాడు తెల్ల వారుసరికి పిడుగు బోలిన ఈవార్త ప్రజలగుండెలు పగులునటుల వినబడెను. తరువాత పత్రికాశాసనము, రాజప్రతిపక్షభాషాసనము, మున్నగుకఠిన శాసనము లెన్నియో త్రాచుపాములు పడగలుపి పువనటుల తలలేత్తిన వి. మ హా మృ దీ యు ల మ గు మే ము నిష్కపటముగా వై వ ము ను నమ్మియున్నాము గాన మాకు వానివలన భయమేమియును కలుగదని అప్పుడు మేము తలంచితిమి గాని మరొన్ని ఏండ్లకు మహమ్మదీయమతము నకును మహమ్మదీయ రాజ్యములకును కలుగనున్న గొప్పఅపదను మహమ్మదీయులు గుర్తించినవెంటనే ముఖ్యముగా జర్మనీ యుధకాలమున మహమ్మదీయులలో పత్రికాధిపతులను దేశారాధకులను ఆ కఠినశాసనముల బారి కధికముగా అగ్గమెరి. ఇప్పుడు మరల భారతదేశీయు లందరినైనను ధ్వజమెత్తిగని నేను ముందుగా దేశీయులకందరికిని హెచ్చరికను తెలుపుచున్నాను. నేడు వంగరాష్ట్రమున స్వరాజ్యపక్షమువాడై ప్రయోగించబడిన యీ నిర్బంధశాసనము క్రమముగ దేశభక్తులందరినైనను హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, పార్సీలు, కైతులు, మున్నగు నన్ని సుతములవారైనను గూడ ప్రయోగించబడుట నిశ్చయము. నేడు దొరతనమువారు చేయుచున్న ప్రమాణములను నమ్మి మోసపోవువారెవ్వరును దేశము

రెండు లేదా మూడు రోజులలోను, గాంధీసంఘమును విధించిన పంచవిభజనామూలములను సమీక్షించి, మూలములను ఎటుల దృఢపరచును నిరసించుచున్నామో అటులే స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ దృఢపరచును నిరసించుచున్నారని మేమెరుగుదుము. దృఢపరచుట అనవసరమని మనమును, మాకెంత గట్టిపట్టుకముకలదో వారికిని అంత గట్టిపట్టుకమే కలదు. పూజనీయుడగు గాంధీమహాత్ముని చేయమన్న ప్రయత్నములవలన బహిష్కరణ స్వరాజ్యపక్షముల వారికి గల అల్పభేదముకూడ కడుశ్రీఘ్రముగానే తొలగిపోయెను. ఇట్లు కాంగ్రెసులో మరల నిరసించువారులను ఒక్కటిగా చేరిపోవుటయేగాక దేశభక్తులగు భారతీయులందఱుగూడ కాంగ్రెసు పతాకచ్ఛాయను కలిపి తేలేసిన చేయటగూడ తలపెట్టవలెను. మా మహానాయకుడగు మహాత్ముడు సహజ నిరుపమానభోరణిని త్వరలో ప్రకటనమును ప్రచురణ చేయవలెను. నేను మహాత్ముని అనుచరులలో నొక అల్పనచరుడను గావునను భారతకీలాభతు సంఘమున బాధ్యతగల ఉద్యోగిని గావునను వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారికి తలపెట్టిన కష్టపట్టును అన్నిటిలోను మేము గూడ పాల్గొనుటకు సిద్ధముగానున్నామని దేశబంధుదాను గావించి స్వరాజ్యపక్ష సోదరులను తెలుపుట నా ముఖ్యకర్తవ్యముగా నున్నది.

ఈ కఠినవిధానము దైవానుగ్రహమున విఫలమగుట నిశ్చయము. దీనివలన హిందూమహమ్మదీయ కలహములు పూర్తిగా అంతరించి వారిలో గాఢతమగు నేకీభావముకలిగి వారివిధిని వారు బాగుగా గుర్తింపగలుగుటగూడ లభింపవలెను. భారతదేశీయులకు కఠినశాసనములతో చాల పరిచయము కలదు. కాన నిట్టి బూకరింపులకు వారడలేపోవువారు. కాదు. కాన దేశీయులందఱును నడుములుబిగించి ఆపదల నెదుర్కొనుటకు సిద్ధముగా నుండవలెను. అదృష్టవశానను మన దేశమున జనించిన మనకు తానేమైనకలదా లేదా? అను విషయమును నిష్కర్షగా పరిష్కరించుటకు దేశీయులమగు మన మీసారి అపూర్వ నిరుపమానవైఖరిని మార్చుకొనుటయే కర్తవ్యము. దొరతనమువారిచే ప్రయోగింపబడిన కఠినశాసనములు నిష్పాక్షికములు. రాజద్రోహులనువంగరాష్ట్ర జాతులను, రాజభక్తులను భేదించునగు మహమ్మదీయులను, విప్రులను లౌగండులను నిష్కృలనుగూడ ఒక్కరితినే యీ చట్టములు పరామర్శించునగుగాని ఒకరినాదరించి వేరొకరిని నిరసంపవు. వెనుక అందఱును సమముగానే కష్టములకు పాలైరి. నిరంకుశోద్యోగ లిఖితు నిలపుగాల్గిమీదనున్నారు. ఇది వారికడసారిప్రయత్నము. మరల కొన్ని పరిష్కారము దేశీయులు తలచు తమందేశీయులకు వారు సర్వత్రపును వినియోగించెదరు. వంగరాష్ట్రను సహాయముగా నుండవలెను. అన్ని రాష్ట్రములను వంగరాష్ట్రమునకు తోడ్పడగలుగును. బహిష్కరణ, స్వరాజ్యమితవాద, ఉదార, బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర విభేదములంతరించిపోవును. మనమందఱును భరతమాతవిజ్ఞులము. స్వాతంత్ర్యమును, సమస్తతంత్రదేశమున దరిలో మాతృదేశమునకు సమానగౌరవమును అర్జించుచున్నాము. ఉదాత్తముకంటెను రక్తముచిక్కనిగాన తాము దేశీయులలో ఒకపక్షమువారిని విడిచియుగలుగుదుమని దొరతనమువారెన్నటికిని తెలపగూడదు. మునిగినను తేలినను మనమందఱును నుట్టగట్టుకొనియే యీ విషయములను సురక్షపరచు గాని విడిపోగూడదు. భగవంతుని శక్తి అపారము. మనము పూసినది గ్రహింపజేయును. ధర్మమే నజయితి అను ఆర్యవాక్యము కల్గిగాదు." అని మోక్షానందగారు నుడిచిరి.

మౌలానా మహమ్మదాలీగారు

భారత కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుని ప్రకటనము

"నేను సిగ్గునుండి డిల్లీకిరాగానే మహాత్ముని సందర్శనా క్షణముకల్గితిని. మహాత్ముడు చాలదయతో నన్నాదరించెను. డిల్లీలో మరకలహములను పరిష్కరించుటలో హిందూ అజ్ఞులు భాను, మౌలానా మహమ్మదాలీగార్లతో చాలసేపటినుండి సంభాషించుచుండుటచే మహాత్ముడు కొంతపడలియుండెను. మహాత్మునికి అంగీకరణ బాగుగా నుద్ధిమమయిన్నది. మహాత్ముడే నాగ్గి నలుపుతోచెను. ఇక కొద్దిగోబాలు మాత్రమే మహాత్ముడు డిల్లీలోనుండునని నాతో దేకాయీగాను తెలిపిరి. హిందూ మహాత్ముడియ విచారలనుస్వ అటుండ యిప్పుడు 'వంగరాష్ట్ర' మున కఠిన నిర్బంధవిధానము ప్రారంభమగుటచే మహాత్ముని నిలకడయంతయును అపటిపరిస్థితులపై నాధారపడియుండును. వంగరాష్ట్రమున ఆరాజకుల నిర్బంధించుటకే కఠిన శాసనము భను ప్రయోగించుచున్నామని తెలుపును దొరతనమువారకుట

ప్రముఖులగు కాంగ్రెసు-స్వరాజ్యసంఘములవారిని పలువురిని అపుడే అరెస్టుచేసినందున యీశునస్వకర్తృధికమగు ప్రాముఖ్యతకలిగినది. ఈ నెల 31 వ తేదీని డిల్లీలో స్వరాజ్యపక్ష కాన్యసంఘ సభజరుగునని తోచెను. 27 వ తేదీ రాత్రి మౌలానా మహమ్మదాలీగారు దేశబంధు దానుగారితో డిల్లీ రైలుస్టేషనులో మాటలాడిరి.

"భారతదేశమున రాజకీయ జీవమునంతయు యాపుమాపుటకు దొరతనమువారు కఠినశాసనములను ప్రయోగించిరి గాన దానినిగూర్చి ఆలోచించుటకు త్వరలో డిల్లీ నగరమున అన్ని రాజకీయపక్షముల నాయకులనమా వేళము జరుగవలసియున్నది. కాన ప్రస్తుతము మీరు యీ నెల 31 వ తేదీని డిల్లీలో స్వరాజ్యపక్ష కాన్యసంఘసభను జరుపవలెను." అని మహమ్మదాలీగారు దానుగారిని కోరిరిని తెలిసినది.

దానుగారు పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారితో గూడ ఆలోచించి స్థిరపరచెదరు. భారత శాసనసభను వెంటనే సమావేశము చేయవలెనని గవర్నరుజనరలును కోరదగునని స్వరాజ్యపక్షమువారు కొందరు నూచించిరిగాని ప్రస్తుతము శాసనసభను లాభమేమియును కలుగదని పలువురు తలచుచున్నారు.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు

దానుగారితో సంభాషణ

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు దేశబంధు దానుగారితోగూడ అలహాబాదునుండి విరాట్టాపూరు రైలుస్టేషను వరకును చెల్లి 28 వ తేదీ ఉదయమునకు మరల అలహాబాదు చేరిరి.

స్వరాజ్యపక్షసభ

ఈనెల 31 వ తేదీని డిల్లీలో స్వరాజ్యపక్ష కాన్యసంఘసభ జరుగదు. నవంబరునెల 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కలకత్తా నగరమున దానుగారి గృహమున స్వరాజ్యపక్ష కాన్యసంఘసభ జరుగును.

సంయుక్త రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయసభ

ఈనెల 31 వ తేదీని నవంబరు 1, 2 తేదీలలోను గోరకు పూటలో రాష్ట్రీయసభ జరుగును. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగా రాసభకు చెల్లవలెనని నిశ్చయించిరి. అన్నిపక్షముల నాయకులును దేశారాధకులును ముఖ్యముగా ఆ సభకు రావలెనని కోరిరి.

72 మందిని అరెస్టుచేసిరి

మొత్తము 72 మందిని రాష్ట్రపక్షసంబంధములను అరెస్టుచేసిరి కలకత్తానుండి డిల్లీకి తంజిరా రైలుస్టేషను దని 28 వ తేదీ తంజిరా రైలున తెలియుచున్నది.

* * *

పత్రికాభిప్రాయములు

వందేమాతరంప్రతిక-లాహోరు

రీడింగుప్రభువు షెమ్సుద్దీన్ ప్రభువుతోమాత్రమే మానుడైనాడు. షెమ్సుద్దీన్ ప్రభువు కాలమున కాలమునట్లును రీడింగుప్రభువుకాలమున క్రొత్త ఆర్థికశాస్త్రము ఆములుగోరిక వచ్చెను. అసలరమైన స్వాధీనత్యాగమొనరించుటకు వంగరాష్ట్రమువారు వెనుదీయరు."

ట్రెబ్యూను-లాహోరు

"ఈ కఠినశాసనమును అమలుజరుపుటవలన దోషులతో పాటు నిర్దోషులగూడ ఆపదలకుపాలగుట నిశ్చయము గాన ఆరాజకవ్యాధివలన కంటే నిర్బంధించిత్వవలననే దేశమునకు మహాపూర్ణము తలపెట్టించుట నిశ్చయము. దీనివలన వంగరాష్ట్రమునందుమాత్రమేగాక దేశమునందంతటను గూడ ఆసంతృప్తి చాల వెరుగవలెను. ఆంగ్ల భారతదేశముల మైత్రి యింకను చెడిపోవును. ఈ ఆర్థికశాస్త్రమున దేశమున శాంతికలుగనని రీడింగుప్రభువు దుర్భ్రమపడినట్లున్నది. దీనివలన అతిచాతురమున నశాంతి దేశమున ప్రచురణపడువిషయమును త్వరలోనే అతడు గ్రహింపగలుగును."

లిడరు-అలహాబాదు

"వారంకుతేకుండా అరెస్టుచేయుటకు పోలీసుఉద్యోగులకును కార్యనిర్వాహకులకును అధికారము నిచ్చుటయును ఆర్థికశాస్త్రమున మరకొన్ని నిబంధనలను చాల అవశ్యకము లగుటచేతను పోలీసువారికిని కార్యనిర్వాహకులకును విపరీతాధికారము నిచ్చినపుడు వారిని మందలించుటకు ప్రజాప్రతినిధులకును

వ్యాయస్థానములకును అధికారమొసంగనియెడల ఆ అధికారమున దుర్వియోగముచేయు నుల్లాసము కాకపోయినను అవకాశమైనవారికి కలగవలె నిశ్చయముగాన యీ విషయము తెలిగవారెవరును యీ శాసనమును ఆమోదించబాలరు. ఇది చాల హానికరము. ఈ క్రొత్తపద్ధతియొక్క ఆమోదములు పూర్తిగా దొరతనమువారికే తెలియని ఢిల్లీలో నీ కఠినవిధాన మనకు పూనుకొనుట చాల హానికరమున మా ఆర్థికశాస్త్రమును దొరతనమువారికి తెలుపుట మా ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది.

బెంగాలీ కలకత్తా

"ఈ కఠిన నిర్బంధవిధానమును అమలు జరుపుటకు ప్రోత్సాహకరైతవారు రీడింగుప్రభువు ప్రభుత్వమును మహాపరాభవముకు పాలుపరచిరి మేము చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు కావలసిన సమరసభాసముగాని నిర్బంధవిధానముకాదు. దొరతనమువారు సద్భావమును వెల్లడించినచో స్వరాజ్యపక్షము వారు తమపక్షాని ధానమును మాట్టుకొనుట కంగీకరింపక పోరని మేము చెప్పగలము. ఈ ప్రయోగములో తేక చేయనిచ్చుటలో రీడింగుప్రభువు దొరతనము గొప్ప పొరబాటునకు పాలైనది.

ఫార్వర్-కలకత్తా

"అరెస్టు చేయబడినవారి పేరులను చదువగానే దొరతనమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారైననే స్వభావమైతిరిని ఎట్టి మందనంతియైనగూడ పెంటనే బోధపడకమానరు. బహిరంగముగా పనిచేయుచున్న రాజకీయకక్షను నిర్మూలించుటకు యిట్టి ప్రయత్నములను చేసినచో నియమబద్ధము నాందోళనమునందుగల సమ్యక్ము పూర్తిగా అంతరించును. కాంతికి భంగము కలుగును".

అమృతబజారుప్రతిక-కలకత్తా

"ఈనెల 25 వ తేదీ శనివారమునాడు వంగరాష్ట్రమునం దంతటను చాలమందిని ఏకకాలమున అరెస్టు చేసినవారై వినగానే దేశమునం దంతటను ప్రజల కొక్కసారగా ఆగ్రహవేళము కలుగకమానదు."

బాంబే క్రాంతికులు

"రీడింగు ప్రభువు భయానకమగు నుత్తరపుచేసి వంగరాష్ట్ర ప్రజలను పోలీసువారివశము చేసివేసెను. ఆరాజకుల వలన కలుగు నుపద్రవములకంటె యీ శాసనమువలననే అధికమగు నుపద్రవము ప్రజలకు తలపెట్టవలెను. వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారివాదము దుర్బలముగా నున్నది. కఠిన శాసనమును ప్రయోగించుట రాజకీయభివృద్ధిని భంగపరుచుటకు తోడుగా నుండవలెనని యిది రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు తలంచినచో వారు గొప్ప ముప్పునకు కలిగించుచున్నారు. ఈ అసభ్యమగాధమగును. స్వరాజ్యపక్షమువారిపై గల ద్వేషముచే ఉద్యోగులకు ఆరాజకవిభజన భ్రాంతి కలిగినదనియు యింక వంగరాష్ట్రమున పోలీసువారు చెలరేగుదు రాయు యిప్పుడు జరిగిన విధిచేలేని అరెస్టువలన పొడకట్టుచున్నది. పోలీసువారికి నిరంకుశాధికార మిచ్చుటదేశ. వారు చేసిన దురాగమముల దోషములు కావని నిర్ణయింపబడెను."

వోయసు ఆఫ్ యిండియా

"ఇది ఆరాజకులపై వాడియని వంగరాష్ట్రమున దొరతనమువారు ప్రముఖులను నాయకులను పలువురిని నిలుచున్న పాటున అరెస్టుచేసిరి. 'అభివృద్ధి తోచేలనడక, స్వాతంత్ర్యము ప్రభుత్వాజ్ఞానుసారము' అను పట్టుబట్టి బూకరితనమును ఒడితబాబాయును సాధనములుగా మరయొకసారి దొరతనమువారు మనదేశమున ప్రభుత్వప్రభావమును ప్రబల్పించవలచినటు లగుపడుచున్నది."

నర్సెంటు-కలకత్తా

"వెనుక బాగుగా అనుభవమైననుగూడ ఎవ్వరికిని నచ్చని హేతువులను పటాబోధముగాచాటి తమకు నిరంకుశాధికారము కలదను ఆహంభాసమున దొరతనమువారు మరల కఠిన విధానమును ప్రారంభించిరి. రాజనీతిజ్ఞుల చాలకొరతగా నున్నదని యను వాగ్ధికులను గ్రహింపగల శక్తిగూడ పన్నగిల్లినదని యను దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది."

ముస్లింలెత్తులుకు-లాహోరు

"శాంతి సరక్షణ వతిముఖ్యమని యొప్పుకొనుటకు మేము వెనుదీయము గాని స్వరాజ్యపక్షము వారికి ఆరాజకవ్యధముతో సంబంధమున్నదను నదంతలువలన దేశీయులను జడ్జల్లు చేయగోరనచో మేముట్లు గాభరాపడువారముగాము. నిజముగా వంగరాష్ట్రమున ఆరాజకపక్షమే యున్నచో ఈ పద్ధతులవలన దానినడచుట పొసగదు. దీనివలన అసంతృప్తి మరింత ప్రబలమునను."

రంగూను డెయిలీన్యూస్

"కఠినవిధానము నవలంబించుటవలన కష్టపకారలవర్యము మరింత నిగూఢములగును. ఆపుడు వారి పన్నాగములు దుర్భేద్యము అగును. మామూలు చట్టములవలన సులువుగా పని జరిగియుండును"

దేశభాషా పత్రికలు

జమీనామదు-బొంబాయి

"నిర్బంధపథ్యము; మేముంగీకరింపజాలము గాని ఆ రాజకీయము ప్రబలముగానున్నమాట నిజమేయైనచో దొర తనమువారు మిన్నకుండజాలరు. నిర్బంధభాషనములను ప్రయోగించినంతమాత్రమున చాలదు. రాజకీయ పురోవృద్ధివిషయమున పనిచేయుటకు రాములుకమిషనును నియమింపవలెనని దొరతనమువారు పార్లమెంటువారికి సూచింపవలెను."

లోకమాన్య-బొంబాయి

"దేశభంగు దాసుగారిని స్వరాజ్య పక్షమువారిని రాజకీయ రంగము నుండి తొలగించుటకు నిరంతరం దోగ్గరి ఎత్తునెత్తి దేశమునందలి అన్ని రాజకీయపక్షములవారును ఏకీభవించి దాసు పక్షము వారికి తోడ్పడవలెను."

ప్రజామిత్ర-బొంబాయి మితవాదపత్రిక

"నిర్బంధభాషనముల వలన అతివాదులపడంచగలుగుదుముని దొరతనమువారు తలచుట పొరబాటు. వంగరాష్ట్రమువారికి నిర్బంధభాషనము క్రొత్తగాదు వారిట్టి దెవరింపులకు లొంగదు."

నత్యమిత్ర-బొంబాయి మితవాదపత్రిక

అతివాదులపన్నిదమునకు ప్రత్యుత్తరముగా దొరతనమువారు మరల కొలటు చట్టమునే యీ రూపమున అమలులోనికి దెచ్చిరి. రాజకీయసంస్కారములను చేయుటలో విపరీతమున ఆలస్యమును కలిగించుటవలననే యీవిప్లవోద్యమము ప్రారంభమైనది.

బొంబే సమాచారు జాతీయపత్రిక

"అభివృద్ధినిందుచున్న అప్రతిహతమున స్వరాజ్యపక్షమువారి బలమునదేవివేయుటకే యీ కఠిననిధాన మవలంబింపబడెను. దేశమునందన్ని పక్షములవారూను ఏకీభవించి నిలచితమనీక్షను ప్రకటించుటయే యందులకు తగిన ప్రత్యుత్తరము. "ఎట్టికఠినభాషనములకును మేము జంకము. స్వరాజ్యమును బడయుటకెట్టి త్యాగమునకైన చెనదీయము" అని స్పష్టపరుపవలెను"

డెయిలీనటు-బర్మా భాషాపత్రిక, రంగూను

(భాషనభాషా ప్రజే పక్షపత్రిక)

కఠిన భాషనముల నవలుజుపుట అక్రమము. రాజనీతి జ్ఞత లోపముగా నున్నదని దీనివలన వెల్లడియగుచున్నది.

అంగ్లో యిండియను పత్రికలు

ఇంగ్లీషుమును - కలకత్తా

దొరతనమువారు X ట్టి పట్టుదలతో పనిచేసినచో చాలమంది మితవాదుల ప్రభుత్వమునకు భాషలు యగుదురు. ఇంతవరకును దొరతనమువారు తమ విధిని సరిగా నెరవేర్చకపోగా ప్రతిపక్షులకు లొంగుబాటునే చూపుచుండుట వలన తాము ముందున వచ్చిన లాభము లేవనియును స్వరాజ్య పక్షమువారికి జడియను యీమితవాదులు వెనుకబడి నోరు కట్టుకొని యున్నారు."

స్టేట్సుమును-కలకత్తా

ఆరాజకము నణచుటకే యీ అర్థి నెన్ను ప్రయోగింపబడెనుగాని మరెందులకును గాదు. పార్లమెంటువారి ప్రకటన ప్రకారము రాజకీయాభివృద్ధికి పనిచేయుచుండుమని గూడ రీడింగు సభువు ప్రకటించెను. దేశక్షేమమును గోరువారందఱును ఇట్టి విషయసమయమున రీడింగు లిటును ప్రభువులకు తోడ్పడవలెను.

టైముస్ ఆఫ్ యిండియా బొంబాయి

"రీడింగు సభువు పెక్కునత్కరములు ల్రిటును దేశమున ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నుండిన అనుభవశాలియున న్యాయ శాస్త్ర పారంగతుడు. ఆరాజకమును గూర్చియు దానిని చూచుట చట్టముల నలన నడచి వేయుటకు గల అవకాశమును గూర్చియు రీడింగు సభువు నివర్తనములన్నిటిని బాగుగా పరిశీలించియే ప్రత్యేకభాషనము లభ్యపరచవని నిర్ధారణచేసెనని మేము బాగుగా నెఱుఁగుచున్నాము. ఈ విప్లవోద్యమము నడచుట కిదియే మంచి తరుణము. ఇకముందర నీయరారు అని ఆస్రభువు నిశ్చయించెను. ఆయనదాక్షిణ్య ఆపరిమితము గాన నాతడు ముచ్చిస్త్రోముతో పనిచేసెను గాన దేశక్షేమము కోరువారందఱును ఆయనకు సోడ్పడవలెను. ప్రత్యేకాధికారమును వినియోగించుటలో రీడింగు సభువు రాజనీతిని బాగాను వెల్లడియైనది."

ఈవినింగున్యాయ బొంబాయి

"ఇక అతివాదులు చాల గోలపెట్టెదరు. వాకెంత గోల పెట్టిను ఈవిత్తలగు దేశము తనమును లెక్కచేయరని మే మెరుగుదుము. దాసుగారును దొరతనమువారును ప్రకటించిన రీతిగా వంగరాష్ట్రమున ఆరాజకము ప్రబలియున్నచో ఆరాజకులు చెలరేగి హత్యలను చేయుచుండగా దొరతనమువారు మిన్నకు చూచుచుండవలెనని తెలుపువా రెవరెననునుండురా? ఇండియను డెయిలీమెయిలు బొంబాయి

"దౌర్జన్యముతో గూడిన రాజకీయ నేరములు జరుగుచుండగా దొరతనమువారుగాని ప్రజాసంఘములవారు గాని ఎటులపహింపగలుగుదురు? లిటును ప్రభువు ఆరాజకము నడచుటకు ప్రయత్నించినచో అతడు తనవిధిని ఎటుల నెరవేర్చినవాడగును? ఆరాజకమునకు కఠినభాషనములను ప్రయోగింపక తప్పదు. కఠినభాషనములను ప్రయోగించవలసినదృఢ సంకల్పకరమేయైనను ఆరాజకము పీటలుపెట్టుకొనికూర్చుండిన పుడు గత్యంతరము లేదు."

పయసీరు - అలహాబాదు

వంగరాష్ట్రమునందు ఆరాజకము ఎటుల పెరగుచున్నదియు గమనించుచున్నవారి కి యీ నిర్బంధభాషన ప్రయోగవ్యక్త వింతగా కనబడదు. రాజప్రతినిధి కోరిక ప్రకారము దేశక్షేమమును కోరినవారందఱును తోడ్పడగలరు. విషమస్థితి స్పష్టమునకు చేయున్నది."

సి. ఎం. గెజెటు-లాహోరు

"దొరతనమువారి సహనము లోకవిదితము వంగరాష్ట్రమున ఆరాజకము దాసుగారుపమున దాల్చుకుండ నిరోధించవలెననిన యీతరుణమున దొరతనమువారిటుల నిష్కర్షక పనిచేయుటయే సాధనము. ఘాతుకచర్యలు మితిమీరుటచే మామూలు ప్రభుత్వాంగములు నిరుపయోగము లైనవిగాన ప్రత్యేకాధికారములను వినియోగింపవలసి వచ్చినది. తనవో ప్రజలందఱును తుపాకుగుండ్లకును బాంబుగుండ్లకును ఆహుతికావలసిన దుర్గతి సంప్రాప్తమగును. (అ.ప్రె)

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు

కలకత్తా నగరమును చేరిరి

నేడు 29 వ తేదీకి ఉదయమునకు సంజాబు మెయిలులో దేశబంధు దాసుగారు కలకత్తా నగరమును చేరిరి. హరారాష్ట్రములో దాసుగారికి స్వాగత మొనగుటకు చాలమంది అచట వేచియుండిరి. "నేను పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారితో మాటలాడితిని. ఈ అరెస్టులనుగూర్చి దేశీయులందఱును చేయవలసిన పనినిగూర్చి పండిత మోతీలాలుగారు గాంధీ మహాత్మునికి తెలియజేసెదరు. భారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యసంఘసభ నవంబరు నెల 4 వ తేదీని కలకత్తా నగరమున జరుగును" అని దాసుగారు తెలిపిరి.

ఒరియాసమాజము - జయపుత్రం

జయపుత్రం ఒరియాసమాజసభ్యులు ఒకసభయందు యీ తీర్మానముల గావించిరి:-

- (1) ఫిలిఫుడవు ఉపసంఘము వారిని నియమించి నందులకు ప్రభుత్వమువారికి యీసమాజమువారు కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నారు. ఈసంఘమువారు జయపుత్రం ఒరియాసభ్యులములన్నిటిని శాగుగ విచారించవలెనని ప్రార్థించుచున్నారు.
- (2) (1) బాహుబలేంద్ర సహావరాధ (2) హరిహర విశ్ర (3) లక్ష్మీచంద్రరాయ (4) క్రినివాసపండా (5) బ్రౌజ కిష్టామహింతి (6) నరసింగరాంతో (7) చంద్రచేఖకదొలాయి (8) మదన మోహన మహాపాత్రో (9) హరి నాథ మహాపాత్రో గార్లు మరికొందరు గూడి సదగుసంఘముయొరుట హాజరయి జయపుత్రం ఒరియాసభ్యులను దెలిసి, వారు నివసించు రాష్ట్రభాగమును ప్రస్తుత రాజకీయ ఒరియాసభ్యులనును చేర్చవలెనని నువన జేసికొందురు.
- (3) ఒరియాసభ్యులను వేర్వేరు ప్రభుత్వములక్రింద విభజించి యుంచుటచే ఒరియాసభ్యులనాభివృద్ధికి భంగము వాటిలెను. కావున ఫిలిఫుడవుసంఘముగారు బాగుగవిచారించి అవిజ్ఞానాభివృద్ధి, ఒరియాసభ్యులజిల్లాలన్నిటిని ఒకరాష్ట్ర పాలనక్రింద నుంచుటయే కర్తవ్యముగా ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి సూచించ ప్రార్థింతులు.

ఒరియాసమాజిక

(మదరాసు మెయిలు)

బరంపురమునుండి మాకు నేడు వచ్చిన నివేదికను బట్టి అచ్చటి ఒరియాసభ్యులకలియవలెనని అపారమున వాంఛగలట్లు విదితముగ మున్నది. విశాఖపట్నం మన్యముప్రదేశము గంజాముజిల్లాలో శ్రీకాకుళం నరసన్న పేటతాలూకాలో తప్ప తక్కిన జిల్లాయంతయు ఒరియాసభ్యుల చేర్చి ప్రత్యేకపరిపాలన క్రింద నుంచవలెనని వారు ఇండియా దొరతనమువారిని గోరుచున్నారు. కాని బరంపుర ఒరియాసభ్యులు మదరాసులోఁబ్రాంత భాగమును ఒరియాసభ్యుల చేర్చి ప్రత్యేకరాష్ట్రముగానుంచవలెనని ఆదర్శాపదమున్నటులు నేడువచ్చిన నివేదికనుబట్టిన్నవ్వముగ తెలియనున్నది ప్రత్యేకపరిపాలన" యనుపదమునకనేకయర్థములుగలవు. చీహరిఒరియాసభ్యులనుండు ఒక ప్రత్యేకప్రత్యేకజిల్లాగా నేర్పాటుజేయుటయను అర్థముగూడ గలదు. 1921 సం||జనాభాప్రకారముఒరియాసభ్యుల 4, 810,008 ఒరియాసభ్యులు, మదరాసురాజధానియందు 1, 578, 942 ఒరియాసభ్యులు, మొత్తము 6, 384, 250 మందిగలరు. ఈసంఖ్య పెద్దదేగాని, ఇండియాలో నొకప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నుండుటకు తగిన జనసంఖ్యగాదు. అట్టి సంఘముపై ఒక రాజధాని పరిపాలన కుండవలసిన వ్యయభారమంతను మోసినచో భరించుటసాధ్యమును. ఆచరణ యోగ్యమున మంచిపథతి యేమన ఆస్సాములోవలె. ఒక గవర్నరు కాన్సిలుగల స్వల్పపరిపాలనావర్గముండవలెను, లేక నార్డు వెస్ట్ ప్రావిన్సులోవలె చీపుకమిషనరును నియమించవలెను. కాని యిట్లు చుండుగా దెలుపుటకు వీలులేదు. ప్రత్యేక ఒరియా రాష్ట్రమును యేర్పాటు జేయుటకు నిశ్చయించులోపున అట్టి ఆర్థికసీతగతులు దాని నేర్పరచినచో ఒరియా మదరాసు రాష్ట్రములకుండు వ్యవస్థములు అందువలన నచ్చటి అల్పసంఖ్యాకులకు గలుగు యిబ్బందులు మున్నగువిషయము లెన్నియో పూర్తిగా విచారించవలసి యుండును. అట్టి ప్రశ్నలన్నియు ప్రస్తుతము నియమింపబడిన విచారణ సంఘముయొరుట రావచ్చును. మరియు ఇండియావంటి వివిధభాతులకుల దేశమునందు భాషాప్రయక్తరాష్ట్ర మేర్పరచుట యుక్తమా యను ప్రశ్నగలదు. ఇండియాప్రభుత్వమువారు ఒరియాసభ్యులయను అట్టియేర్పాటు జేయుటకుగూర్చి విచారించవలగదేయని నిశ్చయించిరి.

కాని దేశమును విభజించుటయందు కొంతపరిమితి యుండవలెను. దక్షిణదేశములో అరవలకు, ఆంధ్రులకు, కన్నడమువారికి, మలయాళీలకు వేర్వేరురాష్ట్రము లొసంగినచో దేశమునకు శ్రేయస్కరమునా? ఇండియాలో ప్రజలెల్లరు వికమత్యము గలిగియుండి గొప్పజాతివారగుటకు యిట్టి భాషాప్రయక్తరాష్ట్రములుగా విభజింపగోరుట మంచిదనునా? ఈప్రశ్నలన్నియు బాగుగవిచారించవలసియున్నవి. ఈదేశమునందు రెండు ముఖ్యరాజకీయసంఘాలు యిట్టివిభజన కనుకూలవిభానము గలిగియున్నవి. కాని యిదిదేశముయొక్క వికమత్యమున కెట్లుపకరించునో మాకు తెలియవచ్చును. ఈవిభజనవలన ఇండియాలో స్వప్రతిపక్షములగురాష్ట్రములెన్నె, దేనియభివృద్ధికొరకది ప్రయత్నించుచు యితరరాష్ట్రములపట్ల యార్జ్యగలిగి యుండును. ప్రస్తుతరీతినున్న విభజనయెప్పుడో నొకసారిమార్చవలసియున్నది. కాని యిట్టిమాట ఇండియాదేశమున కుపయోగకరముగా నుండునట్లునచ్చతేర్చవలెనన్న భాషాప్రయక్తరాష్ట్రములుగా విభజింపవలెనని గోరుచు యిప్పుడు దెలిసిన వాదముకన్న బలతరమగు వాదమునుజూపవలెను.

అంజుమాన్ హిదాయత్ యిస్లామ్

సాంవత్సరికీత్సవము

సాంకేతిక పారిశ్రామికవిద్యలకు డెబ్బదివేల

రూపాయలు వసూలు చేయబడెను

లాహోరు, అక్టోబరు 28:- లాహోరులోని అంజుమాన్ హిదాయత్ యిస్లామ్ వర్గంత్వత్సవ సందర్భమున సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్యావిధానమును అభివృద్ధిజేయుటకు మహమ్మదీయులు డెబ్బదివేల రూపాయలను వసూలుచేసిరి. విద్యసంవత్సరములనుండి వారు యెడపాటు గాపాడిరినియవారి శాఖవారితో అచిరకాలములో గలసదరనియు ప్రబలువారిపై దెట్లు బాధ్యతను నెరవేర్చుటకు సిద్ధముగ నున్నారనియు సర్ ఫహమ్ముద్ షాఫీగారు బల్లిగిరి.

నూలు పంపకము

(యంగిండియా పత్రిక)

ఈనెల 15 వేదవరకు పెట్టెంబరు వాయిదానూలు పాల్వీయర్ హెడ్ క్వార్టర్స్కు పంపినవారు 6278 మంది. ఇంకా నూలురావలసి యున్నది. నూలు చందాసంఖ్య పూర్తికాలేదు. మామూలుప్రకారము నెలపూర్తి పత్రికలో నూలుపంపకముల వివరములు పూర్తికాలేవుదుము. ఇంతవరకు సంఖ్యలనుబట్టి గుజరాతీ అగ్రస్థానము వహించుచున్నది. క్రిందటి నెలకన్న యీనెలలో 400 సంఖ్య పెరుగునని వాదనములు వచ్చినవికాని చాలచోట్ల మతకలహముచేతను, వరదలచేతను నూలుపంపకము కాలంకములు కలిగినవని తెలియవచ్చుచున్నది.

(సి. ఎఫ్. ఆంధ్రమాను.)

స్వాగతార్థ పాశ్చాత్య సందేశము.

(సి. ఎఫ్. ఆంధ్రమాను.)

గాంధీమహాత్ముడు పాపాపదీక్షయం దున్నప్పుడు, నీమదేశములోని కానిస్ బహో స్వతంత్ర కార్మికపక్షమువారు మహాత్ముని కీక్రిందితీర్మానమును పంపిరి.

“రాచకీయ స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు హిందూదేశమున జరుగు స్వతంత్ర్యోద్యమ ప్రయత్నముల మేము పూర్ణముగ నాలోకించుచున్నాము. మేమును, మేమేకాక అంగ్లప్రజలందు కొందరును, సంపూర్ణసానుభూతితో, మిత్రత్వములను, మిత్రతయములను, మిత్రులను, మెచ్చుకొన్నచున్నామని తెల్పుచున్నాము.

సత్యముపైన, న్యాయముపైన ఆధారపడియున్న లక్ష్యములు, సంస్కృతికరములగు పద్ధతులను, సాయముబాంధగలవని మేము నమ్ముచున్నాము. దౌర్జన్యమును చేయుతగా గల్గినలక్ష్యము తప్పిపోవును. ఇందులకు కారణము చేయుతగానున్న దౌర్జన్యము సత్యముఅంతియేకాక మానవపరివర్తనము సత్యముపై నాధారపడియున్నది. అంగ్లప్రభుత్వమువలన మిరును మిరున్నమును సాంధికపక్షములు మాకు లభ్యకలిగించుచున్నవి. ఆప్రభుత్వపద్ధతుల మేము నిరసించుచున్నాము. అట్టిదుర్నియము బ్యాధికారమునకు మేముపూర్తిగా న్యతిరేకులముగా నున్నాము. కానిస్ బహో స్వతంత్ర కార్మికపక్షమువారి యాజ్ఞచే యాతీర్వానమును మిగులపంపు విశ్వాసపాత్రులు.

జాన్. హెచ్. బ్రాకేల్స్పీరీ,

(అధ్యక్షుడు)

జయో. రే,

(కార్యదర్శి)

ఈ తీర్మానమును పంపినవారు కార్మికులు. శరీరపరిశ్రమచేయువారు. కార్మికప్రభుత్వమువారి పద్ధతి ప్రతీకార భావమునందున్నను, హిందూదేశ ముగ్ధోధించుచున్న అహింసా తత్వమునుగ్రహించి యందలి సత్యమును జీర్ణింపజేసికొనినవారు కార్మికులందు స్త్రీపురుషులు ఎందరు, నేలు, గలరు. కార్మికపక్షముపై పూర్తిగా ప్రాముఖ్యత వహించుటకు వీరిబలము చాలకపోవచ్చును. కాని తుదకు వీరిబలమెప్పటికైనను హెచ్చుకతప్పదు. వీలయన వీరు నైతికాధ్యాత్మిక శక్తులకు ప్రతినిధులుగా వర్తించుచున్నారు. ఇదియే అంత్యమునందు భౌతిక, స్వార్థ, దృష్టులతోగూడిన కర్మల నడగ ద్రోక్కగలదు.

* * * * *

హారోదాదునికల

హారోదాదుని కడనుంచి యాక్రిందిజాబు వచ్చినది. పాతకులతోపాటు నేనుగూడ నందు భాగము గొనదలచితిని. ఆలేఖయం తెలుస్తున్నది.

“ఈక్రింది వాక్యముల నీకు పంపుచున్నాను. అది ప్రయత్నింపదగినదని తోచినచో నీయిష్టమైన మార్పులతో ప్రయత్నింపవచ్చును. నేనీజాబులో వ్రాయువానికి పేరు

రాచకీయ స్వప్నము.

“కల యావిధముగా వచ్చినది. నీకు సగము జర్మనీవాడను. నీ ను స గ ము త రా ను వాడను. ఈ జర్మనీ పరాసులకి ర్యర కు గూడ నేను నాయకుడనుగా నుంటిని. అందుచే జర్మనులకు, పరాసువారికి గల భేదములను తొలగించితిని. ఇందులకు నేను యీ యిరుతెగలయొ

క్కయొక్కస్వల్పహక్కులను వాగువచుకొనజేసితిని. తరువాత నేను నీమవారికి ఖండాంతరములవారికి గల విభేదముల తొలగింపజుత్తిించితిని. ఇందు నాకు విజయము లభించినది. నామనస్సు తృప్తి చెందినది. అప్పుడు యూరపునందంతటను శాంతి తాండవమాడినది. ఇంతలో నాకసమునంటు ధ్వనితోగల యొక శంఖపూరణమును వింటిని. “నెపోలియనువుగాని, యిరువదివత్సరముల నాటి కైజరువుగాని నీవుకావు. ఢిల్లీసింహాసనాధిస్థాత నుగు అక్కరు చక్రవర్తివి నీవు” అని నన్నుగూర్చి నేతలించితిని. అంతట నేనొకసభ కావించితిని. అందు మాల్వీలు, నాదిరీలు, పండితులుగలరు. వేదములను, పురాణములను, ఖురానును, బైబిలునుగూర్చి యందుగల ముఖ్యాంశములగూర్చి నాకు బోధింపజలసినదని నానిని తోరితిని. వారును మానవపూర్వముగ నట్లానప్పటి భేదముగియునప్పటికి వారందరును బోధనలయందలి అర్థ మొక్కటిగానే యున్నది. పదముల కూర్పుమాత్రము భేదముగా నున్నదని గ్రహించితి. వెంటనే ఒకరినొకరు చిరకాలము వియోగభాధ ననుభవించిన ప్రేమ సోదరులగతి కాగలిగెనుకొనిరి. అప్పటినుండియు హిందూదేశమంతయును తామరాధించు పరమాత్ము డొక్కడేయని గ్రహించెను. అంతేగాక హిందూదేశీయులు వారిమతము లన్నియు, నూత్నోద్యమన నొక్కటియే యనిగూడ గ్రహించిరి.”

మత్స్యగాంధీగారి ఆరోగ్యాభివృద్ధి

గంటకు 320 గజములనూలు దీయుచున్నారు

ముఖ్యమైన ఉత్తరప్రదేశ్ కరములు సలపుచున్నారు
అలహాబాదు, ఆక్టోబరు 26:—నేటి “నవశీవసు” పత్రికలో నొక లేఖయందు మహాత్ముని ఆరోగ్యాభివృద్ధిని గురించియు వారొనర్చు కృత్యములను గురించియు మహాదేవదేశాయిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

తగినంతదారుధ్యమింక నుగాంధీగారికి రా లేదు. స్వల్పముగపాలుపడినతోడనే అలసట నొందెదరు. వెనుక దీసుకొనునంతపాలు యిప్పుడు దీసికొనుచున్నారు. పండ్లు బాగుగ భుజించుచున్నారు. చాలసేపు పరువుమీదగుచ్చుచుచున్నారు. గంటకు 300 లు మొదలుకొని 320 గజములనూలు సులభముగా వడకుచున్నారు. అగంటకులై ఆధికకాలము నూలుపడకుచున్నారు. ముఖ్యమైన ఉత్తరప్రదేశ్ కరము లాయనయే జూబుకొనుచున్నారు. హిందూ మహమ్మదీయుల పోట్లాటలవిషయమైవచ్చు బెద్ద బెద్ద రిపోర్టు వారే జరుపుటకు పట్టుపట్టుచున్నారు. వార్తాపత్రికలోని చదువలసిన అంశములన్నియు చదువుచుండక వినుచున్నారు. అన్నిటికంటె ముఖ్యముగా భాగవతము, భగవద్గీత అధ్యయనము దృఢపండ్ల జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గాంధీ నైహూల సంభాషణము

నూలు చందావిషయమున

అలహాబాదు, ఆక్టోబరు 25:—చాలసేపు గాంధీగారు పండ్ల తి మె తి లా ల్ నె హూ గా రి తో నూలు చందావిషయమై సంభాషించిరి. కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నెలకు 2000 పేల గజములు నూలు నీయవలయునను నిర్బంధమునకు నెహూగారు తీవ్రముగ ఆక్షేపించిరి. సామ్యవాదులు మొదలైనవారందరు కియ్యకొనినచో నెహూగారు యిని బంధన కంగీకరించెనని తుదకు దెలిసిరి. (అ. ప్రె.)

విద్యసమావేశము. విద్యోతకుఆరంభము

మహాత్మాగాంధీగారి భావములు

అహమదాబాదు, ఆక్టోబరు 26:—విద్య సమావేశము విషయమున నొక కేర్లకలో మహాత్ము డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. విద్యసమావేశము విద్యో నొడగూర్చుట కుపక్రమింపబడెను. ఈసమావేశము నందలి తీర్మానములు అపూర్వమైనవి. అందుబాల్కొనినవారు లోపములులేనివారు కాదు. కాన ప్రారంభము గూడ లోపములులేకుండ నుండజాలదు. ఐనప్పటికి సమావేశము చాల ప్రాముఖ్యమైనది. సమావేశమున నాటిన బీజముయొక్క వేరులు జాలలోతునకు బోవును. నాటబడిన బీజములోనుండి బుట్టిన అంతురమును నీరుజోసి పోషించి చెంచులు మనకర్తవ్యము. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములను న్యాయస్థానములలో గాని, మధ్యవర్తిత్వమునగాని బరిష్కరించుకొన వలయునని గాంధీగారు దెలిసిరి. అంతియగాని యెవరికినారు న్యాయనిర్ణయమునకు బూనరాదని దెల్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

అమృతసరములో జూదగాంధు

ఆడుచుండగా కొందరు పెద్దమనుష్యులను

పట్టుకొనుట

అమృతసరు, ఆక్టోబరు 27:—అమృతసరములో జూదము లాడుట తిరిగి చేలరేగుచున్నది. కొన్నికొన్ని ముఖ్యమైన చోట్లలో తిరిగి దొర్పాటుచేయబడిన ప్రదేశములు గాక కొందరి యింట్లు పెద్దమనుష్యులకు జూదస్థానములై యున్నవి. పోయిన రాత్రి సబుయినస్పెక్టరు నాథన్ లాల్ గారు హోల్ బహులోనున్న లాలాపరమానందుయింటికిబోయి జూదాడుచున్నటువంటి 16 గురుముఖ్యమైనవారిని అరెస్టుచేసెను. అరెస్టుచేయబడినవారిలో, లాలా పరమానందు, లాలా మధోరామ్ (బంగారు వ్యాపారి), మ్యునిసిపల కమిషను అధ్యక్షుడు సర్ గోపాల శాసుగారి కుమారుడు లాలా దివాన్ చంద్, సర్దార్ బసంత సింగు (హెడుగుమాస్తా), దుర్గా ప్రసాదు (యిండియా డివిజన్ బ్యాంకులో సుమాస్తా), లాలా మోతీరామ్ (వరకుడు) బాబులు ఆనందస్వరూప్ ములూరాపు (సప్తయిడిపో), లాలా సాహిబ్ దయాల్ (రిటైర్డ్ పోలీసు సబ్ యినస్పెక్టరు) మహమ్మద్ హుస్సేన్ గార్లును మరికొంతమందియు నుండిరి.

వీరి దగ్గర దాదాపు రు 3,000 రొక్కము కనబడెను. వీరందరును బెయిలుమీద విడుదల చేయబడిరి. జూదపుకాస నముక్రింద వీరందరును విచారింపబడుదురు. (అ. ప్రె.)

కేప్టెన్ బర్నెట్టుయొక్క మరణము

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 27:—ఇన్ని ను కిల్లింగు పూర్తికాలేదు. యిదివరకుండి క్రొత్తగా తెరవబడిన ఆయుధభాత కాలలో నేర్పవాడును భాగస్వామియు నగు కేప్టెను యల్. యఫ్. బర్నెట్టుయొక్క మరణవార్త తెలిసినది. వీరికి శనివారము నాడు జబ్బుచేసి ఆనాటిరాత్రియే ఆస్పత్రిలో చనిపోయెను. మిలిటరీవారికి తగుగౌరవములతో వారిని పాతిపెట్టిరి. బొంబాయిలో గల ఆటగాండ్లు చాలమంది వచ్చి అంత్య క్రియలను జూచిరి. (అ. ప్రె.)

సిటి ఆఫ్ మార్నెయిల్స్ స్టీము ఎగ్రసముద్రములో డబ్బులిని రిపేరునిమిత్తము శనివారమునాడు బొంబాయి వచ్చినది. సైనికులను దింపినతరువాత దానిని రిపేరునిమిత్తము ఒడ్డున వేసిరి. ఇంగ్లాండుకుపోవు సైనికుల నెక్కించుకొనుటకు ఇది గురువారమునాడు కరాచికి పోవును. వెంట్లీ ప్రదర్శనమునుండి యీ యోడలో 40 మందియిద్దోగళ్లును, 32 స్త్రీలును, 27 పిల్లలును, 10 వారంటు ఆఫీసరులును, 760 మంది సైనికులువారి భార్యలును యీయోడలో వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

దూరశ్రవణము

ప్రిన్సు ఆఫ్ వేల్సు నీ మెప్పు యిన్ స్టిట్యూటు మేనేజరు యల్. హెచ్. హెబ్బార్డుగారు ఆదివారమునాటి యనయమున అబర్డినును 2 యల్. ఓను లండనునుండిగెను. అబర్డిను జంత్ర గాత్రములు స్పష్టముగా వివరదేనుగాని ఓయల్. ఓ. అంత బాగుగా వివరదలేదు. (అ. ప్రె.)

చిత్రమరణము

కారణ మెవ్వరికిని తెలియకపోవుట

భివండిలో చనిపోయిన ఎక్స్ ప్రెస్ యినస్పెక్టరు డి. సి. డెరాడ్డుగారి మరణమునుగూర్చి కొన్ని యనుమానములచేతనమును పెళ్లగించి పరీక్షచేయగా కఠోనరుగారు ఎవరికిని తెలియని కారణముచేత అతడు చనిపోయెనని తీర్పుచెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

ఆల్ యిండియా పోస్ట్ లో అందు ఆర్. యం. యన్ యూనియను సభ

5 వ సమావేశము

బొంబాయి ఆక్టోబరు 27:—1924 నవంబరు 22, 23, 24 తేదీలలో బొంబాయి లో జరుగుచున్న 5 వ ఘము యొక్క 5 వ సమావేశము యం. ఎ. జిన్నా యం. యల్. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. (అ. ప్రె.)

అంధ పత్రిక

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది

బుధవారము

కడపటిచర్య

లేబరు ప్రభుత్వము వారు కట్టకడపటిరోజులలో, తీవ్రనిర్బంధవిధానమునకు చేయూతనొసగుట మిగుల శోచనీయము. లేబరు ప్రభుత్వమువారి నెడకొనిన చిక్కలు సామాన్యమయినవి గావు. ఒకవంక ఎన్నికల గండ్రగోళములో వారు దిగు తొక్కియన్నారు. వేరొకవంక, జవోనాఫ్ గారిలేఖ వలన లేబరు ప్రభుత్వము తీవ్రవిమర్శనమునకు లోనయ్యెను. ఇట్టిస్థితిలో బెంగాలు గవర్నరుగారును, హైందవ రాజ్యప్రతినిధియు గలిసి ప్రారంభించిన నిర్బంధవిధానమునకు అడ్డుచెప్పట కష్టమే. అయినను, స్వయంత్రావముకొరకును, ఇంగ్లండు కీర్తికొరకును, సామ్రాజ్యశ్రేయముకొరకును, లేబరు ప్రభుత్వమువారు రెక్కడు ధైర్యముచేసింది నిరంకుశ పద్ధతులను నిరాకరించేయింపవలసినది. ఇందువలన కస్టర్యేటిప్రపక్షపు ప్రాతికూల్య మధికము గావచ్చును. కాని లేబరుపక్షపు నష్టాన్ని శాశ్వతముగ నిలిచి, ఇతరులకు మార్గము జూపుచుండెడిది. ఉన్నచిక్కలు చాలక హైందవనమస్య విషయమునగూడ వివాదపడుట భావ్యముగాదని వారు తలచియుందురు. లేబరు ప్రభుత్వమువారి తీర వ్యవహారములలో ముగిగియున్నపుడు, తమ యభిప్రాయమును నెఱవేర్చుకొనుట కీదియే సమయమని హైందవాధికారవర్గమువారును తలచియుందురు. ఇంగ్లండులో ఎన్నికలు జరుగునుండ, పక్ష మధికారము వహించునో తెలియని సంధిగావస్తలో, ఒక్కమృడి నిర్బంధములను ప్రయోగించి ఆసేతు హిమాచల పర్యంతము ఆందోళనమును పురిగొల్పుట ఎట్టిరాజనీతియో చెలియకున్నది. ఇంతతీవ్రతముగ నిరంకుశచట్టమును అమలులో పెట్టుటకుగాని మామూలుచట్టములను తొలగించుటకుగాని సక్రమాందోళనము గావించుచు బహిరంగముగ బనిచేయుచున్న స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులను నిర్బంధించుటకుగాని అవసర మేమూత్రము గనుపించదు. బెంగాలు ప్రభుత్వప్రకటనముగాని ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనముగాని దానిని నిరూపింపలేదు. చాలకాలము నుండియు అపవద్యపడుచుపోయిన అరాజకప్రయత్నములు వివరింపబడెను. అట్టి ప్రయత్నములు మొగ్గలోనే త్రుంచివేయబడెను. దుండగిండ్లు శిక్షింపబడిరి. అట్టి తరి మామూలుచట్టములను నిలిపివేయనేల? శాలెటుచట్టము బోలు ఉత్తరువును ప్రకటింపనేల? ప్రస్తుతస్థితిలో నిట్టిచర్యకు గడంగుటవలన రీడింగు ప్రభువుగారును లిట్టు ప్రభువుగారును భారతీయుల విశ్వాసమును పూర్తిగ గోల్పోవుటయగాక బ్రిటీషు ప్రతిష్ఠకుగూడ భంగము వాటిల్లజేసిరి.

ప్రార్జన్యపద్ధతుల సేమాత్ర ముమోదింపని నాయకులను నిర్బంధించి ప్రజల సక్రమశాంతి పద్ధ

తుల కెట్టినిరోధము గలుగదని ప్రకటించిన మాత్ర మున లాభమేమి? లండనులోని ఇండియా ఆఫీసు వారు సయితము ఇట్టి నిస్సారవాక్యములనే ప్రకటింపుచున్నారు. స్వరాజ్య పక్షమువారి సక్రమాందోళనమును గాని, వారి యద్యమమునుగాని నిరోధించు నుద్దేశ్యము లేదని ఇండియా ఆఫీసువారు ప్రచురించిరి. కాని, ప్రస్తుత నిర్బంధచట్టముక్రింద సాపరాధులతోపాటు నిరపరాధులు సయితము శిక్షింపబడుట కవకాశము గలదు. అధికారులు, తగిన విచక్షణ గావింపజాలరని, తెలిసికొనుటకు ఇప్పుడు జరిగిన అరెస్టులే నిదర్శనము. ప్రజాభిప్రాయప్రబల్యములేనిది, లాఆర్డరులను రక్షించుట సులభ సాధ్యముగాదని అన్నిదేశములలో సంగీకరింపబడెడి విషయమే. నిర్బంధవిధానమువలన, అశాంతి పరింత యధికమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. ప్రజాభిప్రాయ మెటుల నున్నదో జెప్పవలయునా? అన్నిపక్షములవారును బెంగాలు నిర్బంధమును నిరసించుచున్నారు. స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్యమున కంగీకరించుటదప్ప, ఆ శాంతిని భావించుటకు వేరు మార్గములేదని, సూచించుచున్నారు. శాసనసభ వారితో సంప్రదింపకుండ, వారియంగీకారముబడయకుండ నిర్బంధములను ప్రారంభించుటవలన, రీడింగు ప్రభువుగారు సంస్కరణముల యవయోగమును పూర్తిగ సంతరింపజేసిరి. జన్నా, మాళవ్యా, మున్నగు సహకారవాదులు సయితము ప్రభుత్వ చర్యలను ఖండించుచుండ, ఇతరు లెటుల సమర్థింప గలుగుదురు?

రాజప్రతినిధి చర్యను నిరసించుచు, లేబరు పక్షమువారికి ముఖ్యము లగు స్వయంనిర్ణయము, స్వపరిపాలనము, జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణములతో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు రాజప్రతినిధికి హక్కులేదని, బ్రిటీషు కమ్యూనిస్టుపక్షమువారు తంతి వార్త సంపిసటుల, మాకు జేరిన ప్రత్యేకతంతివార్త చెలిపెను. బ్రిటీషు కమ్యూనిస్టుపక్షమునకు అత్యల్పసంఖ్యాకులున్నను, వీరు హిందూ దేశమునకు జరిగిన అన్యాయమును గుర్తించి తమ ధర్మమును నెరవేర్చిరి. లేబరుపక్షమువారుగూడ మేల్కొని, తమ కెన్నియిబ్బందులున్నను భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణముపట్ల నభిమానము జూపినపుడే, వారివేరు దక్కును. బ్రిటీషు అధికారులుగాని, హైందవాధికారులుగాని ఎటులమెలగినను భారతీయులవిధ్యుక్త ధర్మము స్పష్టమే. నిర్బంధములకు గినిసి, అహింసా న్రతమును అణుమాత్రమయినను విడనాడకుండుట భారతీయుల పరమధర్మము. ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వమును ఇండియన్ గ్రహమువలనను అత్యంత క్రోధతను ఎదుర్కొనవలయును. స్వరాజ్య సంపాదనాదీక్ష ఇంకను బలపడవలయును. నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుట కింతకన్నను అనుకూలతరుణము గనుపించదు. జాత్యైక్యతను బలపరచుట కీదియే తగినసమయము. దేశము నెదుర్కొనిన తీవ్రనిర్బంధ విధానము, భారతీయులలో తాత్కాలికసంయోగము గురుచుట నిశ్చయమే యయినను, ఇంతటితో తృప్తి జెందక వ్యాధయ సంయోగము గలుగునటుల ప్రయత్నింపవలయును. నేడు గుడిరిన సంయోగము మరల

నెన్నడును కదలకుండునటుల కట్టుదిట్టముల గావించవలయును. అస్పృశ్యతను నివారించి జాత్యైక్యమును స్థిరపరచి అహింసాసాధనమును చేబూని భారతీయులు ముందుకు నడుచుచో స్వరాజ్యసిద్ధికాటంకముండునా? భారతీయులకు నేడు గలిగిన విపద్ధత శుభప్రాప్తికే దారిజూపగలదు. కృతనిశ్చయలగువారి నెట్టి కష్టపరంపరలయినను చలంపజేయజాలవు. స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుగాక!

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఉత్కళిసంయోగమునుగూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభాగము జాతీయ సంయోగమునకు ఆటంకముగ నుండుననియు చెన్నరాష్ట్రమును ఆంధ్ర, తమిళ, కర్నాట, కేరళ రాష్ట్రములక్రింద విభజించుట - దక్షిణ హిందూ దేశభావ్యభివృద్ధికి తోడ్పడదనియు మద్రాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణవశ్యకతనుగూర్చి గాని భాషాప్రయుక్త విభాగావశ్యకతనుగూర్చి గాని చర్చింప బనిలేదు. మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు గలిగిన సందేహము నిస్సారమని చెప్పిన జాలును. కాంగ్రెసు సభవారు నిర్మించిన భాషావిభాగము, జాతీయసంయోగమున కధికముగ తోడ్పడినది. బెంగాలు బీహారు విభాగము, అంతకు పూర్వమున్న మనఃస్పర్థల సంతరింపజేసెను. బెంగాలు ప్రత్యేకతవలన, హిందూదేశమునకు నష్టము వాటిల్లుటకు మారుగ, సత్వరాభివృద్ధికి మరింత ప్రోత్సాహము గలుగుచున్నది. దక్షిణహిందూదేశమున భాషల ననుసరించి రాష్ట్రముల నేర్పరుచుట వలన, ప్రస్తుత దుర్దశ తొలగిపోవును. మద్రాసు తమసామ్యతమగు రాజధాని యను దుష్క్రిద్దాలగి పోవును. జాతీయపరిపాలనము సిద్ధించును. ఎవరిసాంప్రదాయముల ననుసరించి, వారు సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటకు వీలగును. మెయిలుపత్రికకు గలిగిన సందేహములను పాటింపనక్కరలేదు. అధికారవర్గ పరిపాలనక్రింద ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమును భాషాప్రయుక్త విభాగమును జరిగిన సంతసమే. అది సాధ్యపడనిచో, ప్రజాప్రభుత్వము చేకూరిన పిమ్మట, భాషావిభాగము తప్పక సిద్ధించును. కాంగ్రెసు ఏర్పాటులు సఫలముగాక తప్పవు. కాని, ఆంధ్రులిలోపున, తమ కత్యంత ప్రేమమగు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును, భాషాప్రయుక్త విభాగమును గూర్చి ఎప్పటికప్పుడు తమ యభిప్రాయములను అసందిగ్ధముగ వెల్లడించుట ముఖ్యము. కడచిన ఆంధ్రమహాసభవారు తమయుద్దేశ్యమును స్పష్టికరించిరి. భాషాప్రయుక్తవిధానమువలన స్వల్పమగు నసౌకర్యములున్నచో నుండుగాక! హిందూదేశమును వేరొక రీతిగ విభజించుట దుస్తరము. ప్రస్తుత విభాగముల కొకదారి తెన్ను గనుపింపదు. రాష్ట్ర ప్రజలొక సూత్రముచే బంధింపబడుటలేదు. ఇట్టిపరిస్థితులలో స్వపరిపాలనముగాని సుపరిపాలనముగాని పెరుగజాలదు. భాషాప్రయుక్తవిభాగము దేశమున కెంత త్వరలో సిద్ధించిన ప్రజల కంతశ్రేయస్కరము.

ప్రస్తుత పాఠము

రాజ్యాధిపతి నేరముక్తికింద శిక్షించబడినవారికి హెచ్చరికలు పంపింపబడుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి దివరకు కేంద్రాధికారి సంఘమువారికి తెలియజేసిరి. పోకతాల్ ప్రభుత్వముల కిందువలన నాటక మేర్పడెను. ప్రభుత్వమువారు తమ నిషేధాజ్ఞను సవరించుకొందుమని ఇప్పుడు తెలియజేయుచున్నారు. కాని, ఆదేశముల రాజకీయవ్యవహారములతో మహమ్మదీయులు జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదనియు, అక్కడి ప్రభుత్వముల కాక్షేపణ యున్నచో వలనుపడదనియు, వరతులు విధించబడినవి. ఈ వరతులకు పోకతాల్ ప్రభుత్వము లిదివరకే యంగీకరించిరి. వీరి యుద్దేశ్యము పవిత్ర స్థల రక్షణమున వేరుగాదు. వీరి నిరమ్మనమని ఆ హాసము లిదివరకే వచ్చి యున్నవి. అందుచే ఇకనయినను వెంటనే ప్యాసు పోర్టుల నిచ్చుట భావ్యమై యుండెను. కాని, ఇండియా మంత్రిగారి యంగీకారమున కీ విషయమును సంపదల నని ప్రభుత్వమువారు తెలుపుటచే, వ్యవహారము విషమ మగుచున్నది. ఇండియా మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తర మే తెంచునప్పటికి చాలకాలము పట్టును. కిలాఫాత్ యుద్ధమచరిత్రలో, ప్రస్తుత సమయము అత్యంత ప్రాముఖ్యమయినది. మహమ్మదీయ ప్రపంచమున కయిప్పులగు హుస్సేను రాజుగారి పరిపాలన మంతరించినది. అన్యమత ప్రాబల్యము తొలగినది. పవిత్ర ప్రదేశములు తమ వశమునం దుండవలయు నని మహమ్మదీయులు మొదటినుండియు పట్టుదల జూపుచున్నారు. మక్కా నాక్రమించిన వహాబీలును వారినాయకులగు ఇబ్రహీం గారును మహమ్మదీయ ప్రపంచమెట్టి ఏర్పాటుల జేసిన నట్టి ఏర్పాటులకు తాము సమ్మతించదమని ప్రకటించిరి. తమయుద్దేశ్యము స్వల్ప భముగాదనిగూడ తెలియజేసిరి. ఇటీవలిలో మహమ్మదీయ ప్రముఖు లన్ని భాగముల నుండియు మొలకెలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరించి శాశ్వత మగు నేర్పాటుల జేయవలసిన యవసరముగద్య. పోకతాల్ ప్రభుత్వములకు ప్యాసుపోర్టుల నిచ్చుట కింకను ఆలస్యము జరుగుచో ఎట్టి యసంతృప్తి గలుగునో యూహించవచ్చును. పోకతాల్ గారి విన్నపమును ప్రభుత్వమువారి పుడయినను సఫలమగుట విశేషము.

సంస్కరణముల విచారణ

సంస్కరణముల విచారణ ముగిసినది. విచారణసంఘమువారు నవంబరు 24 వ తేదీన డిల్లీలో సమావేశమై, రిపోర్టునేపథ్యముల ననుసరించితయారు జేయవలయునో చర్చించెదరు. వీరి రిపోర్టు పేజీరున నుండునో యని ప్రజలు ఆతరము జూపుటలేదు. ప్రజలకు స్వపరిపాలనము గావలయును గాని, సంస్కరణ శాసన నిబంధనలందు జరిగెడికొలది మార్పులు గానేరవు. చట్ట మసలే మారిపోవలయును. విచారణసంఘసభ్యులగు జిన్నా గారేమనిజెప్పిరో యిండుక పరికింపవచ్చును. "రీడింగు ప్రభుత్వమువారిపై కియినను సంస్కరణచట్టము పూర్తిగ భగ్నమయ్యెననియు, అరాజకులచేతను ప్రతిష్ఠాభవనవాదులచేతనుమాత్ర మేగాక సంస్కరణములను మనఃస్ఫూర్తిగ కొన

ఆంధ్ర ల గంధి మహాత్ముని వూజానిధి లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

29.10.24

చందాలు
ఇదివరకు 49736-1-8
ఇదివరకు 24305-10-8
గోళాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

పూజానిధికి సామ్యమునంపు చేరన మాత్రా. కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేట్, మద్రాసు

సాగింపదలచినవారిచేతనుగూడ, నవి సర్వత్ర ఖండింపబడెననియు, గ్రహింపవలయును. పరిస్థితు లిటులున్నను ప్రస్తుతసమస్యను పరిష్కరించు సూచనలుగనుమించుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణ విచారణసంఘము నెకదానినిమాత్రము నిర్మించిరి. వీరు విచారింపవలసిన సంగతులను కడు క్లిష్టముగ వివరించిరి. ఈ సంఘమువారి ప్రయాస వలన ఫలముండునని దోచదు. ప్రజాశయ సాఫల్యమును పెనుకకు నెట్టుటకు జేసిన పన్ను గడవలేనిది భావింపబడుచున్నదని జిన్నాగారే డెలుపుచుండ తదితరు లేమని భావించుకో జెప్పనక్కరలేదు. భారతీయులు స్వపరిపాలనము గోరుచు తదర్థమై అనేకశ్రమలకు లోనగుచుండ వారికెట్టి ప్రత్యుత్తర మొసగబడెనో యోచింపవచ్చును. ఒకవంక సంస్కరణ విచారణయు, వేరొకవంక నిర్బంధవిధానమును ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈరెండును ప్రజాభిలాషల కెంత ప్రతికూలమో యూహింపవచ్చును.

జాతీయ సంయోగము

జాతీయత, సంయోగ సమావేశము జరిగిన నాడే చేకూరెనని గాంధీమహాత్ముడు విశ్వసించుచున్నాడు. తీర్మానములు అసంపూర్ణముగ నుండవచ్చును. సభ్యులు పరిపూర్ణులుగాక బోవచ్చును. సమావేశ ప్రారంభము లోపభూయిష్ఠముగ నుండవచ్చును. ఐనను డిల్లీ సమావేశము చాలముఖ్యమయినదనియు డిల్లీలో నాటబడిన మొక్కను నీరుబోసి పెంచుట ఎల్లరథర్థమనియు మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. నూలుచందా విషయమున గూడ స్వరాజ్య పక్ష నాయకులగు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు తమకు గల యభ్యంతరములను వడలుకొందు రని తెలియచున్నది. ఆ విషయమెటులున్నను, హిందూ మహమ్మదీయ వివాదములను పోరాటములచే గాక మాధ్యస్తమ్యవలననే పరిష్కరించుకొనుటకు ప్రోద్బలముగలుగుచున్నది. నాగపురమునందు ప్రబలిన పోరాటములను పరిష్కరించుటకు మౌలానా అబుల్ కలం ఆజద్ గారును, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారును, డాక్టరు నయ్యదు మహామూడుగారును వెడలుటయు, మొదటి యిరువుర నిర్ణయమునకు తా మొడపడెదమని హిందువులును మహమ్మదీయులును ఖరారునామా వ్రాసియిచ్చుటయు, శుభ చిహ్నములు. ఏజాతి స్వీయ వ్యవహారములను తనంతట తానే పరిష్కరించుకొనగలుగునో, ఆజాతి స్వపరిపాలనార్హతను వెల్లడిజేయును. స్వాతంత్ర్య

బీజములను నాటను. నవంబరునెలలో నెహ్రూ, ఆజద్ గార్లు నాగపురమునకు మరల విచ్చేసి విచారణ సలిపెదరు. గాంధీమహాత్ముని కిచ్చిన వాగ్దానమును, నాయకు లీతరున చెల్లించుచున్నందులకు వారి సభినందించెదము. నాయకులు బాగరూకులై మెలగుచు, కలహకారణములనెప్పటి కప్పుడు నివారణజేయుచు, ప్రతిపక్షుల ప్రయత్నములను పోనాడుచో, హిందూమహమ్మదీయసమస్య తలయెత్తజాలదు.

లాటరీలను నిషేధించుట

ఇరైండు ప్రభుత్వమువారు లాటరీలను నిషేధించి, పుణ్యము గట్టుకొనిరి. జూదము తప్పగ పరిగణించబడుచున్నను, బహిరంగపుజూదము వేరొక రీతిగ జరుగుచున్నది. నాగరిక దేశములలో నిది మితిమీరిపోవుచున్నది. గుట్టపుపందెములు, బహుమానములు, మున్నగువేరే తీవ్ర ప్రజలద్రవ్య మాకర్షింపబడుచున్నది. ధనార్జన కిది ప్రధానసాధన మగుచున్నది. ప్రజల కిందువలనగలిగెడినష్టమింతంతగాదు. ఉన్నతాధికారులుగూడ యిట్టి ఏర్పాటులకు స్వయముగ ప్రోత్సహము గలిగించుటచే, ప్రజలు వెలపువెక్షిన బడుచున్నారు. లాటరీల నన్నిటిని నిషేధించు చట్టము గావించుటచే, ఇరైండునందు పలువిధములగు అక్రమములు దొలగిపోగలవు. ఇతర దేశములవారుగూడ ఈమార్గము నవలంబించి, ప్రజలను రిక్షించుట యవసరము.

హేడ్డాజిబోవుటకు నెలపు

దొరతనమువారి అభిప్రాయములందు మార్పు

జాంశాయి, అక్టోబరు 27:—అర్జెంటుగా హేడ్డాజి కిని, నెడ్డుకును హైందవముసలుమానులు బోవలసిన యవసరము ను గురించి కేంద్ర భిలాఫతుసంఘమువారింపిన దరఖాస్తునకు కొరతనమువారు తరవిచ్చి యున్నారు. మార్చి 15 వ తేదీన యీ విషయమై ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధానమును తిరిగి ఆలోచించుటకు సుముఖులై యున్నారని కొరతనమువారికి తెలిపిరి. మార్చి 15 వ తేదీనవారిచ్చిన సమాధానము బ్రకారము రాజ్యాధిపతి నేరములవలన శిక్షించబడినవారి కక్ష్యకిని హేడ్డాజి బోవుటకు నెలంపొసంగమనిరి హైందవ ముసల సూనులు సందర్శింపనున్న దేశముల ప్రభుత్వములవారందు కియ్యకొనినయెడలను, నాయాదేశములందు రాయబారులగు వెడలు హైందవ ముసలుమానులు రాజ్యాంగ విషయములలో భాగ్యవంతుడని యుక్తినినయెడలను, వారాదేశములందు స్వకార్యక్రమమును ముందుగ యిండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజెప్పినయెడలను ప్రతి ముసలుమానునకును మేమేమగు ముసలమాను దేశములను సంవర్షించుటకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులుగనున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సంగించిన నిబంధనల కంగీరించి పూర్తియైన సంగతులన్నియువారికంపినయెడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కార్యవర్గునికి యీ విషయమై హైందవ మహమ్మదీయులు చెల్లినసంగతులన్నియు తెల్పెదరు.

సోవియటు విప్లవలేఖ - ఉత్తర ఆంధ్రావడి

మ గొ నా లు గా రి న మా థా న ము

జోలిపిడిజమును ఎ తమాత్రము నహించము

తీర్థిల్లు అక్టోబరు 27:— జిన్నోపుగారి లేఖను గూర్చి కార్మికులలో ముగ్ధులైనవారు ౬ వర్గమునందు ఇట్లు చెప్పిరి:— జిన్నోపుగారిలేఖ అక్టోబరు 10 తేదీవరకు విదేశాంగకార్యాలయము జేరలేదు. క్యాంటెలు అభియోగమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోయిన రెండురోజులవరకు జేరలేదు.

మాత్రపుతనైన ఈలేఖ మాకు ఇంతకంటె ముందు గనే చెరచిన చెప్పగల సాహస మున్నచో వారు నిర్భయముగ జెప్పవలెను.

16 తేదీవరకు ఈలేఖ నాకు జేరలేదు. అప్పుడు నేను మాంచెస్టరులో నున్నాడను. ఈవిషయమును మంత్రివర్గములో ఎన్నడును చర్చించలేదు. ఈ ఉత్తరము అందినపుడు, దీనిని బాడగనే ఈవిషయమై ఈలేఖ ఎంతవరకు నిజమో అసలు ఈలేఖ అసత్యమేమో అతిజాగ్రత్తగ కనుగొని విచారించవలెనని ఒక నిమిషము వ్రాసితిని. అసలేఖ నిజమగుచో వెంటనే దీనిని ప్రకటించవలెనంటిని. ఒక మూల ఈలేఖవిషయమై నిజమగునది లేనది విచారణ జరుగుచుండ సోవియటు అధ్యక్షుడు గాకో విస్కీగారికి ఒక చిత్తులేఖను తయారుచేయమంటిని. ఈలేఖ నిజమని తెలిసినచో వృథాకాలయాపన గాకుండ సోవియటు ప్రభుత్వమునకు ఆక్షేపకలేఖను బంపుటకు అన్నిటిని సంసిద్ధము జేయవలెనంటిని. నేను అబద్ధములో నుండగా నావ రక్షార్థ మిలేఖ నాకు బంపబడెను. 28 తేదీవరకు నా కిది జేరలేదు. 24 వ తేదీ యుడయమన జూచితిని. కొన్ని మార్పులను జేసి తిరిగి బంపితిని. మరల ఈలేఖను ఆధారమును జూపుచు ఆ ఆధారములతో తిరిగి బంపెదనని తలచితిని. కాని ఆరాత్రే అయ్యది ప్రకటించబడెను. నేనేమియు అందుల కాక్షేపించను. ఈసోవియటు ప్రచారమును నేను సాగనియ నని విదేశాంగ కార్యాలయమువారును ప్రభుత్వమునున్న నా సహోద్యోగులందరును ఎరుగదురు. నేను సహించనని ఎరుగదురు. నేను రషియాఒడంబడికను అమలుజరిపితిరెడ నని సంకల్పించుకొంటినని ఎరిగినవారగుటచే ఈవిషయమునంతను ప్రకటించుటకు తత్కణమున చర్యను దీసికొనుటచే నాకోర్కెను నెరవేర్చినవారమైతిమని యనుకొనిరి. వారు ఆలేఖ నిజమనే సదుద్దేశ్యముతో నమ్మిరి. ఆప్రకారము వారు ప్రవర్తించిరి.

ఈ ఎన్నికసమయమున ప్రతిపక్షు లీలేఖను సాకుగగొని ముమ్ములను పీడించుట పాడిగాదు. మాపై ధ్వజమునెత్తుట న్యాయము గాదు. ఇ రెంతయు గర్హ్యము. బ్రతుకువ్యవహారములలో విదేశాంగప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలుగ జేసికొన్నచో కార్మికప్రభుత్వమువారు రెంతమాత్రము సహించరని వ్యక్తీకరించిరి.

రషియాకు అవకాశ మియవలెను

రషియాకు మంచిఅవకాశము నీయవలెను. ఇచ్చెదము. ఏమిజరిగిననుసరే, రషియామాత్రము అటులేయుండును. రషియాను సహకారము సల్పుజాతిగ జేయవలెను.

క్షుర్చతో గూడుకొన్న

అసత్యము

అందఁక, అక్టోబరు 27:— అసలుఎన్నికలు లేనిపోని ఆంధ్రావడితో క్యాంటెలు అభియోగముతో ప్రారంభమైనది. తుదకు రషియావిప్లవలేఖగూడ అటులనేపరిణమించును. (నవ్వు) క్యాంటెలు అభియోగవిచారణ జరుగుచుండ బ్రిటిషుకమ్యూనిస్టు ప్రచారము శీఘ్రముగ నుండెనువార్తలు అసత్యము. నా సహోద్యోగులు తొందరపడి ప్రవర్తించుచో మనమీద నింద ఏదీ? విదేశాంగకార్యాలయము లిబరలు, బోకీ హస్తగత మగుచో ఆలేఖ ౭ యల్పదినకు ఎన్నివారములో పట్టియుండెడిది. మేముచేసినచర్యను, తీసికొన్న సర్వరకార్యములు మా యుద్దేశ్యములను తెలుపుచున్నవి.

మీ అందరిలోను నేనే నిర్దోషిని. నిరపరాధుడను. నేను లండనులో లేను. నాకు ఇంకను సంగతులు తెలియవలసియుండెను. సంగతులు తెలియచున్నవి.

ఈ విషయమును ఆమూలగ్రంథముగ కనుగొన నుంటిని. లండనుకు రాగానే అసలు ఈ సంగతులకు కారణ మెద్దియో కనుగొనెదను. దీని కెవరు కారకులూ గనుగొనవలెను. కథ అంతయు తెలియను. కన్నర్యేటిపు ప్రధానకార్యాలయము వారికిని ఇతర వార్తాపత్రికలకును ఈలేఖ ముందుగ ఎటులు తెలిసెనో ఆలేఖ ఎటులు చేజిక్కినో వారు తెలియజేయవలసియున్నది. నాకు దెలిసినంతవరకు ఆలేఖ ఎచటైన తలయెత్తవచ్చును. నిర్దోషిని, అమాయకుడనగు నేను ఇదంతయు రాచకీయకుట్రయని ఎట్లు అనుమానించక యూరకుండును. (నవ్వు) ఈ వ్యవహారమేదయు పూర్తికాలేదు. అని పూర్తియగువరకు దానిని ప్రభుత్వమునకే వదలిపెట్టుట యుత్తమము.

హెండర్సన్ గారి ఖండనము

జిన్నోపుగారి లేఖను ప్రకటించుటకు పూర్వమే మూడు వారములక్రిందటనే నాకును, ముగ్ధులైనవారికిని జేరెనన్న లేఖ నేటిసరికి నాకు ఏ ఉత్తరమును జేరలేదు. అసలు తన కీలేఖవిషయమై అక్టోబరు 26 తేదీ పత్రికలందు ప్రకటించుటచే తెలిసెనని హెండర్సన్ గారనిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారి యభిప్రాయము

క్యాంటెలు అభియోగవిచారణ సందర్భమున ఈరషియా లేఖ ఆ ప్రతిష్ఠను ప్రభుత్వమునకు గలుగజేసెను. క్యాంటెలు విచారణను నిరాకరించుటచే ప్రభుత్వమువారికి ఈ లేఖ కళంకమును ఆపాదించెను. జిన్నోపుగారిలేఖ నిజమని విదేశాంగకార్యాలయమువారు ఒప్పుకొనిరి. కాని ముగ్ధులైనవారి మంత్రులది స్పష్టియమగుచున్నది. విచారణ శబ్దమండ వారట్లు ఏలచెప్పిరో? మంత్రివర్గమువారి కీలేఖను కనబడకుండ జేసి నట్లున్నది. సోవియటులు వ్రాయలేదన్నచో మనమంగీకరింపవచ్చును. కాని తాను ప్రధానామాత్యుడుగ నున్నపుడు ఒకపు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఇటులనే నిజమైనసంగతిని లేదనిరి. అందుచే ఇట్టిసంగతులు అనుభవములందు నాకనిరి. మరియు అందుచే సోవియటులు నిరాకరణమును నమ్ముగూడదనిరి. ఏదేకేసువారైనను నిరాకరించిన ఒప్పుకొనవచ్చును. సోవియటులు నిరాకరించిన నమ్మజాలమని లాయిడ్ జార్జి గారనిరి.

కార్మికుల యుపన్యాసమున ముగ్ధులైనవారు ఇచ్చినయుపన్యాససందర్భమున తమకు జిన్నోపుగారిలేఖ విదేశాంగకార్యాలయమువారు ప్రకటించిన విషయ తమకు తెలిసెనని కన్నర్యేటిపు ప్రధానకార్యాలయమువారు తెలియజేసిరి.

సోవియటు ప్రత్యుత్తరము

రాకోవిస్కీగారు బ్రిటిషులేఖకు ప్రత్యుత్తరమునంపిరి.

ప్రెంబిరాచకీయములు

హెరియటుగారి కష్టములు

సోషలిస్టు సహాయముగావలెను

అందఁక, అక్టోబరు:—27-గాత్ర 8/50 సోషలిస్టుల సహాయములేదే హెరియటు ప్రభుత్వము శీఘ్రముగనే కూలిపోవుట తమపరిశీతులను ఆలోచించుకొనుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయుటా మానుటాయని ఆలోచించుచున్నారు.

ఫ్రెంచి పార్లమెంటు

వచ్చేవారము మరల సమావేశమగును. హెరియటు ప్రభుత్వము స్వల్పసంఖ్యాకులు గలది. సోషలిస్టుల సంపూర్ణ సహాయములేదే ఒకనిమిష మిప్రభుత్వము నిలవదు. ముందు రెండురోజులలో సోషలిస్టులు జేసికొను తీర్మానములు ప్రభుత్వగతి ఏర్పడియున్నది.

వీరి అభిప్రాయమునుబట్టి ప్రభుత్వవిధాన మేర్పడును. నేను సోషలిస్టుల ప్రభుత్వమునకు సహాయముజేసెదమని నిశ్చయించుకొనిరి.

ఇటలీ-రషియా

వర్తక ప్రచారకష్టములు

అందఁక, అక్టోబరు 27:—ఉదయం 12/15 సోవియట్ ఫిబరరీలో ఇటలీ, సోవియటులు ఒడంబడిక జేసికొనిరి. ఆఒడంబడిక తుదకు తీవ్రముగ ఆకాభంగముగ పరిణమించెను వర్తకము అనుకొన్నటుల హెచ్చలేదు. సోవియటునిబంధనలు వర్తకము జరుగకుండ ప్రతిబంధకమును గలుగజేసె ననుచున్నారు.

మరాఠో

స్వేయినుపరిశీతులు

కొందరు మరాఠో తెగలవారు ఇంతవరకు స్వేయినుపట్ల విశ్వాసముగనున్నవారు కొందరు విప్లవకారులతో జేరనున్నారట.

ఇరాకు సరిహద్దు

నిషమావస్థ

అందఁక, అక్టోబరు 27:—ఉదయం 12/25. ఇరాకు సరిహద్దులో పరిశీతులు మరల విషమావస్థయందు బడుచున్నవని తురుష్కపత్రికలు తెలుపుచున్నవి. దీనికారణము బ్రిటిషుసేనల కేంద్రీకరణము. బ్రిటిషువారిపై మోపిననిందలు పూర్తిగ అసత్యమని కాకాస్తాంబునోపిలు పత్రికావిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. తురుష్కలే పరిశీతులను విషమించునటుల జేయుచున్నారనుచున్నాడు. మరల బ్రిటిషుపంతుల దగ్గరలోనికని తురుష్కసేనలు విచ్చుచున్నవట. చనకుపరిశీతులు మరల ఇప్పుడు ఏర్పడుచున్నవట.

మసోలునమస్య

(బునెల్సు, అక్టోబరు 27:—క్యాన్సంటు గ్రీకు ప్రజలవిషయమై జాతిసమితివారు ఆలోచించెదరని తెలిసెనని తురుష్కరాయబారులు తెలుపుచున్నారు.

మసోలువిషయమై తాము పూర్వపు పరిశీలందు మార్పును గలుగజేయలేదనియు గ్రేటు బ్రిటను, తర్కి నిష్పాక్షిక ఆశయములను జాతిసమితివారు తృప్తికరముగ పరిష్కారము జేసెద రనుచున్నారు.

అంగోరాకు తెలియజేయకనే ఈ విషయమును పరిష్కారము జేయుటకు అధికారముగలదగి.

ఇంతవరకు జాతిసమితిలో ప్రవేశించువిషయమై అంగోరా ఆసంతో ఆలోచింపలేదట. అందుచే ఈ విషయమును ప్రస్తుతభలో ఆలోచించరట.

జాతిసమితి తుర్కీ ప్రవేశము

గ్రీకుసమస్యనుగూర్చి చర్చించుటకు తన కధికారము లేదని పేరీజేగారు తెలియజేసిరి. త్వరలోనే జాతిసమితిలో ప్రవేశించుటకు తుర్కీ ప్రయత్నించునని. తాను మసోలుసమస్యనుగూర్చి తురుష్క యభిప్రాయమును సమర్థించుటకే బంధబడితిమని పేరీజేగారు జెప్పిరి.

చీనా పరిస్థితులు

ష్యాంగుపే, అక్టో 27:—లోపాలో మాపుటేగారు నేనలను కేంద్రీకరణమును జేయుచున్నారు. మరల యుద్ధము జరుగనని తోచుచున్నది.

మెకాలో క్షేమము

పాదుశాజుగారు 1000 తురుష్కపానులను హెడజాజి ప్రజల సహాయార్థము దాన మొసగిరి.

బునెల్సులో ఆస్థానమంత్రి

సోమవారమునాడు ఆస్థానమంత్రి బునెల్సులో రాజుగారికి తన అధికారపత్రములను అందజేసిరి.

దేవలరాగారు

పోలీసువారిచే తెల్లగొట్టిన గొంపోబడిరి.

బెంగాలు అరస్తులు

మాంచెప్పరు ప్రతిక యభిప్రాయము

లండన్, ఆగ్స్ట్ 27:—ఎన్నికలచే బెంగాలు అరస్తు లనుగూర్చి ప్రతికలు వ్యాఖ్యయొనర్చలేదు. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక శాసనములను ప్రవేశపెట్టినారు. అయ్యది ఈ చిక్కులను రూపుమాపుననుటకంటె అచింత్యమని జెప్పవచ్చును. దానిగూర్చి ప్రభుత్వమును దౌర్జన్యముతో భయపెట్టి బెదరించుటకంటె విశేషముతో గూడుకొన్న పద్ధతుల నవలంబించిన, కఠినశాసనప్రయోగము లేకుండ జేయుటకు మార్గముల నరచిన బాగుండును. అతివాదులపద్ధతులను ఆపు జేయుటకు మితవాదులు ప్రయత్నించి అడ్డుపడుట కిదేసము యము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ మితవాదులకు అనుకూల పరిస్థితులను గలుగజేయవలెనని మాంచెప్పరు గార్డియను ప్రతిక వాణిజ్యమును.

ఈజిప్టులో నిష్పవకారులు (రెడ్డు)

యాత్రికులద్వారా ఆందోళనము

ముస్లింపబ్లికు గావలెననుట

లండన్, ఆగ్స్ట్ 27 రాత్రి 11-2:—ఈజిప్టులో బోలిషివికు క్రొత్తరూపమును దాల్చుచున్నది. స్కాండినేవియాలో ప్రకటించబడిన కరపత్రములు ఈజిప్టు నూడూదేశములకు సోవియటు ముస్లిం రిపబ్లికును నెలకొల్పవలెనని నూచించుచున్నవట. దేశముందరిటను కరపత్రములే కన్పించుచున్నవనుచున్నార. ఈ కరపత్రములను మొదట మెక్కానుండి యాత్రికులు పంచిపెట్టిరట.

వీరు చాలవూరి జెహానుదా రావలసియుండెనట. ఇవట సోవియటు ప్రభుత్వము కాన్పుటును నియమించిరట. బోలిషివికు సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయుటకు అనుకూలముగ ఇతనికి సున్నట. ముసల్మాను ప్రపంచమునంతటను బోలిషివికు సిద్ధాంతముల కెంతయు అవకాశము గలదట.

గ్రేటు బ్రిటను కమ్యూనిస్టులు

కార్యకర్తముతో జేరుట కంగీకరించవలెనని గోరబూర్కుజోన్సుగారు ఆక్షేపించిరి. గ్రేటు బ్రిటను కమ్యూనిస్టులు అందరూ గలసి ఆరుగురు (నవ్వు) వీరు మనవరతుల నంగీకరించిన మతోజేరుటకంగీకరించెదను. కాని మాస్కోలో కొందరు నోటబుట్టినపేర్లు గలవారూ అంతగొప్పజాతులకు జెందనివారూ మనము వారు జెప్పనటుల నడుచు కొనవలెనని జెప్పిన సేనంగీకరించను. అని జోన్సుగారనిరి.

ఆశ్చర్యకరమగు ద్రోహము

ప్రెంచిపై న్యములకును అశ్వములకును

విషముబెట్టుట

ప్యారిస్, ఆగ్స్ట్ 27:—మారెటలో వైద్యములకు కావలసిన వస్తువులను సప్లయజేయు కంట్రాక్టరు ప్లాయిసఅను నాతడు జర్మనులకు ముందు ఉత్తరములను వ్రాసిరట. మొదటి ఉత్తరము వైద్యవైద్యములకు విషముబెట్టుటకు బెటులని జర్మనుల నడుగుచు వ్రాసిరి. రెండవయుత్తరము ప్రెంచిపై న్యముల పట్ల ప్రయోగించు విషమును తెలుపుడని వ్రాసిరి. ప్రెంచి జనసంఖ్య తగ్గునటులవిషి జేయవలెనని మూడవ ఉత్తరమున అడిగిరి. ఇతనిని ఆరస్తుజేసినపుడు ఆమాడు త్రరములను వ్రాసి తినని అంగీకరించెను.

వీలైనంతవరకు జర్మనులనుండి పెద్దమొత్తమును రూపబ్రి జర్మనులను మోసపుచ్చుటకు జేసితి నెను. ప్యారిసులో ఫలహారపు అంగడులను స్థాపించుటకు జర్మనులు పెట్టుబడి పెట్టెదరని తెలించి వీనిమూలముగ ప్రజల ఆరోగ్యమునకు భంగము గలుగజేయుట కుద్దేశించిరట.

బకియారి తిరుగబాటు

మోరార్, ఆగ్స్ట్ 27:—నత్రివారు అమీరు మర్రులు మోరార్నుండి బయలుదేరిరి. ఇప్పటిను జేరిరి. కొద్దిరోజులలో వీరితగవులన్నియు పరిష్కార మగుననకొను చున్నారు. బెడంబడికి కుదురు నడుచుచున్నారు.

మసోలు సమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ ఆగ్స్ట్ 28:— మసోలు సమస్యను పరిష్కారముజేయుటకు రహస్యసంభాషణలు జరుగుచున్నవని బ్రిటెన్లువార్తలు తెలుపుచున్నవి. గ్రీసు, తుర్కీ సమస్యనుగూర్చి నేను జాతీయమితివాదు ఆలోచించెద రనుకొనుచున్నారు. ఈ విషయమై అంగోరానుండి ఉత్తరువు ఏదియురా లేదు. ఆరస్తు చేయబడిన గ్రీకులను తురుష్కులు విడువలజేసెదమను అభయము మిశ్రమసాధుమవారి భర్తయులకు అడ్డురాదని తురుష్కులు చెప్పినసంగతి తాత్కాలికపు చర్యగ తృప్తికరముగ నున్నదని గ్రీకు రాయబారి తెలియజేసెను.

అసలు సిద్ధాంతమును తలపెట్టలేదనిరి.

కాన్స్టాంటిన్ పోలు గ్రీకులను చెడగొట్టు సంగతినీ గూర్చి చెప్పవలసి దేశపు ప్రజలను ఇంకొక దేశమునకు బంపి నేయుటకు కష్టముండవనిరి. లానేను ఒడంబడిక రెండవసూత్రము ననుసరించి తాత్కాలిక యుద్ధవిధానమునకు ముందు కాన్స్టాంటిన్ పోలులో ప్రవేశించిన గ్రీకులను చెడగొట్టుటకు వీలు లేదనిరి. కాని కాన్స్టాంటిన్ పోలులో పుట్టి పెరిగినవారికి సంబంధించు నని తురుష్కులనాదము. మిశ్రమసంఘమువారు 8000 గ్రీకులను చెడగొట్టు విషయమై తీర్మానించి యుండవలసివచ్చుడు తురుష్కులు దానికి విరుద్ధముగ వీరిని చెడగొట్టిరనిరి.

రషియాపరిస్థితులు

లండన్, ఆగ్స్ట్ 28:—రషియాకు బంపిన ఆక్షేపకలేఖను సంతకముజేసిన విదేశాంగకార్యాలయపు అధికారి మగ్డానాల్లు కబురంపుటచే కాల్పుకేగిరి.

జనీవీపుగారి లేఖను గూర్చి పరిశీతులను విచారించి నిజముతెలుపుటకు రషియాకు నవంబరు 6 తేదీని బ్రిజ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ వర్గమువారు జనీవీపుగారి ఆహ్వానముగూడ నంగీకరించెదరట.

జనీవీపుగారి లేఖను గూర్చి దేశీయకార్యదర్శికి గూడ తెలియకుండ ఏల చేసినది ప్లాన్స్ బార్న్స్ ను గారడిగిరి. ఇట్టిలేఖను మంత్రివర్గమువారికి బంపకుండ ఎట్లు ప్రకటించిరో నేను ఊహింపజాలననియు నా 40 ఏండ్ల రాచరియ అనుభవములో ఇట్టిసంగతి నెన్నడును ఎరుగనని ఆస్పిత్యుగారనిరి.

అమెరికా - వెరిషియా

మేజరు ఇంబ్రహిమ్ నుగూర్చి తగినచర్యను దీనికొనకున్నచో అమెరికా వెరిషియా సంబంధములు క్రొత్తరూపమును దాల్చవలసినవచ్చునని బెదరించుచు అమెరికను రాయబారి లేఖనందజేసెను.

స్వీడనుయుగము ఆనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువ వచ్చెను.

వర్లందులో ఇకమీద లాటరీ లుండవు. నిషేధించబడినది

డబ్లిను నగరములో బెక్కెండ్లు అరెస్టుగావింపబడిరి. లండన్, ఆగ్స్ట్ 28:—సోదాచేయబడిన పిమ్మట బెక్కెండ్లు డబ్లిను నగరమును నేటి ఉదయమున నిర్బంధింపబడిరి. క్వీన్స్ బౌవులో బ్రిటిషు వైసికులవారు తుపాకులను ప్రెల్పుటయే యందులకు గారణము.

మార్చి 22 వ తేదీని బహువేగముగాబోవు మోటారు బండిలో నల్లరు క్రీష్ణేలు అధికారులవలె దుస్తులను ధరించి వీరొహెడ్డునకుజోయిన వచ్చట సాయంత్రము నేడు గంటలకు హెచ్చరిక నీయకుండ నువ్వరు యేబదిమందిగల గుంపుమీద మరపిరితగులను ప్రేల్చిరి క్వీన్స్ బౌవునుండి వార్త చెలిపెను.

బెంగాలు క్రిమినలు లానవరణ ఉత్తరువు

ఇండియా ఆఫీసు మెమోరాండము

లండన్, ఆగ్స్ట్ 28:—స్వరాజ్యవాదుల ఉద్యమము నణచుటకుగాని మరయే యితర కాసననియమములకు యాపత్తు మవారి చర్యలను అభ్యంతరము పెట్టుటకుగాని పంగరాష్ట్ర క్రిమినలు లా ఆమెండుమెంటు ఆర్డరు వినియోగింపబడదని యిండియా ఆఫీసు మెమోరాండము తెల్పుచున్నది. నేరాభివృద్ధికి గాని నేరకర్మలతో గలసిగాని జ్ఞానస్యము నుపయోగించిన గాని నేపాదని హక్కులకును నిరోధకమీదాత్త రువు గలిగించుట కుపయోగింపబడదు.

రాజ్యాంగాభివృద్ధి కాంతిమీద నాధారపడియున్నదని బార్లమెంటువారెన్నియోసార్లు చెల్చి రాజ్యాంగవిధాన మేమార్థముల ప్రొక్కవలయునో చెల్చుబడెను. రాజుగారి ప్రభుత్వమునకు కంగీకరించెను. కాననేరములను అణచివేయవలసిన పద్ధతీయటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. మామూలు చట్టములలో సృష్టికరింపబడిన నేరములనే త్వరితముగను సార్థకముగను యీ ఆర్డె నెన్నువలస అణచివేయవలసినగాని క్రొత్త నేరములను యిది పుట్టించుటలేదు.

మహాత్ముని కోహటు ప్రయాణము

రాజప్రతినిధి అనుమతి నిమగ్నలేడు

కోహటులో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మైత్రిని కలిగించుటకు గాంధీ మహాత్ముడు మహమ్మదీయ మిత్రులతోకోహటుకు వెళ్ల గోరగా రాజప్రతినిధి అనుమతి నియ్యలేదు. (అ. ప్రె.)

నిమ్న జాతుల సంఘము

బొంబాయి గవర్నరుగారు భవనమును దెరచుట

“సమత్వము గావలయుననుచు రితరులకు

సమానతనీయ సంసిద్ధులుగ నుండవలయును”

పునహా, ఆగ్స్ట్ 28:—పునహా నగరముందలి నిమ్న జాతుల ధర్మ సంఘమువారు నిర్మించిన నూతనభవనమును నేటిసాయంత్రము బొంబాయి గవర్నరుగారగు సర్ లెస్లీ విల్ సన్ గారు దెరచిరి. ఈభవన నిర్మాణమునకు సరిఘమువారు రూ 112,000 లను చెచ్చించిరి. ప్రభుత్వమువారు యిందులకు రూ 87,000 లను యిచ్చిరి. ప్రపంచమునం దితరజాతులతో తుల్యముగ హిందూదేశము సమానత్వము వహించియుండవలయునని గోరువారి ఆశయములకు వితిపక్షులు అంతరాయములను గలుగజేయకుండ నీదేశములోని నిమ్న జాతులకు సమాన హక్కులను అవకాశములను నీయబడవలయును. అని చెప్పుమంది గూడిన సభయందు గవర్నరుగారు చెల్చిరి. నిమ్న జాతులను బానిసత్వమున నుంచి మోదవులు ప్రపంచములోని జాతులవారితో సమానహక్కులను సభ్యత్వమును గోరదగదు. సమానత్వము గోరువా రితరులకదినియ సంసిద్ధముగ నుండవలయునని గవర్నరుగారు చెల్చిరి. పెక్కువందల సంవత్సరములనుండి జక్కులలో నొక సంఘమును ప్రత్యేకముగ నొంటరిగానుండుట అమలులో నున్నదని వారికి తెలిసినప్పుడు చాల ఆశ్చర్యము గలిగించెను. ఆయినను పునహాలో నిమ్న జాతులు నివసించు ప్రాంతముగు రోఖరువాడినుండ వారు నడచుట తలపించెను.

ఉద్యోగసామర్థ్యత విషయమునుగురించి వారొనర్చిన రిమార్కులకు బెక్కుమందికి ఆశాభంగము గావించెనని వారికి తెలిసెను. రాజధానిలో నియోలసంఘములవారి అభ్యుదయము నకును ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు. ప్రభుత్వమువారి నేవనందు బాల్గానటకు ప్రతినిధిమనందును కొన్నిక నీసపు యోగ్యతలు గల్గియుండవలయును. ఉన్నతోద్యోగముల నందగోరు వారాయోగ్యతలను సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ప్రసంగ ముపసంహరింపవలయును. నిమ్న జాతులధర్మమునకు బాటుపడిన వి.ఆర్. షిండి ప్రశ్నకుతును గవర్నరుగారు స్తుతించిరి.

తిరువాన్కూరులో దొంగనోట్లను

సృష్టించుట

ఒకడు పట్టుబడి మరియొకడు పారిపోవుట

కొచ్చిన్, ఆగ్స్ట్ 28:—గవర్నరు మెంటు కరెన్సీ నోట్లను, వెండి నీకలువాణెములను దొంగతనముగా సృష్టించుచున్నట్టి తాలింకను యెన్నియోగాలవు. స్టేటుపోలీసువారు చురుకుగా పని చేయుచుండుటచేత ప్రతివారములోను ఏదియోనొక మూసపట్టుబడుచునే యున్నది. కొట్టాయములో అనేకవిధములైన వాణెములను సృష్టించినట్టి యిద్దరు మునుష్యులు తమతమ రంగులతోను పనిముట్లతోను యరస్పెక్టరు వేంకటాచారిగారిచే నరెస్టుచేయబడినట్లు యిచ్చటికి వార్తవచ్చినది.

పోలీసువారు పట్టుకొని తీసికొని వచ్చుచుండగా వారి డిప్ట లిలో నొకడు రంగులపెట్టెతో సహా కోహారు నదిలోనికి దుమికెను. దొంగపారిపోయెనుగాని పెట్టెలమాత్రము పోలీసు వారుపట్టుకొనిరి. ఆరెస్టుచేయబడినవారిద్దరిలో నొకడు కంసాలినారాయణన్ వీడుప్రాంతనేరఘడు. మరియొకడు కైస్తవుడు. వీడుబోటువాడు. నారాయణన్ బోటువానిసహాయముచే ఉప్పుజేరుమీదుగావెల్లి రాత్రికళలందు ధనములను తిరువాన్కూరు వెండివాణెములను సృష్టించుచుండెను. బ్రిటిషురూపాయలను వేయుటకు రంగులను తయారు జేసియుండెనుగాని యింతవరకెంతయు రూపాయలను చేయలేదు. నారాయణన్ చూచుట కింపుగా నుండుననియు, సగ్గి ఘరానాగా మట్లాడగలడనియు కంసాలినారాయణన్ మిక్కిలి తెలివిగలవాడనియు చెప్పుచున్నారు.

(అ. ప్రె.)

పచ్చయప్ప కళాశాల

81 వ సాంవత్సరికోత్సవము

విద్యార్థులకు బహుమతు లొసంగుట

మనరాసు గవర్నరుగారి రధ్యక్షత హింతుట

పచ్చయప్ప కళాశాల 81 వ సాంవత్సరికోసమావేశము మనరాసు గవర్నరుగారిను విస్త్రుంతు గొల్పెను జి. సి. వి. జి. జి. వి. యి. గారి అధ్యక్షతక్రింద కళాశాలాభవన మందు జయప్రదముగ నిర్వహింపబడెను.

జేడిక నలంకరించిన ప్రముఖులలో న్యాయమూర్తి. సి. జి. సైన్సును డి. బి. వి. తిరుమలపిల్ల, న్యాయమూర్తి. వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు, డి. బి. చల్లా గురుస్వామిశెట్టి, కె. సి. దేశికాచారి, డాక్టరు సి. నరేశ్వరమలయాద్, రా. బి. వరదరాజులు నాయకు, డి. బి. జి. నారాయణస్వామిశెట్టి, కె. శ్రీరామలనాయకు, సి. భక్తవత్సలనాయకు, ఆర్. లిటిల్ మోల్సు, గా. జి. పి. నరేశ్వర, సర్. ముత్తయ్య చెట్టియార్, డి. యమ్. శివజ్ఞానమ్ మొదలయిత్ మొదలగు వారు గలరు.

కళాశాలయందలి ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు సభ నిండియుండిరి. సభ్యులు ఉత్సాహపూరిత కరతాళ ధ్వజ లానర్చుచుండ గవర్నరుగారు ఆహ్వానింపబడి అధ్యక్ష స్థానము నాక్రమించిరి.

ప్రథమమున ఆంధ్ర తమిళ భాషలందు వైస్రార్యులు గావింపబడెను.

పిమ్మట పచ్చయప్ప కళాశాల ధర్మకర్తలయొక్కయు, అధ్యక్షులయొక్కయు సాంవత్సరిక నివేదికమును డి. బి. జి. తిరుమలపిల్లగారు చదివిరి. క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

మతవిషయక ధర్మములు

పచ్చయప్పగారు ఈ రాజధానియందలి వివిధస్థలములలో ఏర్పరచిన ఆయాధార్మికనిర్మాణములు స్థానిక పరిశీలనాధికారులచే స్పీషియలొక్క విధుల ననుసరించి క్రమముగ నడుపబడినవి. ప్రతినిర్మాణమునకును దబ్బుపరిమితి గలిగి యుండుటచేతను, ఆదాయమును వృద్ధిచేయు నవకాశములే ని కారణమునను దేవాలయములయందలి పూజాసామగ్రిని వస్త్రపులకరణ మొదలుపెట్టిన భోజనమియ్యబడు యాత్రముల సంఖ్యను తగ్గించి పరిమితి నేర్పరచు నవసరము గడిగి-ది. 1921-22 సం॥ కంటె ఈవత్సరము పూజ, భోజనములఖర్చు రు 15,039 ల నుండి రు 15,272 లకు మెచ్చినది. ఆయా స్థానిక పరిశీలనాధికారులను, మ-రా-రా-శ్రీ సి. వి. జగన్నాథచారియార్గారిని వారొనర్చిన సహాయమునకు ధర్మకర్తల కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనములు తెలుపుచున్నారు.

పచ్చయప్పకాలేజి యందు గతసంవత్సరము విద్యార్థుల సంఖ్య 948. ఈ సంవత్సరము 938. కాన 100 కి 8.4 వంతు తగ్గించుగలిగినది. పచ్చయప్ప హైస్కూలునందు గతసంవత్సరపు విద్యార్థులసంఖ్య 640. ఈ సంవత్సరము 676. కనుక 100 కి 5.6 వంతున అభివృద్ధిచెందిరి.

విద్యార్థి జీతనములుగాక నికరపు ఆదాయము కాలేజీల యందు గతసంవత్సరము రు 1,08,560 ల నుండి ఈసంవత్సరము రు 93,783 లకు తగ్గినది. హైస్కూలునందలి ఆదాయము గత వత్సరము రు 24,234 ల నుండి రు 26,443 లకు వృద్ధిచెంది. విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధనలకు లీవర్సరము డి. పి. తరగతిలో సంతృప్తికరముగ నున్నది. ఇంటియమిడియటునందు సరియగు వృద్ధి గనుపించెడు. గతవత్సరము హైస్కూలునండి 6 వ ఫారము లో గలుపొంది కళాశాలాప్రవేశమునకు అర్హులైన విద్యార్థుల సంఖ్య 100 కి 69.6 నుండి ఈసంవత్సరము 51.3 వరకు తగ్గినది.

చేట్లపట్టు నందలి పచ్చయప్ప కళాశాల విద్యార్థివసతి గృహమును నిర్మించువారిసంఖ్య 228. ఇదివరలో ఈవసతి గృహనిర్మాణముకు ధనసహాయమును వాగ్దానములు గావించిన వారలు త్వరలో డబ్బు నిచ్చివేయగలందులకు ధర్మకర్తలు గోడుచున్నారు.

కండివరమునందలి పచ్చయప్ప ఉన్నతపాఠశాలయందు గత వత్సరముకంటె విద్యార్థి సంఖ్య తగ్గిపోయినది. ధనము లేమిచే జేరి గృహనిర్మాణమును పాఠశాలాభవనమును విస్తరింపజేయుట యందు, అభివృద్ధినిర్మాణమును ఆగిపోయినవి. కావున ఉదార

సన్ధి భావులగు స్థానిక మహాశయులు ధనసహాయము గావించవలసినదిగ ధర్మకర్తలు ప్రార్థించుచున్నారు.

చిదంబరమునందలి పచ్చయప్ప ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థి సంఖ్య నిరుటికంటె వృద్ధిచెందినది. 6 వ ఫారమునందలి పరిశోధనములు తృప్తికరముగ లేవు.

ఉచిత ఆయుర్వేద ఔషధాలయము క్రమముగ నిర్వహింపబడినది.

ఆనాథ విద్యార్థిపాఠశాల బాలుకను వైతిక పారిశ్రామిక విద్యులను గరపుచు తృప్తికరముగ పనిజేయుచున్నది.

సాంకేతిక పారిశ్రామిక పాఠశాల యందలి పారిశ్రామిక శాఖలో, నూనెయంత్ర నిర్వహణమున్న, వడంగమును, లోహపురాఖియున్న, పోతపోయు శాఖ, మోటారుకారు శాఖ, నేతనేయుశాఖ, ముద్రణశాఖలలో విద్యార్థులు తయారు జేయబడిరి. మొత్తముమీద విద్యాలయము పారిశ్రామికాభివృద్ధి తృప్తికరముగ నున్నది. పురాతన విద్యార్థి సంఘమువారు జేసిన సేవ ప్రశంసార్హము.

పిమ్మట కళాశాల ప్రధానాచార్యులగు యస్. రత్న స్వామిగారు కళాశాల ఆటలను గురించియు కళాశాల సమితులను గూర్చి విద్యార్థి వసతిగృహమునుగూర్చి బాలభటోద్యమమును విశ్వవిద్యాలయ వైతికదళమును తృప్తికరముగ అభివృద్ధిని గనుబరచు చున్నవనియు వైతికదళమందలి విద్యార్థులు ఉత్సాహము గల్గియుండుట సంప్రసాదము మనియు, కళాశాల ఉన్నత పాఠశాల తమ కీర్తి ప్రతిష్ఠలను ఉపాధ్యాయుల నిరంతరకృషి చేతను ధర్మకర్తల పరిపాలనచేతను కాపాడుకొనిన వనియు, కళాశాల ఉన్నతపాఠశాలయొక్క స్థలవసతిని విస్తరింప జేసిన సేగాని ప్రస్తుతపరిస్థితులకు అనుకూలముగ నుండవలయు నుడిచిరి.

పివవ కే. సి. దేశికాచారిగారు పచ్చయప్ప స్మారకదిన నివేదికమును చదివిరి.

పచ్చయప్ప మదలియారు జీవితమును సంగ్రహముగ నుడిచి వారి ధార్మికోద్దేశములను, స్వయంసహాయతను, పరోపకారమును, బీదలయందు కనికరమును, మతాభిమానమును, వాతయందు సోదరదేశీయులకు గల ప్రేమగౌరవములను విపులముగ విల్లించి కళాశాలయొక్క పుట్టుకను 18౯0 సం॥ నుంచి క్షుద్రముగ వివరించిరి.

80 సంవత్సరములనుండి ఆంగ్లవిద్య దేశమందు వివిధగ రరపడుచున్నది. అట్టి విద్యావ్యాప్తికి పచ్చయప్ప కళాశాల అధికభాగము సాయపడినది. దక్షిణ ఇండియాలోని ఇతర కళాశాలలకంటె ఇటీవల గడిచిన కొలది వత్సరములలో పచ్చయప్ప కళాశాల యందే అధికసంఖ్యాకులగు విద్యార్థులు పట్టపరీక్షలందు కృతాశురై యుండిరి. దక్షిణఇండియానందలి విద్యాభివృద్ధికి పచ్చయప్ప విద్యాలయములే మూలాధారములు. అయ్యవి పూర్ణముగ వృద్ధిని గాంచినవి.

విద్యావిధానమందు మార్పులు

కాని కాలములు మారినవి. పరిస్థితులూర్పు ననుసరించి విద్యావ్యవస్థయందు తడవకూలముగ మార్పుజేయు నావశ్యకమా, లేదా యో, ఆలోచించు నవసరము గలిగినది. ప్రస్తుతప్రభుత్వ విద్యావిధానావకాశములకట్టి భారతవృష్టి ననుసరించి విద్య గరపబడుటలేదు. కేవలము జీవకోపాధి గలుగజేసికొను సమస్య పరిమించినది. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు పివవ సరియగు విద్యావిధాన మేర్పరపబడునని తెలంచబడినది. కాని అట్టియభివృద్ధి యేదియు సప్టికరింపబడిలేదు. భారతీయవిద్యార్థులకు తమ దేశచరిత్రను తెలిసికొనుటకు సూతనమును, కవ్వతరమైన విదేశీయ విద్యయందు ఉత్తీర్ణులు గావలసివచ్చుచున్నది.

మాతృసంతతి స్వదేశమందే విదేశీయులుగ నున్నారు!

విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధానము కొంచె మించుమించుగ రాజకీయసమస్యగ జేయబడినది.

ప్రస్తుతపాఠశాలయందు నేర్పబడువిద్య మత, వైతిక బోధలకు భిన్నముగ నున్నట్లు పలువురచే తెలంచబడుచున్నది. విద్యాశాఖవారి కఠినమియ్యములచే ధర్మకర్తలయొక్క సంస్కరణప్రయత్నముల కెక్కువ అవకాశము గలుగదు.

పచ్చయప్ప కళాశాల భక్తి పూరితుడగు హిందూ మహానీయునిచే స్థాపింపబడి పోషింపబడునట్టి కేవల హిందూకళాశాల. హిందువులు మేలుకొరకే ఇచ్చుచు ఉద్దేశింపబడినది. కావున హిందూమహాశయు లెల్లరు దీనికి ఎల్లవిధములతోడ్పడగోరుచున్నారు. కళాశాల స్థల విస్తరణసమస్య ధర్మకర్తల దృష్టి నెక్కువ ఆకర్షించియున్నది.

కళాశాల విద్యార్థి లెల్లరు కళాశాల విడచిన పిదప తమ సంపాదనలో రూపొందునకు మూడు రై సలముతున కళాశాల నిధికోసంగిన అధికముగ సహాయము జేసినవారయ్యెదరు. ప్రవ్యసహాయముగాక పచ్చయప్ప జీవితసహస్యమును గ్రహించివారి ఘనకార్యముల నాదర్శప్రాయములుగ జేసికొని నడచుటకు ప్రయత్నము సలుపవలెను. పచ్చయప్ప జీవితమంతయు రెండు ముఖ్యశక్తులలో నిమిడియున్నది. మొదటిది అతీతమైన భగవద్భక్తియు, పరోపకారబుద్ధి, బీదలయందలి ప్రేమ వీనికి అతని జీవితమందు అశక్తవృష్టాంతములు గలవు. రెండవది రాజభక్తిపూరితమగు పౌరత్వము. పౌరత్వమందలి భావములు, కాలమునుబట్టి మారవచ్చును.

హిందూ ముస్లిము సఖ్యత

కాని ప్రతి పచ్చయప్ప విద్యార్థియు ముఖ్యముగ హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యతను గమనించవలయునని కోరుచున్నాను. ఇట్టి మహాత్తరసమస్య మరి ఏదియును లేదు. కళాశాలయందలి విద్యార్థులెల్లరు హిందువులుగాన మీ బాధ్యత అధికము. మహమ్మదీయులు మనవలెనే ఒక దేశమునందు జన్మించినవారనియు, వారిమతసహనము గలిగియుండి సోదరులవలె మెలంగనగును. ఈ సమస్యను పరిష్కరింపగలిగితిమేన మాతృదేశముకు అసమానసేవ యొనర్చినవార మయ్యెదము. మనతోడి సోదరుల యెడ ప్రేమ; సహనములును, సాంఘిక సహకారము, సాంఘిక తునర్విర్యాణములును మనదేశమోక్షమునకు తోడ్పడగలవు. ఏరాజకీయ కక్షలులేకయే దీనిని నెరవేర్చగడంగనగును.

కడపట ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు దూంపిమహాజనులయొక్కయు సహాయమును మేమాసిందుచున్నాము. ఈ ధర్మకర్తలయొక్క ముఖ్యోద్దేశము విద్యార్థులకు కేవలపుస్తక పరిచయమేగాక వారిభావిజీవితమందు సత్త్వినైర్మలును కాస్త్రవిహిత పాపములను అనుటకు అర్హమైనట్టివిద్య నొసంగుటయు, రెండవది విశ్వవిద్యాలయ నిజోద్దేశముల ననుసరించి హిందూకళలను, పరిశ్రమలను బోధింపగల హిందూజాతీయ కళాశాల నొకదానిని నిర్మించుటయును అయియున్నది. ఈప్రయత్నములకు మీరెల్లరు తగుసాయము జేయుదురని విశ్వసించుచున్నాను.

ముగింపు.

రాజకీయపక్షములు సృష్టించబడవచ్చును. అణిపోవచ్చును. మనుజుల అధికారములు పలుకుబడి మార్పుజెందవచ్చును. కాని ఎల్లప్పుడును రాబోవు అనేకసంవత్సర వారెల్లరును ముఖ్యముగ ననుభవించునట్లు ఈపచ్చయప్ప విద్యార్థులచే చిరకాలము భగవంతునికృపచే నల్లుగాక!

పివవ విద్యార్థులకు బహుమతు లొసంగబడిన పిమ్మట గవర్నరుగారు సభాకార్యక్రమమును ముగించుచు గెలుపొందిన విద్యార్థులను మిగుల ప్రసంసించిరి. ఈవిజయమే వారు కళాశాలను వదిలి ప్రపంచమందు వారియొక్క భావిజీవితమందును గలుగునుగాక యనిరి. నేటిసాయంత్రపు ఈసమావేశమునకు అధ్యక్షత వహించుటకును, సాంవత్సరికోత్సవమునందు పాల్గొనినందులకును తమయొక్క సంతోషాతిశయమును తెలియిచ్చిరి. ఇట్టి స్మారకదినములందు బహిరంగసమావేశము జరుపుటయు నివేదికము ప్రచురింపబడు నీవిధానము సమంజసముగ నున్నది. ఏలన ఈపచ్చయప్ప ధార్మికములచే లాభముగాంచువారలేగాక తదితర మహాజను లందరు దీని ప్రాముఖ్యతను గమనించెదరు. విహికలాభముల నక్షేపించు నీ దినములందు భావి ప్రభోద్ధతణ కొరకే, విద్యాభివృద్ధి కొరకును పచ్చయప్ప కేవల పరాక్రమంతో గావింపిన ధర్మకార్యములను పేర్కొనుట భావ్యమనియు, హిస్టరీ ఆనర్సులో కళాశాలను విశ్వవిద్యాలయమునకు జేర్చబడినందులకు ధర్మకర్తలు ప్రశంసనీయులనియు, ఇతరరాంకేయులను విశ్వవిద్యాలయముతో కళాశాలను జేర్చువారి ప్రయత్నములు సఫలముజెందునని తెలంచిరి.

కె. సి. దేశికాచారిగారు విద్యాభివృద్ధి సూచనలను, ఆచార్యునందలి కష్టనిష్ఠురములను తమ నివేదికయందు తెలిపియున్నారు. పలువిధ అంశములన్నిటిని చర్చింపకపోయినను ఆ సూచనలపై తమయొక్క అనుమతినిర్ణయము గావింపబడునని పేర్కొరి.

ధర్మకర్తలు జేసినసేవ ఎన్నదగియున్నది. దేశికాచారిగారు పచ్చయప్పజీవితచరిత్ర యంతయు పరోపకారత, రాజభక్తియుత పౌరసత్వములను రెండంశములపై నాధారపడి యున్నాడని జెప్పియున్నారు. అతని పరోపకారత మానవ

కార్తిక ప్రభుత్వ వజ్రము

విశ్వానరాహిత్య తీర్థానము

సర్ రాబర్టు హారను ఉపన్యాసము

కామన్యు సభలో చర్చ - పూర్తి వివరములు

అక్టోబరు 8 వ తేదీన కామన్యు సభలో సర్ రాబర్టు హారను గారు కార్తిక ప్రభుత్వముపై విశ్వానరాహిత్య తీర్థానమును పాదించుచు గావించిన యుపన్యాసమును చర్చవివరములను సంపూర్ణముగ అక్టోబరు 9 వ తేదీ లండను టైమ్సు పత్రిక నుండి యీ క్రింద ప్రకటింపచున్నాము:—

అక్టోబరు 8 వ తేదీన కామన్యు సభయందు ప్రశ్నోత్తరములైనవివర సర్ రాబర్టు హారనుగారు అపాజివను పక్షము వారి హర్షభ్యనులు చెలరేగలేని యీ క్రింది తీర్మానమును పాదించిరి:— “వర్కర్సు పీక్స్ యెడలను, తత్ప్రతికా సంపాదకులపై క్రిమినలుచర్య నుపసంహరించుకొనుటయందును సార్వభౌముని ప్రభుత్వచర్య యీ సభ యభిశంసనమునకు పాత్రులగుచున్నది.” ఈ తీర్మానము పాదించుచు ఆయన యిట్లు జెప్పెను:—

ఈ చర్య సందర్భమున అనేక వివాదవిషయములు నచ్చుననియు భేదాభిప్రాయములు వెలువడుననియు నాకు తెలియను. కాని ప్రధానామాత్యుడును అటోర్నీ జెనరలు సర్ పి. హెస్టింగ్సు గారుగూడ అంగీకరించు ముఖ్య విషయముల నేను చెలువసాహసించెదను. అవియేవనగా: న్యాయపరిపాలనము రాజకీయ వసరములనుబట్టి మారుచుండునెడల యీ దేశమునందెన్నియో కేటాబులనుండి మన మెరింగిన న్యాయ చుక్కలగును. న్యాయ పరిపాలనా వర్గమునందు రాజకీయ కార్యనిర్వహణ కర్తలు జోక్యము కలుగజేసికొనకుండజేసిన నే నాగరక దేశములు సంపూర్ణ సాత్రం (త్రిము ననుభవింపగలవు. (వినుడు. వినుడు) ఆకారముచేతనే అటోర్నీ జెనరలు ప్రాసిక్యూషను వ్యవహారములలో ప్యాభిప్రాయమును దృఢముజేసికొనునపుడు యేవిధమైన రాజకీయ ప్రాద్దులను లేకుండ వలెనను నియమమీ దేశములో ననన్వీంపబడుచుండెను.

మాన్దనలుగారు:— వినుడు వినుడు సర్ రాబర్టు హారను:—

ఆయన న్యాయనిర్వహణాధికారమును నిర్వహించును. ఆయనకును మంత్రికాని, యేరాజకీయపక్షమునకు గాని యెట్టి సంబంధముగాని జోక్యముగాని యుండజాలదు. నేరభటుడు ఫలానిపక్షమునకు జేరినవాడని నేరముజేసినపుడు శిక్షింపబడునట్లు యెడలన్యాయమునపుట్టయి, మరియొక పక్షము ప్రభుత్వమునకు వచ్చినపుడు న్యాయవిభ్యంసపరిశీతు లేర్పడును. (హర్షభ్యనులు) న్యాయమును సర్వసమభావముతో నిర్వహించుటయే బ్రిటిషు దేశము గర్వపడగల విషయమైయున్నది. ఇయ్యది ప్రపంచములో మన జాతికంతకును పేరుచెచ్చినది. దీనివల్లనే న్యాయ పరిపాలనమునందు మన యెడ విశ్వాసమును గలుగజేసినది. మన న్యాయస్థానములు కొన్నింటిచేత ధ్వంసము జేయుటకన్న దురంత మింకొక టుండబోదు. ఈ విషయములందు ప్రధానామాత్యుడును, అటోర్నీ జెనరలును అంగీకరించెదనని తలంకునని నుండే జెప్పియుంటిని. వినుడు జూరురాను కాంటెలును ఆయన మిత్రులును యీ ప్రభుత్వముపై ఆరోపణలజేయుచు ఆపనుల జేసెనని చెల్పిరి. (యూనియన్ నిస్టు లిబరలు హర్షభ్యనులు) కాంటెలు పక్షమున న్యాయస్థానములందు చెలువబడిన సాకు అసత్యమని వారు చెల్పుచున్నారు. ఆసాకు వారెప్పుడును జెప్పదగినది కాదనియు అంగీకరింపదగినది కాదనియు వారు జెప్పచున్నారు. వారు జెప్పినది నేరస్వరూపమును తగ్గింపగోరుట లేదనియు చెప్పిన దానినంత సమర్థించుకొనుటయే యనుచున్నారు. ప్రభుత్వముమీదను అటోర్నీ జెనరలు మీదను రాజకీయముగ ఒత్తిడి వచ్చుటచేత ప్రాసిక్యూషను ఉపసంహరించుకొనబడె నని వారు చెల్పుచున్నారు.

ఇట్టి ముఖ్యవిషయములలో నేను యీ సందర్భమున గావించబడిన యుద్ధంతము లన్నిటిని స్పష్టికరించి సారాంశమును చెల్పుటగాక ఆసలు ఆమూలలలోనే దెల్పిన న్యాయముగండును. ముందు కాంటెలుగారు జెప్పిన దాని నుద్ధరించెదను. మన యిట్లు జెప్పెను.

“ప్రాసిక్యూషను నుపసంహరించు కొనుటకు కార్మికాధికారుల సహాయముగాక అందరూ త్రిడియేకారణమైయుండెను.”

అంతట 13 వ ఆగస్టు లేదీని వర్కర్సు పీక్స్ కార్మికులమునుండి కమ్యూనియన్ ట్రాక్టి రాజకీయ సంఘ ప్రతినిధియగు అల్బర్టు ఇంకు సెనుగారి స్టేటు మెంటుకట్టి బయల్పెడలెను. ఆయన ప్రభుత్వము నిట్లు ఘోరముగ నిందించెను:—

“ప్రాసిక్యూషను పక్షమువారు చార్జీ నుపసంహరించుకొనుటకు కారణముగ వివరింపబడిన విధముగ కామెలు యెట్టి డిఫెన్సు పెట్టుకొనుటకు ప్రయత్నము జేసియుండలేదని: కమ్యూనిస్టు పార్టీ రాజకీయ సంఘము యందు విశేషము జేయగోరుచున్నది. కాంటెలు డిఫెన్సు స్వీయచర్యను సమర్థించుకొనుటయగును. దీనిని బాగుజేసికొనుటకై ఆయన తన మిత్రుల సహాయముతో సాక్ష్యము మున్నగువాని నేర్పాటు జేసికొనుచుండెను.” ఆయన ప్రభుత్వపక్షమున గల సుప్రసిద్ధ మంత్రులనుగూర్చి చెప్పినవిషయముల వదలివేసెదను. ఇక నాయన యిట్లు జెప్పుచున్నాడు:— పార్లమెంటులో సుప్రసిద్ధ కార్మిక సభ్యులగు జార్జి లాన్సుడెర్సీ, జేమ్సు మాక్స్ వున్, ఏ. ఏ. పర్సెలు, జానుస్కరు-గారలు మున్నగువారల ఒత్తిడికి తాళజాలక కార్మిక ప్రభుత్వమువారే స్వంత బాధ్యతపై ఈ చార్జీ నుపసంహరించుకొనిరినియేమేము స్పష్టముగ చెలువగోరుచున్నాము.

ఏమైన రాయబారములు జరిగెనా?

ఈమహాశయులలో నెవరైనను మంత్రుల కెవరికైనను సలహాబంపిరా, యెట్లుంపిరి, యేమిజరిగెనను విషయములు యీ సభవారు తెలిసికొనవలసియున్నది. ఈ విషయములు యీ సభవారు తెలిసికొనవలసి యున్నది ఈ విషయమై ప్రతికలలో చర్చకు బహిరంగముగ వచ్చెనుగాన బా, బ్రాన్సి ప్రతినిధి గా|| సభ్యుడుగాని యితరులుగాని ఈ విషయమై యేమింత్రివదకు గాని పోయి సలహా నిచ్చియుండిరాయని నేనడుగగోరెదను. ఇప్పుడు ప్రధానామాత్యుడు చెప్పినదానివలన ఆగస్టు 6 వ లేదీ కాబోలను, యీవ్యవహార నివేదికమును అటోర్నీ-జెనరలు మంత్రులకు బంపినటుల మనకు తెలియుచున్నది. ఆసమయమున యీ దేశములో ప్రజలు ఆదుర్దాతో నుండగా (కార్మికుల నవ్వు, యూనియన్ నిస్టు హర్షము) యీ విషయములు సత్యమలని ప్రజలకు తెలుపుటకై యేమంత్రుగాని అవకాశమును గైకొనలేదు. ఈ దేశములో దాదాపు అందరూ న్యాయనిర్వహణము చక్కగజరుగవలెనని (యూనియన్ నిస్టు హర్షము, లేబరు ప్రతిహర్షము) కోరెదరనియు తద్బంగమేమైన గట్టునెడల వారిమనస్సు వ్యాకులపూరిత మగుననియు ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొన సాశ్వర్యముగ్గులు గావచ్చును. నెట్టెంబరులో సర్ జాను సెనుగారి స్టేటు మెంటుకు జనువునరకును యీ ప్రాసిక్యూషను నుపసంహరించుకొనుటకు కారణము లేవియో తెలియవని అటోర్నీ జెనరలు మొన్న నొకనాడు ఉద్దండముగ విషయమును చెల్పెను.

సర్ పి. హెస్టింగ్సు (అటోర్నీ జెనరలు):— రైలు అ|| సభ్యుడు నేను జెప్పిన దానిని తివ్యజెప్ప గోరుటలేదని నమ్మెదను. నేను ఒక గా|| సభ్యునకు ప్రత్యుత్తరముగ నేడు చెప్పినది, బ్రాన్సు హంప్రెసుగారు తనకేమో రాయబారము వచ్చెనని తెల్పిన సంగతి బ్రెస్టెలులో టైమ్సు కాపీకొని చదివినపుడు మొదటిసారి తెలిసెననియే

సర్ రాబర్టు హారను:— నేను జెప్పినదానికిని అటోర్నీ జెనరలు చెప్పినదానికిని భేదమున్నదని నేనుచలంపను. (యూనియన్ నిస్టు హర్షము) ఈ ధ్వనులేమయు వినుకుండ కాంతముగనుండు చోట నుండుటయే యిట్లును. కాని న్యాయపరిపాలనాధునికీ: దని ప్రతికలలో పొగడ్తగన్న అటోర్నీ జెనరలు, ఆయన యధికారముమీద ఆయన పేరుతో డిఫెన్సు పెట్టబడినపుడు యేమియు తెలియదనుట ఆశ్చర్యము గొల్పకమానదు. ఆయనయే అందులకు బాధ్యుడు. ఈ డిఫెన్సును ఆచారీయబడినవారల ఒప్పు

కొనుటలేదని వారిడిఫెన్సు వేరనియు వారు ప్రయోగించినమాటలను సమర్థించుకొనుట యనియు చెల్పిరి. ఇదియేమియు తెలియదనుట ఆశ్చర్యము.

అయుక్తమగు తీర్పు

ఇట్టిపరిస్థితులలో ఈవ్యవహారమునందు ప్రభుత్వమువారు కొంతవరకు అయుక్తమని తీర్పుజేసెదరన్న ఆశ్చర్యమేమియులేదు. ఇప్పుడు అటోర్నీ జెనరలుగారి యుద్ధంతము తెలిసినది గావున ప్రజలమానములయందలి భారము తొలగునని నమ్మెను. అటోర్నీ జెనరలు సర్వమును కామన్యు సభలో వెలువరించిరి నేను నమ్మెను. (హర్షము) ఆయన యుద్ధంతములందుకొన్ని స్వవచోవ్యాఖ్యానములు గలవని విశేషముగనుచే యున్నది.

నేను అటోర్నీ జెనరలుగారి నిట్లు పృథ్విజేసెదను. ఆయన విచారణలో ఆయన పట్టుకొనిన డాక్యుమెంటు కాపీపై కాంటెలు స్వదస్త్వరీతి ఆయన కనుగొనెనా? (యూనియన్ నిస్టు హర్షము.) కమ్యూనియన్ నిస్టు ఉద్వేగమునకు ముఖ్యమగు రాజకీయ సంఘమునకు కాంటెలు చెందకపోవుటకలన ప్రాసిక్యూషను జేయలేదని ఆయన ఒక కారణము చెల్పుచున్నాడు. కాని కొంతకాలము ఆ రాజకీయ సంఘ సభ్యుడుగ నుండెను విషయమును వర్కర్సు పీక్స్ బయల్పరచుచున్నది. అటోర్నీ జెనరలు చేసిన యీ విచారణ నిరుత్సాహకరమైనది గాదనియు, ఆసలు విషయము లక్షన ఆయన దెల్పినవానికిని మనోవృద్ధ గల్గిండు వ్యత్యాసము గలదనియు అందురా యని నా కాశ్చర్యము గల్గుచున్నది. (హర్షము.)

కాని నామనముకు మాత్రము, ఈసభలోని అటోర్నీ జెనరలు స్టేటు మెంటులను గాఢముగ జదువుకొలదియు ఆకాంతిని తొలగిండుటకు మారు యెక్కువ జేయునటుల గాన్పించును. (హర్షము.) చార్జీ జేయవచ్చునా రాదా యను విషయమునకు కాంటెలుగారి మిలిటరీ సర్వీసును ఆలోచించుట యేమాత్రమును ప్రస్తుతము గాదని సర్ రాబర్టు హారనుగారు చెప్పవొడగిరి. కాంటెలుగాలు అటోర్నీ జెనరలు తలంచినటుల ఏమియు అనుభవములేని వ్రాయ చేతగానివాడుగాక యిట్టి వాతలు వ్రాయుటలో నిపుణుడని కనుగొనలేదా? (హర్షము.) కాంటెలు యిదివరలో గ్లాస్టోయందు వర్కర్సు సంపాదకుడని అటోర్నీ జెనరలు కెవరును వెలుపలేదా? అజిల్లా ప్రతినిధులుగ వచ్చిన మాకు కొందరకు ఆయనచర్య, నడత, యెట్టి వాతలు వ్రాయునది తెలియను. ఆయనకు రెడ్ ఇంటర్వ్యూచనలతో గలసంబంధమును గూర్చి అటోర్నీ జెనరలుగారి కెవరును చెలువలేదా? (హర్షము) గతవత్సరము మాస్కోలో రెడ్ ఇంటర్వ్యూచనలు కోట్లవారు యీరాజకీయ సంఘమున దేశములో స్థిరపరుపగోరినట్లును యీ సంవత్సరము కాంటెలుగారు రెడ్ ఇంటర్వ్యూచనలు ఎక్కివ్యాటిపుకమిట్టి సభ్యుడుగ మరల నెన్నుకొనబడినట్లును వారికి తెలియదా? ఈ సంగతులన్నియు ఆయనకు తెలియనికేనా? కాంటెలు మాస్కో ఇంటర్వ్యూచనలతో జేరియున్నాడని ఆయనకు తెలియదా? ఆ ఇంటర్వ్యూచనలు 4 వ నూత్రమునందు ప్రతిమిలిటరీ వైస్రమునందు కమ్యూనిస్టు సర్గము లేర్పరచి అనవరతము ప్రచార మవసరమని గలదు.

ఈ విషయమై చేసిన విచారణ చాలపటుత్వముగ నున్నదనిగాని, విషయము గాంచెననిగాని యీ సభవారుగాని, దేశములో నెవరుగాని అటోర్నీ-జెనరలును ఆభినందింప జాలరు. అయితే ఆయనకు విచారణకు తగినంత వ్యవధి లేకపోవచ్చును. నేను ఈకేసుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు తెల్పెదను. ఆగస్టు 5 వ తేదీని వర్కర్సు పీక్స్ కార్మికులము ముట్టడించి కాంటెలు నరెట్టు జేసిరి. ఆగస్టు 6 వ తేదీని ఆయనను కొద్దియెడల హజరుజేసిరి. ఆగస్టు 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము అటోర్నీ జెనరలు జేసినపనిని గర్హించుచు కోపముతో నీ సభలోని సభ్యులు కొన్ని ప్రశ్న లడిగిరి. ఇందు అడిగినవారిలో బూకనాను గారుగూడ గలరు. మంత్రులనేను యీయనంత మంచి జాగో చెడ్డవాగో గలరని చెప్పెను. డిక్సనుగారు ఇట్టి నేరములకై క్షిప్రముగ బంపునెడల కార్మిక పక్షమునందు సగముమంది సభ్యులు తగ్గిపోదురని చెప్పెను. (నవ్వు. జే. జోన్సు గారు— అటోర్నీ పక్షమునకు వారివారందరూ పోవుదురు.) మాక్స్ గారు యీ భోచితముగ యుక్తిప్రశ్నించుచు వెనుకకు బోవుటను సూచించెను. దానినిబట్టియే అటోర్నీ జెనరలు మొన్నటి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. స్కరుగారుగూడ నీ ప్రశ్నలలో పాల్గొనిరి. ఆయన కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముతో సంతృప్తి గంచజాలక మరల నీ విషయమును ఆరోజుసాయంత్రమే చర్చింపనున్న ఆ ప్రాప్రదేమనుబిల్లు సందర్భమున చెప్పెనని చెప్పెను. ఆ ప్రశ్న యడుగుటకును సాయంత్రములోపల సభ సాపుడు జేయుటకును

స్వరూపమును పరిపూర్ణముగా పరిచయము చేసికొని తన జీవితమును ప్రాసంగికముగా ఉపసంహరించుకొనబడునని హామీనిచ్చినట్లు చెబియును. అట్లే జనరలు విచారణ జేసితిమనియు, ప్రాసంగికమును ఉపసంహరించుకొనబడుననియు జెప్పటంకెంతకాలమోపట్టలేదు. నాలుగుగంటలవరకును ఆయన పట్టుదలతో నుండెను. న్యాయభంగము జరిగెను. ఆయన బాధ్యతగల న్యాయోద్యోగియైనపుడు న్యాయమును సాగదీయవలసియుండెను. కాని యీ సేవ చేసిన స్వల్పకాలములోనే ఆయనదృష్టి మారిపోయెను.

మంత్రుల సభ

ఇంతలో నేమి జరిగెను? యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము బెటిమాత్రము జరిగెను. కాబట్టి సమావేశమునో మంత్రుల సమావేశమునో ఏందరతో జరిగిరి.

జే. హెచ్. థామసుగారు కలసియులు కార్యదర్శి:- నేను విధానములో ప్రెసిడెంటు కానుకేవుతో మాట్లాడి తిరిగి వచ్చితిని. ప్రధానామాత్యుడు హెండ్రెస్సుగారియొక్కయు నాయొక్కయు నివేదికమును ఆలోచన వినుటకై తనసహమంత్రులకు సమావేశము జేసెను. ఓఆని యూనియన్ లిబరలు కొందరచిరి.

సర్ రాబర్టు హార్న్:- ఇచ్చట ప్రధానామాత్యుడు ఉండిన జాగుండెడిది, కారణము జరిగినదేమియో చెప్పటంలో ఆయన కొంతసీగ్గుపడినాను. ఈవిషయమై చర్చించుటకు మంత్రుల సమావేశము జరిగినను జరుగకపోయినను యెందులకైన నేమి మంత్రుల సమావేశము జరిగి అందు యీచర్చ వచ్చెను. నేను చెప్పినది తప్పినయెడల అట్లే జనరలు కాదనవచ్చును. నాకు చెప్పిన ప్రకారము ఆరుగంటలపాటుకాబోలును మంత్రుల సమావేశము జరిగి యీవిషయము చేబడెను. కాబట్టి యీ విషయమున నిర్ణయము గావించెనో లేదో నేను జెప్పజాలను. జరిగిన విషయము లేదో ప్రధానామాత్యుడు మనకేమియు జెప్పలేదు. కాని ఆయన రెండుగంటలపాటు మాట్లాడునపుడు ఒక సుప్రసిద్ధపత్రికారచయితకు యీ విషయములు చెప్పెను (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము) ఈవిషయమై పరిశీలనయనగా అభిశంసనమంతచెప్పడే ఆపనియేమని ఆయన అభిప్రాయించెను.

(2) చేబట్టెను:- అంతకన్న చెప్పెడిది. ఆయన ఆచూకే చెప్పియుండ వచ్చును. ఆయనయొక్క యిట్లు చెప్పెను:- కాని మనకెట్టిమన్నును లేకున్నను మనల వారి యిష్టము వచ్చినట్లులేదని విచారణ సంఘము నంగీరించుమని కోరుట న్యాయమనరా? ఏమి మనలను ప్రోద్బలపరచెనో లేదో యెవడు చెప్పగలడు. యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ములు మంత్రుల పక్షము వారు 'చదువుడు' అని తేకలు. తరువాత వాక్య మేమనగా నేను సిద్ధాంతమును మాత్రము మాట్లాడుచున్నాను. (మంత్రుల హార్న్ ములు. ఆయన ఒకనివరకును జూపుచుండెను. అని తేక) నేనీవిషయమును న్యాయబుద్ధితో జదివితినో లేదో సభి వారే నిర్ణయింపవచ్చును. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ములు) ఆయన తన మాటయు, అట్లే జనరలు మాట చెప్పకొన్న సరిగాని 'మనలను ప్రోద్బలపరచినదో లేదో' యని చెప్పటమే? (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ములు) కాబట్టి ఏమైన నిర్ణయమును గాంచెనో లేదో నాకు తెలియదు. కాని యీ మాటలు మాడ నేదో నిర్ణయము గాంచినట్లు తెలియచున్నది. అదియే నిజమైనయెడల అట్లే జనరలు నిర్ణయముతో రాజకీయకార్యనిర్వహణలు అనవసరముగ జోక్యము గలగజేసికొనిరనవలెను. ఇట్లుచేయుట న్యాయపరిపాలనాదేమనునకు భంగకరమైన దనవలయును. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము.)

ఒకవేళ కాబట్టి ఏట్టి నిర్ణయము బడయలేదనే ఒక్కనిమిషము తలంచెదను ఆ విషయము చర్చింపబడెనేమో నేను తెలిసికొనగోరెదను. మంత్రులందఱును అట్లే జనరలుయెదుట ఏదైన సభిప్రాయమును చెప్పరా? ఆయనకు మధ్యాహ్నము సభలో జరిగిన కష్టమునుగూర్చి చెప్పి, యిట్టి ప్రాసంగికమును చదువుటలోగల భయము నేమైన తెలియరా? ప్రాసంగికమును ఉపసంహరించుకొనుటగూర్చి చెప్పటంకేమియందేకున్నను అది జరిగిన విషయమై యేదోకొంత చెప్పెదనని ప్రధానమంత్రి యొప్పుకొనెను. ఆయన ప్రాసంగికమునుగూర్చి యేమి చెప్పనో వినుటకు మతూహలపడెయ్యవచ్చును. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ములు) ఈ విషయమున కాబట్టి చర్చ యెట్లు జరిగెనో అందువలన అట్లే జనరలు నిర్ణయ మెట్లుమారెనో యీ సభవారు తెలుసుకొన హక్కుగలదు. అట్లే జనరలు 30 వ సెప్టెంబరున యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు తాను తన నిర్ణయమును తెలిపినట్లు మాత్రము గలదు. ఆయన అప్పుడు మంత్రుల సభనుగూర్చి మాట్లాడలేదు. కారణము ఆయన కా

విషయము దెలియదు. అట్లే జనరలు ఆకావినెటు మీటింగుతో మంత్రులసభతో తన నిర్ణయమును తెలుపుటకు వచ్చినయెడల యీ విచారణపనులన్నియును సాయంత్రము 4, 6 గంటల మధ్యజరిగె ననవలసియుండెను. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ములు) న్యాయ పరిపాలనముగూర్చి మనస్సందేహములు దీరుటకు ముందు యీ విషయములగూర్చి కొంత వివరణము గావలయును (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ములు)

కాని యంతకన్న తీవ్రతరవిషయము మరొకటి గలదు. తెల్పెదను. అట్లే జనరలు సెప్టెంబరు 30 వ తేదీన సభలో తానేమి జేయుచున్నదియు, ఏమి జేసినదియు తెల్పుటలో చిత్తశుద్ధిలేమిని ప్రదర్శించెను. ఆయనను సర్ జాను నైమను ఒక ప్రశ్న యడిగెను. ఇందువలన యీవిషయము నెట్లు పరిశీలించినదియు రహస్యములుకొన్ని తెల్పెను.

సర్ జాను నైమన్ను ప్రశ్న:- "ప్రాసంగికము ప్రారంభించిననాటినుండియు రా య తా ర ము లు వచ్చుటచేత ప్రా స ఙ్ గిక ము ను ఉపసంహరించుకొనబడె నని ప్రభుత్వ పక్షముల ప్రాసంగికమును తరఫువారు తెల్పిన యెందులకెందులకు తెలిసియో జేయుటచేత అట్లే జనరలు తెల్పెనరా?" దీనినిబట్టిచూడ ఇయ్యది ప్రాసంగికమును పక్షమువారు నేటి మొట్టమొదట జేయుటకు ముందును, తరువాత కాలమున గూడ జరిగెనని విశదముగాగలదు. అప్పటికది తెలియుట కష్టమే గాని యీ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము జరుపునెడల అది సరియైనదనియు ప్రాసంగికమును నుపసంహరించుకొన్నతరువాత కాలమును గూర్చి చెప్పినదియు తెలియును.

ఉపసంహరించుకొనుటకు మిష

అట్లే జనరలు తనకు ప్రాసంగికమును పక్షమువారు వారిస్టేటుమెంటును గూర్చి అంతయును తరువాత తెలిసినని సభలో నూచించెను. కావున ఆయన ప్రాసంగికమును పక్షమున కెట్టి సలహా నీయలేదని నాకును సభలో నందరకును తెలియచున్నది. అయితే సత్యమేమనగా ఆయన ప్రాసంగికమును నుపసంహరించుకొనుటకు ముందు రోజున ఆ గ ణ్ ట 12 వ తే దీ ని ఏ మ ర కు ల మీ ద ను ప సంహరించుకొనవలెనో ప్రాసంగికమును పక్షముతో చర్చించియుండెను. జరిగిన దిది. నే నా ర్థి టు ఆనరలును మహాశయునిట్లు ప్రశ్నించితిని - ఈప్రాసంగికమును నుపసంహరించుకొనుటకు గల మరతును గూర్చి బ్రావర్సు హంప్రీసుగారితో రైటు ఆనరలు మహాశయుడు చర్చింపలేదా? ఆయన సెప్టెంబరు 30 వ తేదీన ఉపసంహరించుకొనుటకు కారణములను సభలో తెల్పిన వానినే బ్రావర్సు హంప్రీసుగారితో చెప్పలేదా? ఈసాకు లన్నియు యుక్తములు గాననియు, చార్జీ నుపసంహరించుకొనుట న్యాయముగాదనియు బ్రావర్సు హంప్రీసుగారు చెప్పలేదా? దానిపై అట్లే జనరలుగారు కాంచెటగారి మిలిటరీ సర్వీసును గూర్చి చెప్పెను, ఆవ్యాసమున కర్థము సిపాయిలు పారిశ్రామికతగాయదాలలో సహాయముజేయరాదని మాత్రమే యనియు, ఆకారణముచే శిక్షింపరాదనియు జెప్పలేదా? దానిపై హంప్రీసు గారొప్పుకొనగా చార్జీ నుపసంహరించుకొనుటకు కారణముగ గోర్బులో తెలుపలేదా? నేను తెల్పిన యీవిషయములన్నియు నిజమైనయెడల యీవిషయమై యెట్టివిమర్శలు లేకుండ సభవారి యిష్టమునకు విడిచివేసెదను. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము)

నేనింకను ఆలస్యముజేయగోరను. ఈవిషయమై విచారణజేయుట యుక్తమని కొందరుసభ్యుల అభిప్రాయము. విచారణఅభిశంసనముకన్న నీవరకుమైనదని ప్రధానమంత్రి తెల్పెను. నామూలము నాకు అభిశంసనము ఏకారణములమీద జరుగుటయు పట్టలేదు. (కార్మికహార్న్ ము) ఈవిషయము పూర్తిగ బయటజెట్టి మరల నిట్టిది జరుగకుండ జేసిన గావాలి. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము) మేము చెప్పినది న్యాయమునకు ఇప్పటికీ కావలసినంత బయట పడ్డదని నేనును నామిత్రులను దలంచెదము. విషయములనున్నవాని నున్నట్లుమాచిసే యీచార్జీ యెట్టి విచారణలేకుండ తొందరతో నుపసంహరించుకొనుటకు తెలియచున్నది. (హార్న్ ము) ప్రభుత్వమువారు న్యాయశాసనమును బలపరుపవలసియుండ, వారు జేసినపనివల్లనే మాపింపబడెనని నేను జెప్పచున్నాను. (హార్న్ ము.) దానిని హంపించిన ప్రజలు, ప్రభుత్వమువారు తమపై న్యాయశాసనము ప్రవర్తింపజేయ భయపడిన గంటలు జేయుచున్నారు. (హార్న్ ము) ఇట్టిపరిస్థితులలో యెవరికి శిరస్సెట్టుకుండనే నిజము తెలియచున్నది. ఇట్టి అకృత్యము జరిగినపుడు కామస్యసభ మానము వహించియుండజాలదు. అభిశంసనకుండ విమరణాలదు. ఇట్టిది మరల జరుగనెడల దేశములో మనకు న్యాయశాసనములందుగల గౌరవభావమునకు పెద్దదెబ్బ గొట్టుటయగును. కావున తప్పక అభిశంసనము జేసి తీరవలయును. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము.)

అట్లే జనరలు స్వీయసమర్థనము

అట్లే జనరలు సర్ పి. హేస్టింగ్సు మంత్రివత్తుహార్న్ ములు చెలరేగ లేచి యిట్లుపన్యసించి:-

ఈతీర్మానము ప్రభుత్వముపై అభిశంసనముమాట యిటుండ నామైగూడ నభిశంసనతీర్మాన మనువిషయమును దాపజాలను. (యూనియన్ లిబరలు హార్న్ ము.) కావున సభవారు దారితో నేను జెప్పదానిని పూర్తిగ సాధనముగ వినుచు నేను జెప్ప వాక్యమును పూర్తిజేయనీయ గోరుచున్నాను. (వినుడు వినుడు.) నేనేదైన చెప్పినపుడు సభ్యులగు నుదంతముగ దలపనకర్తలేదు. ఎవరైనగాని యెప్పుడైనగాని అది విమర్శనీయు అసంతృప్తికరమనియు జెప్పవచ్చును. నేనుజేయబోవుపనిని యిదివరలో నాస్థానముననున్న ఆఫీస రెవరును జేసియుండలేదు. ఆపని యీసభలో యీవిషయమునకు సంబంధించిన ప్రతివాని స్టేటుమెంటును మొదటినుండి చివరవరకు తెలుపుటయే యున్నది. నాకు జూపకుండ పట్టి ప్రాసంగికములను స్వయముగ తయారుజేసిన స్టేటుమెంటును, అస్టిస్టెంటు పబ్లిక్ ప్రాసంగికములయొక్కయు, ప్రాసంగికటింగు కాన్సిలయొక్కయు స్టేటుమెంటులను యీ సభలో తెల్పెదను. నాకు ముందు మాట్లాడినరై. ఆ. మహాశయుడు తానుజెప్పినమాటలు కాదందురా యని సవాలుజేసినపుడు, ఆయనతనయింటిలోనే ప్రాసంగికమును కాన్సిలు యీవిషయమై స్టేటుమెంటును నేనుకోరగా వ్రాసినపుడు ఆవ్రాసినదానిని నాకు జూపకుండనే ఆరై. ఆ. మహాశయునకును, స్పెనువాలీసభ్యుడు సర్. జే. నైమనుకు పంపినసంగతిని సభలో జెప్పకున్నందుకు నాకు విచారమైనది. (ఒక రద్దుతగిరిరి)

అధ్యక్షుడు:- ఆవాక్యము పూర్తియగునరకును గొప్ప సభ్యులు వేచియుందురుగాక!

సర్ రాబర్టు హార్న్:- రై. ఆ. మహాశయుడు జెప్పిన దంతయు తప్పని నేను జెప్పగోరెదను. ఆయన ఆదామ్యమెంటు నాకుబంపలేదు. ఇతరులకు బంపినసంగతి నాకు తెలిసెను. కాని నాకేమియు కాపీని బంపలేదు.

సర్ పి. హేస్టింగ్సు:- ఈఅడ్డుతగులుట సరియైనదే. కానీయొకటి మేరేలేబోను సభ్యుడు సర్ డి. హాగుగారికి పంపబడెను. ఈతప్పుగల్గినందులకు క్షమాపణ వేడెదను. సవరణను పొందించువారు స్పెను వాలీ సభ్యుడనియు అసలు తీర్మానము నుపపొందించు వారిపక్షము మాట్లాడినవారనియు నాకు తెలిసెను. వార్షికిని కాపీలు పంపవలెనని నేనుమాచించితిని. కాని ఇదివరలో అట్లే జనరలుగ నున్నవారికి పంపబడెను గాని సర్ రాబర్టు హార్న్ గారికి పంపబడలేదని తెలిసెను. ఈయువంతయు నైపుణ్యపూరిత మైనదనిగాని, ఉద్దేశ్యపూర్వకమున నతిశయోక్తి యని గాని యెవ్వరును చెప్పజాలరు. ఇంకను కొంతమారము పోయెదను. ఎవరైనను బాధ్యతగల సభ్యుడైనచెప్పమని యడిగినయెడల, యీతీర్మానము నుపపొందించుట ముందు నేను 21 సం॥ ములనుండి యెరిగిన జానునైమనుగారు విచ్చి నాకేమియు తెలియుటలేదు. జరిగినదేమో చెప్పరవాయని యడిగినయెడల నేను జెప్పటమే గాక, నీవు నేను 20 యేండ్లనుండి యెరిగియున్న బ్రావర్సు హంప్రీసు దగ్గరకు పొమ్ము, యింకాసర్ ఆర్చిబాల్డుగార్డునుదగ్గరకు పొయినీజేయదుగుము అని చెప్పియుండెడివాడనే. బ్రావర్సు హంప్రీసుగారికి వ్రాతపూర్వకముగ తెలియజేసిన యుత్తరువులను ఒక గొప్ప సభ్యుడు చూడవలెనని యడుగగా సభలో మధ్యగుండ నందిచ్చుట ఆచారముగాదని చెప్పవలసియుండెను. పాటిలనాయకులే అట్లు జేయుచుని కొరవయెడల వెంటనే జేసియుండెడివాడను కాని యెవరును అడుగలేదు. అని నాదగ్గరనున్నది. చదువబోవుచున్నాను. ఈవిషయమును మొదటినుండి చివరవరకును సజీవి యగు ప్రతివారును చెప్పినట్టియు వ్రాసినట్టియు ప్రతిమాటను యీసభలో సభ్యులు వినవచ్చును. వచ్చుచున్న వీక్షిలో ప్రచురింపబడిన స్టేటుమెంటులగూర్చి వార్తాపత్రికలలో నుత్తరప్రత్యుత్తరము లేనియో జరిగెను. ఏమేమియో వ్రాయబడెను వీనినిజరుప యుక్తము కాదనియే తలచినయెడల యిప్పుడు సభవారికి విషయవివరణము నెట్లుజేయగలనో జెప్పజాలను.

అట్లే జనరలు, ప్రభుత్వనిర్వాహకులు

నే, నిదిమాత్రము జెప్పెదను. నేనుజేసినపనికి దేనికిగాని క్షమాపణ గోరుటలేదు. (హార్న్ ము) ఈవిషయమై రేపేమైన జెప్పవలసి వచ్చినను యేమియు మార్పుండదు. ఈదేశములో నేలాయరు గాని నేను జేసినదానినే జేయుకుండునని తలంపను. ఈ సభవారు అసలు విషయములను

దెలుసుకొని నిర్ణయములగాంచ ఆచరణపడవచ్చును. ఈసభకు రాజకీయపు అటలుమాత్రమే కావలెనని నేను నమ్మును. పూర్వము.

మొదలు నేను లా ఆఫీసు హోదానుగూర్చి ఒకమాట జెప్పగోరెదను. ధర్మమును కఠినముగ నిర్వహించునపుడు ప్రజాశక్తి మమునకేమైన భంగము గల్గునెడల అట్లోర్నీ జెనరలు ప్రజాశక్తి మమేమియో తెలుసుకొనుటకు ప్రభుత్వనిర్వాహకులవద్దకుబోవుట హక్కుగాక అట్లుచేయుట ధర్మమైయున్నది. “ఇదిరాజదోహపు” కేసు. ఇందు ప్రాసిక్యూషను జరుగవలయును కాని అట్టిది జరుపవచ్చునో మాడదో ప్రభుత్వాభిప్రాయమును తెలుసుకొనగోరెదను” అని చెప్పినయెడల అట్లోర్నీ జెనరలు తప్పక చేయుట యగునేమో యేలాయరుగాని యిదివరకు లా ఆఫీసుకుగనున్న వారుగాని చెప్పగలరా? 1919 జనవరి 31వ తేదీని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూషనుల డైరెక్టరుకు వ్రాయబడిన లేఖను యీసభవారి యెదుట జదువుచున్నాను. ఈలేఖ నాకంగీకారమైనది. నాకీప్తుము. దానిని నేనే వ్రాసియున్నయెడల నన్ను ఏమందులో యీ సభవారి నడుగుదున్నాను. అది పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూషనుల డైరెక్టరుకు పంపబడినది:— “ప్రియముగ డైరెక్టరు— ఈ ఉపన్యాసము రాజదోహపురితమని సందియము గలదు” [ఆ ఉపన్యాసమునందు సిపాయిలు వారికి తర్రుపుల నుల్లంఘింపవలసినదిగ కోరబడిరి. ఈకేసులో జరిగినట్లే] కావున ప్రాసిక్యూషను జరుగవచ్చును. [నాకేసువలెనే] కాని అసలు విషయము పాలిసికి సంబంధించియున్నది. కాబట్టి యియ్యది ముందు హోంసెక్రటరీ కి నికార్చి క కా ఖా మంత్రి కి నిసంబంధించియున్నది. ఇట్లు విషయసంపన్నుడు గోర్డను హీవర్లు” సర్ గోర్డను హీవర్లుచేసిన పనియుక్రమనియు అట్టి కేసులో లా ఆఫీసువలెనైనను చేయదగిన పని నే జేసిరనియు నేను తలంచెదను. అలేఖను హోంసెక్రటరీ కాబినెటుకు పంపెను. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు కాబినెటునుండి ఉత్తరము వచ్చెను. ఆ ఉత్తరము చదివెదను.

“అనుమఘ్ని ప్రాసిక్యూషను విషయమై సర్ గోర్డను హీవర్లు పిబరీ 31వ తేదీని మీరు వ్రాసినలేఖకు ప్రత్యుత్తరమియవలసినదిగ కార్యకాఖామంత్రి దెల్పిరి. ఈ విషయమై నిన్ను కాబినెటు చర్చించెను. మీకోవిషయమై యేమిజరుపవలయునో హోంసెక్రటరీమెంటు సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటు దెల్పునని మంత్రికి దెలియచున్నది.”

అదిమంచిపని. హోంసెక్రటరీయొగాక సెక్రటరీ డెవిడను దగ్గరనుండి ప్రతిఅట్లోర్నీ జెనరలుగూడ నిజ ఆచారము నలంబించెను. నేనును యీవిషయమున నాకు కాబినెటు “యీవిషయమున ప్రాసిక్యూషను విడువరాదు” అని చెప్పియుండినయెడల తప్పక అనుసరించి యుండవలసినది. నాకు పూర్వము వారందరూ చేసినపనినే నేను జేసితినిని నిస్సంశయముగ జెప్పియుండిరాదనే.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూషనుల డైరెక్టరునో

సంభాషణము

బర్మనుపాడు ప్రభువును, విప్లవ చర్చిలుగాయను బహిరంగముగ పత్రికలలో నన్నడిగిన మొదటిప్రశ్న యేమనగా:— “నేను దెలుసుకొనగోయ జేమనగా, అట్లోర్నీ జెనరలు కాంటెలు నేరస్థుడని నిరూపించుటకు యెట్టిసంగతులు దెలుపబడెనని బర్మనుపాడుప్రభువుగారు గాబోలు నడిగిరి.

నన్ను యీప్రాసిక్యూషను విషయమై యీసభలో నడుగుటకుముందు నాకు దెలిసినదంతయు జెప్పబోవుచున్నాను. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూషనుల డైరెక్టరు యేమిచెప్పెనో గూడ చదువబోవుచున్నాను. నాకు దోసిన దంతయు నియ్యదియే. డైరెక్టరు జూలై 30 వ తేదీని ఒకపత్రిక బట్టుకొనివచ్చెను. నేను దానిని చదిదితిని. ఆయన జార్జి లెన (పాతకొలాకాసమును దెల్పి దానినిగూర్చి యెహో చెప్పినదానిని వివరించెను. నేను దాని నాలోచించితిని. ఇయ్యది శీర్షిక వర్ణించినటుల సర్తకపుతగాదాలలోపై నికుల విషయమాలేక మ్యూటిసికి ప్రాత్యహూయను విషయములతోచుదున్నవి నేనుజెప్పితిని. అప్పటికిని యిప్పటికిని మాడ సర్ గోర్డను హీవర్లుకేసువలె ప్రాసిక్యూషను కనకాశమున్నదనియే నాభిప్రాయము. అందుల కెవరు బాధ్యులో విచారి పవలసినదిను, అట్టివర్మదీసికొనుటకు సాక్ష్యముండవచ్చునేమో చూడవలసినదిగను ఉత్తరువుజేసితిని.

అంతేగాదు. పోలీసువారిదృష్టిలోనున్నవనిపేరును చెల్లుటమంచిదిగాదు. కాని సభవారుకోరునెడల నేను దానిని దాచిపెట్టుటలేదు నామనస్సులోనున్న ఆయన యిదివరకు శిక్షింపబడెను. ఉపద్రవకుడుగ తలంపబడెను. తప్పదుమనుష్యుని ప్రాసిక్యూటరులులనల మంచిన యొక్కవ అపామునుజ

రుగునని అట్లోర్నీ యొకవారికందరకు దట్టినట్లే నాకును దట్టెను. సరియైనకేసుండి ప్రాసిక్యూటరుజేయుట అవసరమనితోచునెడల తప్పక అట్లేచేయుదు. కాని యేమైన అనుమానముండనెడల వారికి ప్రకటన మిచ్చుటవలన మండి న్న యొక్కవహానిగల్గును. “కాంటెలు” పేరుచెప్పుకొన్న వాడును తలచినవారును యెవ్వరును లేరు.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూషనుల డైరెక్టరుచెప్పినదేమిట చూచి వినిపించెదను. దానిని డైరెక్టరుగారే సంతకముజేసిరి. నేను జూలై 30 వ తేదీని ఆయనతో సంభాషించినపుడు జరిగిన వృత్తాంత మయ్యదియే:—

“నేను 30 వ తేదీని ఉదయము అట్లోర్నీ జెనరలుగారిని చూచెద నని యేర్పాటు జేసికొని ఆయన నుచూచితిని. ఆయన కావ్యాసము జూపితిని. ‘జస్టిస్ ఆఫ్ ది పీసు’లో నివేదికమును జూపితిని. అందుకాసన భంగమున్నటుల ఆయనయు నేనును గనుగొంటిమి. ఆవ్యాసమునకు సంబంధించినవారిని ప్రాసిక్యూటరు జేయుట కాయన ఉత్తరువులజేసెను. అసంభాషణలోగాని మరెప్పుడుగాని కాంటెలు పేరుగాని మరెవరి పేరుగాని రాలేదు. ఆవ్యాసమునకు సంబంధించినవారిని గావచ్చునని నేను నూచించితిని. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములు ప్రచురణముజేయు ప్రయత్నముల కొందరపేర్లు చెప్పబడెను. సాక్ష్యము దొరకునెడల యీ వ్యాసమును ప్రకటించుటకు బాధ్యులెవరో వారిని ప్రాసిక్యూటరు జేయవచ్చునని నేను నూచించితిని. బాధ్యుల మోపుటకు తగినటుల అచ్చు పనిజేయువారు మున్నగువారివద్దనుండి ఆచూకీదీయుటకు పోలీసువారి కుత్తువు జేసెదనని నేను అట్లోర్నీ జెనరలుతో జెప్పితిని. అందుల కాయన సమ్మతించెను. పోలీసు ఆచూకీవిధ బాధ్యులనిసాక్ష్యముగలదని నేను దలంచినవారిని ప్రాసిక్యూటరు జేయుట కాయన యుత్తరువుజేసెను.”

అంతవరకు తప్పేమైన నున్నదని యెవరైన నూచింపగలరా?

హోం సెక్రటరీకి లేఖ

ఇకను తరువాత జరిగిన దేమనగా బహుశాజూలైన తరువాత ఆగస్టు 4 వ తేదీని హోంసెక్రటరీ తనకు కొందరు ప్రెంటర్లు వర్కర్లు పిక్టిగూర్చి ప్రాసిక్యూషను విషయమై లేఖ వ్రాసిరనియు, దానిని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు పంపితినియు జెప్పెను. అప్పుడు నేను పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరును విలిచి యీ ప్రాసిక్యూషను విషయమై అడిగితిని. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు లేకపోయెను. ఆయన తరపున పనిజేయుచున్న అసిస్టెంటుకు వీనివిషయ మెక్కువగ దెలియదు. ఆయన నాకు ఆగస్టు 5 వ తేదీ నొకలేఖ వ్రాసెను. దాని నీగధలో జదివెదను. దానినిజూచినయెడల నేను కాంటెలుమాటగాని ఆయనమీద చార్జీ మాటగాని ఆలేఖవ్రాసిన మరునాడు 6 వ తేదీని తెలియగలదు.

ఆలేఖయం చిట్లు గలదు:— “ప్రియముగ అట్లోర్నీ జెనరలు - వర్కర్లు పిక్టిగూర్చి - నేను మిమ్ముల నుదయము చూచినది మొదలు యీవిషయ మిప్పుడున్న స్థితికై చూచితిని. క్రిందటికేవీవారం మధ్యాహ్నము 1795 ఇన్స్టుమెంటు టుమ్మ్యాటిసి ఆక్టు సెక్షన్ 11 క్రింద జూనుకాంటెలు సర్వేజేయుటకై సెప్టరుగారు వారంటు నిచ్చిరని నాకు దెలియుచున్నది. ఆయనను నేడో రేఫా అరెస్టు జేసెదరు. అప్పుడు మేజిస్ట్రేటు ఒక నారమురోజులు రిమాండులో నుంచెదరు. వర్కర్లు పిక్టిలో పడ్డ దానికెల్ల న తానే బాధ్యుడనని చెప్పనటుల ఆయన పోలీసు ఆఫీసరుతో నప్పడే యనెను. ఆపత్రికయందు జూలై 29 వ తేదీని పోరాడునైపుకులకు వ్రాసిన బహిరంగ లేఖ గలదు. అది యే చార్జీ కారణము.”

ఆలేఖలో మరియొకప్రక్క గలదు. అందు తాను ప్రింటరు విషయమై చూచితినియు అతనిపై సాక్ష్యమున్నటుల పోలీసువారు తలంపుటలేదనియే దెలుపబడెను. అది అంతముఖ్యమైనదిగాదు. కాన నేను దానిని చదువ నక్కరలేదనుకొందును. ఇది నాకు 6 వ తేదీ ఉదయమున దెలిసెను. 6 వ తేదీనే నేను కామన్సుసభలో ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మియవలసి యుండెను. ఆ ప్రత్యుత్తరములు ఆకాఖయందే తయారగునని సభవారికి దెలియును. నా కావిషయమేమియు దెలియకపోవుటచేతనే నేను చెప్పిన మాటలే ఆరోజును జెప్పితిని ప్రత్యుత్తరము జూడ దెలియుచున్నది. సంపాదకుడు బాధ్యుల సంగీతించెననియు ఆరెస్టుజేయబడెననియు నేను జెప్పితిని. ఈసభలో చాల మందికి ఎర్రనే నాకును యీవిషయమై సగమైనను దెలియదని స్పష్టమగుచున్నది; చేయవలసినది తగినదియేమి? ఒక గొల్ల సభ్యు డీవిషయమును అప్రాప్రియేషను చిల్లసందర్భమున దీసి

కొని రాగోతను. నాకాసంగతి యేమియును దెలియదు. కాంటెలు యెహో నేనెరుగను. నాకేమియును దెలియదు. వెంటనే రెండుపనుల జేయవలెనుకొంటిని. ఒకటి యీమాత్రము వ్యాయభంగమని నాఅభిప్రాయము దృఢపరచుకొనుట, మరియొకటి కాంటెలుగారినిగూర్చి తెలిసికొనవలసినది మరేమైన గలదాయనియే.

మాక్స్ ముగారితో సంభాషణము

సాలిసిటరు జెనరలును నాదగ్గరకు రావలసినదిగ కబురు జేసితిని. ఇక్కడ చెప్పనది వినుచున్నను మాటాడుటకు ఆయనకు పిలులేకున్నది. నేను అసత్యము జెప్పునెడల ఆయన సహింపడని నాకు దెలియును. నేను ఆయనకు కబురుజేసితిని. ఈసభలో నెవరికైన నేమైన దెలిసెనేమో తెలుసుకొనదలంచితిని. ఈసభలో ముందు మాక్స్ ముగారు ప్రశ్ననడిగిరి. నాకు జ్ఞాపకము యేమనగా, ఆయనను నాయంటికి వచ్చి నాతోను నా సాలిసిటరు జెనరలుతోను మాట్లాడినామృనిచెప్పినట్లు జ్ఞాపకము. ఆయన వచ్చెను. ఆయన కాంటెలునుగూర్చి యేమైన యెరిగియున్నాడేమో తెలుసుకొనగోరితిని. ఇందువలన ఆయనమున స్వనం దెట్టియభిప్రాయము బొడవనో యీసభలో వ్యాయబుద్ధిగలవారూ హింపవచ్చును. ఆయనకాంటెలు నెరిగియున్నానని యిట్లు చెప్పెను.

“ఆయన వర్కర్లు పిక్టి సంపాదకుడని మీరు జెప్పినదంతయు శుద్ధతప్ప. సంపాదకునకు జబ్బుజేయగా ఆయన తాత్కాలికముగ నాసానమున నుండెను.” ఆయన ఆమనుష్యునిపూర్వ చారిత్రము కొంత నాకు దెల్పెను. ఒకటిమాత్రము వినండి. నాకు మనుష్యుల నెవరిని గాని సమ్మతించుట అలవాటు. నేనే ప్రతివాదిపక్షమున నుండిన నెట్లుండునని అలోచించుకొంటిని. యుద్ధములో మొదటినుండియు హోరాహోరి పోరాడి, పరాక్రమమునకు తిరుదముల జెందినవానిని ఉపద్రవకరడను కమ్యూనిస్టుగ అట్లోర్నీ జెనరలు పట్టుకొన వలసియుండినయెడల యెట్లుండునని తలంచితిని. ఇదియే నిజమగునెడల నేనెట్లుండునో యని అలోచించితిని.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూషనుల డైరెక్టరు నాకేమి జెప్పెనో ఒకనివిషయంలో నీసభవారికి జెప్పబోవుచున్నాను. వారికింకెవరి మీదను సాక్ష్యము దొరకదని ఆయన మీకు జెప్పెను. కావున నాస్థితి యెట్లుండుననగా కాట్లబెటెండగా నేరస్థునిస్థానమును ఒకనిని ప్రభుత్వబల మంతటితోను నెట్టుటవలెనుండును. (ఒకగొల్ల సభ్యుడు:— ఆయన నేరస్థుడనని ఒప్పుకొనెను) ఎవరోఒకరు ఒకఅభిప్రాయమునుగాంచినపుడు అనేకులితరులు యోక్తభించిరని ప్రభుత్వము నభిశంసింప వలెనని యీసభలో నెవ్వరును జెప్పజాలరు. ఎట్లైనను అదియేనాకు దోచెను. ఎవరైనను చేయునదేమి? అదిసత్యమేమో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరును పిలువనంపి కనుక్కొండని వారైన యని యుండరా? నేను జేసి నదేమో మీకు జెప్పవచ్చును. కాని సాలిసిటరు జెనరలు ప్లేటుమెంటు ముందు చదివెదను. డైరెక్టరుమొదలు క్రింది వారందర ప్లేటుమెంటులను తప్పెనయెడల నేను జేయునదేమియును లేదు. అందెమిగలవో దానినిమాత్రము చదివెదను. ఇది సాలిసిటరు జెనరలు ప్లేటుమెంటు ఆయనయు ప్రభుత్వసభ్యుడగుటచేత యేదైన ద్వేషబుద్ధి యుండవచ్చునని తలంపవచ్చును. (యూనియన్స్టు సభ్యులు- ఆలేఖను జదువుడు) చవకమానను. ఆయన వ్రాసినది కాదనజాలను:—

“ఆగస్టు 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నేను కామన్సుసభలో చాగదిలో పనిజేసికొనుచుంటిని. అప్పుడు అట్లోర్నీ జెనరలు నన్ను తగదవద్దకువచ్చి మాట్లాడుమనెను. మాక్స్ ముగారిని రమ్మని చెప్పితినినియు యిప్పుడు నాకు దెలిసిన కాంటెలు కేసును గూర్చి కొంత తెలుసుకొన గోరితినినియు జెప్పెను. ఆకేసు విషయమై అప్పుడునాకేమియు దెలియదు. మాక్స్ ముగారువచ్చి అట్లోర్నీ జెనరలు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తాను కాంటెలును బాగాయరిగియున్నారనియు, ఆపత్రికా కార్యాలయమున తాత్కాలికముగ పనిజేయుచున్నాననియు జెప్పి ఆయన యుద్ధచారిత్రమును జెప్పెను. ఈవిషయములు ముఖ్యమైనవిగ గన్నట్టేగాన విషయముకంతకును భంగముగలగ జేయుగాక వెంటనే విచారింపవలెనని అట్లోర్నీ జెనరలు జెప్పెను. అంతట మాక్స్ ముగారు వెడలిపోయిరి. అంతట అట్లోర్నీ జెనరలుగారు యీదాక్షిణ్యమెంటు యొక్క వ్యాయభలితమును, వ్యాయప్రకారముగల బాధ్యులను, కాంటెలుగారి స్థితినిగూర్చి యడిగిరి.”

ఈసందర్భమున దెలుపబడిన యీ వ్యాయవాది యభిప్రాయముతో నేనేమాత్ర మంగీకరింపజాలకపోతిని.

“అదామ్యమెంటులో తేలుబడినప్రాంతానామయ్యుడి నీ ఆత్మకీంద్రుడు సోల్దరులవిషయము వర్తించునాయని నేను అనుమానము చెప్పితిని. మాట్లాడుతూ జెప్పిన విషయములు అట్లోర్ని జేనరలుగారిని ఒకటే ధృవీకరించెను. దానినిబట్టి జాడ ఆయనను విచారించి న మీ ద ఫ లి త ము న కు భంగముగల్గునని ఆయన తలంచెను. ఈవిషయమున నేనును ఆ యనతో నేకీభవించితిని. మాట్లాడుతూ జెప్పిన సంగతులనత్యంత సత్యములగుర్చి విచారించవలెననియు, కాంతెలుగుగార్చిన విష యములన్నియు పరిశీలించవలెననియు, సరియైనప్రాసిక్యూషను గానున్నయెడల ప్రజాక్షేమమున కదిమించిది గాదనియునేనొ ప్పకొంటిని. అంతట నేను కామన్సునభవిడిచిపోవలసి యుండె ను. మరల నారాత్రి తిరిగిరా లేదు. అప్పటినుండి వాకి కేసు విషయము తేమియును చెలియవు.”

ప్రధానమంత్రితో సంభాషణము

నేనంతట పట్టికప్రాసిక్యూషను డైరెక్టరుగారు పంప యీవిషయము ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించినదిగావున యీ మనుష్యునిగుర్చి ఆయనకు చెల్లినంతవరకు ప్రధానమంత్రి గదివద్దకువచ్చి మాకు చెలుపవలసినదిగ కోరితిని నాకుష్టాపకము న్ను దానిని చెప్పచున్నాను. నేను ప్రధానా మాత్యుని గది వద్దకు పోతిని. ఆయనలోప లలేకపోయెను. నేనొక్కడను లోపలికిపోతిని. పిదప సర్ గై వచ్చెను. ఆశ్చర్యమున చెప్పినది నిజమేనా చెప్పమని అడిగితిని. ప్రతిమాటయు ఆయన ధ్రువపరిచెను. అప్పుడే అక్కడేయేమి చేయవలెనో నేనును డైరెక్టరును చర్చించితిమి. ఈప్రాసిక్యూ షను నడుపరాదని నాయభిప్రాయమును చెప్పితిని. సరియైన ప్రాసిక్యూషను జరుపవలెనయెడల కమ్యూనిజమును ప్రకటిం చుట యగునని నేనుజెప్పితిని. మరియొక అట్లోర్ని జేనరలు ఒక ప్రాసిక్యూషను నుపసంహరించుకొన్న కేసుగూడ నాకు జెప్పెను. ఈకేసులోగూడ నట్లుజేయుటయే యుక్తముగనుం డునని డైరెక్టరు అప్పుడే అక్కడేనాచించెను. ఇంత లో ప్రధానామాత్యుడువచ్చి ప్రాసిక్యూషను మొదటినుండియు తప్పని నాతో నేకీభవించి డైరెక్టరును నిందించెను. అప్పుడు దానినాపి తప్పంతయు నాదని జెప్పితిని. ఆసంభాషణ సమ యమున యేమిజరిగెనో సర్ స్టీవెన్సులు వ్రాసినది చదువగోరె దను. నేను కామన్సునభలోనుండి యీప్రాసిక్యూషను నుపసం హరించుకొందునో యేమిజేసెదనో యెట్లు జెప్పగలను? ఆస మయమున యేమిజరిగెనో సర్ గై యిట్లు వ్రాసెను:—

“అట్లోర్ని జేనరలు టెలిఫోనులో జెప్పగా నేను అగస్టు 6 వ తేదీని 5 గంటలకు కామన్సు సభలో ప్రధానామాత్యుని గదివద్దకు పోతిని. నేను పోవునప్పటికి ప్రధానమంత్రి యచట లేకపోయెను. ఆయన పచ్చులోపల అట్లోర్ని జేనరలుగారు కాంతెలుకేసునుగుర్చి నాకేమి చెలియుననియడిగిరి. కాంతెలు ఆవ్యాసమునకు బాధ్యత నంగీకరించినను, ఆయన ఆపత్రిక సం పాదకుడుగాడు. అస్థానమునమాత్రముపనిజేయుచుండెను. ఆయన నడతనుగుర్చి యేమియు చెలియదు. మంచి మిలిటరీ రికార్డుగల వాడని చెప్పితిని. ప్రధానమంత్రి గదిలోనికి రాగానే హోం సెక్రటరీ తాను ప్రాసిక్యూషను ఉత్తరువు నంగీకరింపలేదని యు యెట్లుజరిగెనని అడిగెననియు ననెను. దానిపై అట్లోర్ని జేనరలు ప్రధానామాత్యునితో సర్ ఆర్చిబల్డు బాడ్గ్లెనుగాని నేనుగాని జరిగినదానికి బాధ్యులుగాదనియు, బాధ్యత యంత యు తనదేయనియు జెప్పెను. కాంతెలు ప్రాసిక్యూషనువలన కమ్యూనిజులకు కావలసిన ప్రకటన నిచ్చుటయగుననియు, ప్రాసిక్యూషను కలన యెక్కువ మంచి కన్న హానికలుగునని యు ప్రధానామాత్యుడు జెప్పెను. ప్రాసిక్యూషను నుపసంహ రించుకొనవలెనని తన నిశ్చయమని అట్లోర్ని జేనరలు జెప్పెను. ఇట్లు జేయుటకు కారణములను స్వయముగ బోస్ట్రీటు మేజ స్ట్రీటుకు జెప్పవలెనని గూడ ఆలోచించెను”

అసిస్టెంటు డైరెక్టరు యిట్టి పరిస్థితుల కేసులలోనే పని జేసెనని చెప్పెనుగాన ఆ విషయము చర్చింపబడెను. “ఈ విషయమును అట్లోర్ని జేనరలుతో చర్చించునపుడు సర్ ఫ్రెడ రికు స్క్రిప్టు బోస్ట్రీటులో క్షయముగ హాజరై ఇడుగురు ముద్దా యీలు హామీనీయగా కేసు నుపసంహరించుకొన్న విషయము మనసులో నుండెనని చెప్పిరి.” సర్ ఫ్రెడరికు స్క్రిప్టు ఇపుడు బర్మెనుపొడు ప్రభువుజేసినదని నా కిష్టమేయని నేను జెప్ప చున్నాను. అ కేసులో ముద్దాయీలు హామీనిచ్చుటకు సిద్ధ ముగనుండుటచే కేసు ఉపసంహరించుకొనబడెను. నేనును అదేజేసినయెడల నాస్థితి యెట్లుండెడిదో గదా.

నేను వివాదలలోనికి బోగోరుటలేదు. నాకు యితరులు యేమి చేసెదరో ఆక్రమరేదు. ఇతరులు సరిగా పనిజేయ

సి. యఫ్. ఆంధ్రాసుగారి సందర్శనము

గాంధీగారి కార్యక్రమము

రవీంద్రనాథ తాగురుగారి విదేశపర్యటనము

బొంబాయి, అక్టోబరు 28:— అహమదాబాదునుండి సి. యఫ్. ఆంధ్రాసుగారు ఆదివారముదయమునకు వచ్చిరి. మ హాత్మ్యగాంధీగారికి శ్రమనివారణము చేయునిమిత్తము మరికొన్ని వారములవరకు ఆంధ్రాసుగారు సంపాదకీణబాధ్యతను వహించుచున్నారు. దేహపరిశ్రమకంటె చిత్తపరిశ్రమ వ్యాధి నివారణకు ప్రబల నిరాటంక హేతువునని గాంధీగారికి వైద్యులు మిక్కిలి నొక్కి వక్కాణించిరిని ఆంధ్రాసుగారిని సందర్శిం పగా చెప్పిరి. హాధ్యమైనంతవరకు శ్రమదప్పించుటకు ప్రయత్నిం చుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి సమావేశము ఢిల్లీలో జరు గగనే కోహటునకు వెడలి నచటనుండి అహమదాబాదునకు గాంధీగారు తిన్నగ వచ్చెదరు. అవసరమైతేవరకు విశ్రమించి లిమ్కుట పాంచాలదేశమునకు వెడలెదరు.

రవీంద్రనాథ తాగురుగారు

అక్టోబరు 11 న లేడికి పరాసుదేశములోని రేవున మా ర్నెల్సు నగరమును తాగురుగారు చేరిరి ఆంధ్రాసుగారు తాగురుగారినిగురించి యడిగినదిమ్ముట చెప్పిరి. పరోసుదేశ మునను స్పెయినుదేశమునను యిటలిదేశమునను గొంతకా లము తాగురుగారు నివసించవలయునని మొదట యనుకొనిరి. నవంబరు 28 తారీఖున స్పెయిను రాజ్యమునుండి బయలుదేరి పనామాకాలువగుండా పెరూదేశమునకు రాధానియగు విమా బట్టణమునజేరెదరు. దక్షిణఅమెరికా స్వాతంత్ర్య ఉత్సవము నకు ఆసియాఖండ ప్రతినిధిగా కవిత్వజాండగు రవీంద్రుని పేరు ప్రభుత్వమువారు ఆహ్వానించిరి. దక్షిణఅమెరికా దేశములు స్పెయిను దేశమునకు పరాధీనులై పెక్కుసంవత్సరము లుండిరి. వారు నూరుసంవత్సరములక్రితము శృంఖలను ద్రెంపుకొని స్వా తంత్ర్యమునుబడసిరి. తత్జ్ఞాపకార్థము యీయుత్సవము జరుప బడుచున్నది. ఇది సూరేంద్రపండుగ (centenary of S. American Independence) పెరుదేశీయము నుండి దక్షిణ అమెరికా రిపబ్లిక్కుదేశములను జూచుటకు తాగురుగారు బోయెదరు. మార్చిగాని లేక యేప్రియల్లోగాని యూరపు ఖండమునకు తిరిగిజేరెదరు. వారీదేశమునకు రాబోవుటకు పూర్వము ఒకముక్క యింగ్లాండులో కొంతకాలము విశ్రమించి ఐర్లాండుదేశమును సందర్శించెదరు.

మదరాసులో డిశంబరు 27 వ తేదీన జయభోవు నాలు గేండ్లకొక పర్యాయము జరుగు క్రిస్తవవిద్యార్థులసభలో ఉప న్యసించుటకు ఆంధ్రాసుగా రంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

బెల్గాం కాంగ్రెసు

డెలిగేటుల దరఖాస్తులకు వ్యవధి అధికముగ

నీ య బ డె ను

(తం తి వార్)

మచిలీపట్టణము, అక్టోబరు 24:— ఈనెల 31 వ తేదీ వరకును బెల్గాముకాంగ్రెసునకు బోవుటకు డెలిగేటుగా నెన్ను కొనబడుటకు దరఖాస్తులంపుటకు వ్యవధి మోచ్చుగానీయ బడెను.

లేదని చెప్పట నా పని గాదు. ఇంత వరకునే జేసిన దానిలో తప్పేమి గలదో ఉభయపక్ష నాయకులును చెలుపగోరెదను. సభవారండుకంగీక రింపనియెడల యీమనుష్యుడు చారిత్రమున బట్టియైనను తప్పించుకొనివాడేయని ప్రత్యేకసభ్యులు జెప్పనెడల ఆఒక్కడినే కమ్యూనిస్టుగప్రాసిక్యూషను చేయుట తెలివితక్కువగాదను నెడల, అదియేనా నాపైచాలో? నేనుజెప్పినవారిని తప్పయెవ్వ రినిగాని జూడలేదు. నేనింక నెవ్వరితోగాని మాటాడనపుడు కొంతవరకు నీవముగ (పవ్రించినవని చెప్పెదరా? నేనెవ్వరిగా ని జూడలేదు. నేను ప్రధానామాత్యుని గది విడచిపోయినపుడు నేనును పట్టిక ప్రాసిక్యూషనును చర్చించుచున్నది బోస్ట్రీటుకు నేనేస్వయముగ బోవలయునా లేక టెబెజికొన్నిటకు ప్రకటన మెక్కువగానుండ నదలిజేయవలెనా అనియే

మాలానా పోకతాలీగారు

కేంద్రభిలాఫత్తు సంఘాధ్యక్షుడైన మాలానా పోకతాలీ గారు చాల ఆశాభంగమొందిరి. పదకొండునెలలకు బూర్వము దొరతనమువారి నిబంధనల ప్రకారము యి.య్యుకొనినను నిప్ప టికి తర్జిదేశము బోవుటకు నెలవీయలేదు. రెండు మహమ్మ దీయ సంస్థానములకును తగవు బరిహారము చేయుటకును, మహమ్మదీయ దేశములతో సంప్రతించి పుణ్యక్షేత్రముల పరి పాలనకు దగిన యేర్పాట్లుచేసి నా చొట్టయందు పోరాటములు నశింపజేయుటకును హైందవ మహమ్మదీయు లిప్పుడు హెడ్జా జి, నెడ్జుదేశములకు వెహిరాను, జెడ్డాపట్టణముల మీదుగా బోవుటకు దొరతనమువారి నెలవు గోరుచున్నారు.

భిలాఫత్ రాయబారము

భిలాఫత్తు రాయబారములు హెడ్జాజి నాయకులచే (Notables of Hedjaz) నాహ్వనింపబడిరి. రాయబారు లొకమతసంబంధమైన కార్యనిర్వహణము గడంగిరి. ప్రభుత్వ మువారెండులకు అంతరాచుములు గలిగించుటచే మతసంబంధ ములలో లేనిపోని జోక్యము కలిగించుకొనినవారగుదురు. హెడ్జాజికి బోవుటకు గోరు నెలవు దరఖాస్తులు యిండియా కార్యదర్శి గారికి పంపబడి, వానిచ్చు జవాబునకు వేచియుండుటయు యన ఆర్థ మేమియో వారూ హించుకొలగలరని పోకతాలీగారు చెప్పిరి. భిలాఫత్తురాయ బారులు యీదేశములకు బోవుటకు యిండియా ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేదని పోకతాలీగారి విషయమున యూహించుచున్నా రు. రాయబారులకు రాజ్యాంగ విషయములతో నెలబంధము లేదనియు వారు మతసంబంధమైన యీపుణ్యక్షేత్రములనువస్య ను బరిష్కరించి కాంతి స్థాపించుటకు వెడల నున్నారనియు అట్టి కాంతి మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు మిక్కిలి ఆవశ్యకమనియు మాలానాగారు నొక్కిజెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

హైదరాబాదులో వేగు

రాష్ట్రమునందంతటను వ్యాపించినది - వాత శాలలు. మూసివేయబడినవి

వ్యాపారము మందగించినది

కొన్ని నెలలవరకు వ్యాధి విడిచిపెట్టుకట్టుగా లేదు. సికింద్రాబాదు, అక్టోబరు 27:— హైదరాబాదు రాష్ట్రమున కంతటికిని వ్యాపించినట్లేనవ్యాధి తగ్గేచిహ్నుము లేవి యును కనబడుటలేదు. జిల్లాలో వ్యాధి లెక్కలను తెలిసికొ నుట అసాధ్యముకాదు గాని చిక్కవ్యవహారము. కాని మొన్న హైదరాబాదుకు సికింద్రాబాదుకు వచ్చినలెక్కలను బట్టిమొ త్రము 8429 మందికి ప్లేగు తగిలినట్లును అందు 2569 మంది చని పోయినట్లును తెలియుచున్నది. ఆరోగ్యముకొరకై కట్టుబడిన క్యాంపులలో సయితము చాలమందికి ప్లేగు తగులుచున్నది. కాంటన్ మెంటు మేజస్ట్రేటుతోను, ఎ. డి. యం. యస్. తోను కలిసి రె సి డెంటు సర్ రె నాన్సు క్కు రెస్సెలు గారు నిన్ను సికింద్రా బాదులోని హెల్తుకాంపులకును ఐ సా లేషన్ ఆస్పత్రికిని వెళ్లి వివరముగా విచారించెను. పాతశాలలును సివిల్కోర్టు ను ఒక నెలవరకు మూసివేయబడినవి. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమును నైజాము కళాశాలయును గూడ మూసివేయ బడినవి. వ్యాపారము బొత్తుగా మందగించినది. హైందవరై కులు పట్టణములోనికి వెళ్లుటకు భయపడుటచే పట్టణమంతయు పాడుపడినట్లుగా నున్నది. కొంతమంది ముఖ్యులైన డాక్టరులు యీవ్యాధి కొన్ని నెలలవరకును ధీరముగా నుండునట్లున్నదని అభిప్రాయ మిచ్చుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బర్మా హోంమెంబరు నియమింపబడలేదు

రంగూను, అక్టోబరు 24:— బర్మాప్రభుత్వంలో భారీ గానున్న, హోంమెంబరుగారిపది కింక నెవ్వరును నియమింప బడలేదని ఆసోసియేటెడ్సుప్రెస్సు తెల్పుచున్నది. ఎవరికైనను యీపదవి నీయబడినదని డెబువువార్తలు సభ్యముగాదు. (అ. ప్రె.)

ఇరిగేషన్ చట్టము

నెలకు మిగిలిన వారమున చేయబడిన చట్టము (నిన్నటి తరువాత)

5 వ అధ్యాయము నీటిపారుదల గురించి

నీటిపారుదల విధియగుటకు గవర్నరు మెంటువారికి గల అధికారము.

45. (1) ఏదేని నీటిపారుదల లేక మునుగునీటి పనిముడి నీరు సరఫరాచేయబడుచున్నట్టి లేదా నీటిపారుదల కార్యముల నిమిత్తము ఉపయోగింపబడుచున్నట్టి యావత్తు భూమి మొదలగు ఒక పక్షము విధింపబడు గవర్నరు మెంటువారికి చట్టపరమైన యుద్ధము.

ఒక నీటిపారుదల లేక మునుగునీటి పనిముడి నీరు, అట్టి నీరు, సరాసరి ప్రవాహములమున గాని లేక అన్యవిధ లక్షప్రవాహము మూలమునగాని, లేదా ప్రక్క నన్న భూమి నుండిగాని భూమిద్వారాగాని ఊట, కారుట, ఐడియలుమూలమునగాని, సాగుబడిక్రిందనున్న ఏభూమిపై నీటిపారుదల చేసినపుడైతే, లేదా ఒక జలాశయము లేక కాలువలోనికి ప్రవహించి అటుతరువాత అట్టి భూమికి నీటిపారుదల చేయుననిమిత్తము ఉపయోగింపబడి, అట్టి భూమిమీది పంటకు ఆపసరముగను భాగకరముగను దాని అవసరములకునుచాలియు నుండునపుడైతే, నీటిపారుదల కార్యముల నిమిత్తము ఉపయోగింపబడినట్లు భావింపబడవలెను.

అయితే— (ఎ) బావుల మూలముగా నీరు పారుదల చేయబడిన భూమిపై, ఒక ఇరిగేషన్ వర్కునుండి ఊట ద్వారా ఆబావునకు నీరు వచ్చుచున్నదను కారణమున.

(బి) ఒక పల్లపుపంట లేదా నీరు పారుదల చేయబడిన ఒక మెరుకపంట దా మొదల పండింపబడిననే తప్ప ఊటములముగా నీరు పారుదల చేయబడిన భూమిమీద;

(సి) 9 వ సెక్షన్ ననుసరించి అధికారము వహించబడిన వర్కులనుండి మూలములముగా నీటిపారుదల చేయబడిన భూమిమీద, అట్టి భూమికి అట్టి అధికారము వహించబడుటకు పూర్వముగా ఉద్దేశ ప్రకారముగా నీటిపారుదల చేయబడుచున్నప్పుడు;

(డి) 19 వ సెక్షన్ ననుసరించి వినియోగింపబడిన నీటితో నీటిపారుదల చేయబడిన ఒక ఎస్టేటులోని భూమిమీదను.

(ఇ) అట్లు వినియోగింపబడిన నీటితో తడవబడిన ఒక భూస్వామియొక్క ఎస్టేటునకు వెలుపల నుండువాని భూమిమీద, ఆ భూమి భూస్వామియొక్క సొంతమై యున్నయెడల;

(ఎఫ్) తనకు లేదా హక్కులో తన పూర్వీకులకున్న, గవర్నరు మెంటువారికిని తద్వేలైతే మునుగు జరిగిన యేదైన కాంట్రాక్టు మేరకుతప్ప, 19 (2) వ సెక్షన్ ననుసరించి వినియోగింపబడిన నీటితో తడవబడిన ఒక రిజర్వు చేయబడిన స్వామ్యదారునియొక్క భూమిమీద.

(జి) అట్టి భూమి ఒక పంటపెల్లం భూమిగా రిజర్వు చేయబడి, నీటిపారుదల చేయబడిన రెండు లేక ఎక్కువ పంటలతో సాగుబడిచేయబడిననే తప్ప, పల్లముగా రిజర్వు చేయబడి, [ఒక ఎస్టేటులో చేర్చబడిన] భూమిమీదను;

(ఎచ్) పన్ను చెల్లింపనక్కరలేకుండా గవర్నరు మెంటువారిచే మినహాయింపబడిన భూమిమీద అట్టి మినహాయింపు వ్యాపించుమేరకును.

(ఐ) అట్టి నిర్ణయము ననుసరించి పన్ను లేకుండా నీటికి హక్కుగల పంటల సంఖ్యకంటె ఎక్కువకు లేదా అట్టి నిర్ణయమున బట్టి పన్ను లేకుండా నీటికి హక్కుగలపంట ఒక మెరుకపంటగా వియున్నప్పుడు ఒక పల్లపుపంటకు సరఫరాచేయబడిన లేదా ఉపయోగింపబడిన నీటికి తప్ప 60 వ సెక్షన్ ననుసరించి పన్ను లేకుండా ఉచితముగా నీటిపారుదల హక్కు కలిగియున్నట్లు నిర్ణయింపబడినట్టి భూమిమీదను.

(జె) ఈ యావత్తుయొక్క తేలిక దరిమిలను గవర్నరు మెంటువారిచే చేయబడిన గ్రాంటుకు అనుగుణముగా తీసికొనబడిన నీటితో తడవబడిన భూమిమీద, పన్ను లేకుండా ఉచితముగా నీటిని తీసికొనుటకు గ్రాంటు హక్కును యిచ్చినయెడలను, ఇచ్చునంతవరకును.

(కె) 55 వ సెక్షన్ ననుసరించి పన్ను విధింపబడిన భూమిమీద; మరియు.

(ఎల్) దేని విషయమున పన్ను లివ్వబడిన, బాధ్యత నుండి మినహాయింపు యేదైన అట్టచేగాని, యేదైన అట్ట ననుసరించిగాని, లేదా తత్ఫలముందు అమలులోనుండు విధుల

ననుసరించి ప్రసిద్ధపరచబడియున్నట్టి అట్టి అధికారమునుండి నీరు పారుదల చేయబడిన భూమిమీద, అట్టి పన్ను విధియను విధింపబడుటను.

వృద్ధి చేయబడిన నీటి పారుదలకు జాస్తిపన్నును విధించుటకు గవర్నరు మెంటువారికి గల అధికారము

(2) పై నిబంధనలో, ఏమి చెప్పబడియున్నను దానితో నిమిత్తములేకుండా, యెప్పుడైనను యేదైన క్రొత్త ఇరిగేషన్ వర్కు వర్కు గవర్నరు మెంటువారిచే కట్టబడినయెడల, లేదా [నీటి సరఫరా మొత్తమును లేదా కాలమును హెచ్చుచేయునట్లు] ఒక ప్రాత వర్కు అభివృద్ధి చేయబడినయెడల, గవర్నరు మెంటువారు అట్టి వర్కువలన లాభమును సాందిన యావత్తు భూములమీదను, అట్టి నిర్మాణమువలన లేదా అభివృద్ధివలన కలిగిన లాభమునకు దామాషాగా ఒక జాస్తిపన్నును విధించవచ్చును.

అయితే ఆ యిరిగేషన్ వర్కుయొక్క నిర్మాణమునకు లేదా అభివృద్ధికి భూస్వామిగాని రిజర్వు చేయబడిన స్వామ్యదారుడుగాని ప్రైవేటుచేయబడిన సంస్థయొక్క, అట్టి నిర్మాణము లేదా అభివృద్ధి జరిగించబడుకాలముందు చెయబడిన యేర్పాటున కనుగుణముగా తప్ప, పన్ను యేదీయును విధింపబడుటకు.

నీటిపన్ను రేటు కాసన నిర్మాణసభవారి అట్ట మూలముగా నిర్ణయింపబడవలెను

(3) ఈ సెక్షన్ ననుసరించి ఏ తేటలచొప్పున పన్ను విధింపబడవలెనో ఆ రేటు ప్రాథమిక కాసన నిర్మాణసభవారిచేన ఒక అట్ట మూలముగా అప్పడవచ్చును నిర్ణయింపబడవలెను. మరియు అట్టి అట్ట సాదరు చేయబడువరకును ఈ అట్ట సాదరు చేయబడు లేదని ఉన్నప్రకారము పన్ను విధింపబడవలెను.

(4) ఈ సెక్షన్ ననుసరించి పన్ను, [పంట నీటిపారుదల చేయబడిన] రెవిన్యూ సంవత్సరము అంతమైన తరువాత ఆరు నెలలలోగా] ఎప్పుడైనను విధించబడ తగియుండవలెను. మరియు రివిన్యూ సంవత్సరము జూన్ నెల 30 వ తేదీనగానిలోకత్ గవర్నరు మెంటువారి వలన విధింపబడగలట్టి ఇతర తేదీనగాని అంతవరకు సంవత్సరముగా నుండవలెను.

నీటి పన్ను భూస్వామి వద్దనుండి లేదా రయతువద్దనుండి లేదా యీ యిద్దరివద్దనుండి రాబట్టకొన బడతగియుండవలెను

46. (1) ఒక ఎస్టేటులో చేర్చబడిన భూమి విషయములో, 1864 వ సంవత్సరపు మదరాసు రెవిన్యూ (సెక్షన్) రాబట్టుకొనుటకు గురించిన అట్టలో యేమి చెప్పబడియున్నను దానితో నిమిత్తములేకుండా, ఈ యావత్తు ననుసరించి రావలసిన పన్ను:—

(ఎ) భూస్వామివద్దనుండి, లేదా.

(బి) రయతువద్దనుండి, లేదా.

(సి) కొంత ఒకని వద్దనుండి, కొంత రెండవవానివద్దనుండి, నిర్ణయింపబడినట్లు వసూలు చేయబడవలయుండవలెను.

(2) ఏ కాంట్రాక్టు (ఒప్పందము) బట్టియైన నీటిపన్ను చెల్లుబడి విషయమై భూస్వామికిని, రయతునకు వారిలో వారికి గల స్పష్టమైన లేదా ఉద్దేశింపబడిన హక్కులను, బాధ్యతలను ఈ అట్టలోనున్న దేదీయును బాధించుకూడదు, లేదా ఈ సెక్షన్ లేకున్నచో నిబంధన దగియుండేవారిలో వారికిగల ఏదైన హక్కులను తొలగించుకూడదు.

నీటిపన్ను విధింపువిషయమున సివిలు కోర్టుల విచారణాధికారమును తొలగించుట

47. ప్రస్తుత విధింపబడిన భూమి, పన్ను విధింపబడుటకు బాధ్యమైయుండలేదను లేదా అందుకు బాధ్యుడైన మనుష్యుడు తాను కాదను కారణముపైని తప్ప, ఈ అధ్యాయము ననుసరించిన పన్ను విధింపును ప్రశ్నించుచు ఏ మహ్యునిచే నైన వేయబడు యేదావానుగాని ఏ సివిలు కోర్టును విచారణకు పట్టుకూడదు.

6 వ అధ్యాయము

ప్రత్యేక యరతులమీద నీటిపారుదలపనులు నిర్మింపబడుటను, భరింపబడుటను గురించి

గవర్నరు మెంటువారి ప్రారంభపు టుత్తరపు

48. ఏ స్థానిక ప్రదేశములోనైన ఒక నీటిపారుదల పనికి నిర్మించుట, అభివృద్ధిచేయుట లేదా భరించుట, అట్టి పనివలన నీటిపారుదల చేయబడతగిన భూములమీద ఒక ప్రత్యేకమైన స్పష్టముచేయబడిన రేటు చొప్పున నీటిపన్ను చెల్లింపబడుననే నిశ్చయము కలుగజేయబడిననే తప్ప, బహుళక ప్రతిఫలదాయకముగా నుండదని లోకలు గవర్నరు మెంటువారికి కను

పడునపుడైతే, కలెక్టరునుగాని, యే యితర మనుష్యునిగాని ఆ పనిని నిర్మించుటకు, లేదా అభివృద్ధి చేయుటకు పూనుకొనుట ఆపేతలేమగునా కాదా యను విషయమును విచారణచేయుమని లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఉత్తరువు చేయవచ్చును.

విచారణ విషయమై ప్రకటనను ప్రకటించుట

49. విచారణను చేయుటకు నియమింపబడిన కలెక్టరుగాని, ఇతర మనిషిగాని, ఏ స్థలముందు, ఏ తేదీన (ఆ తేదీ అట్టి ప్రకటన తేదీ తరువాత అరుదవి రోజులకు పూర్వమై యుండకూడదు) ఆ విచారణ జరుగునో ఆ స్థలమును, తేదీని స్పష్టపరచుచు సంబంధముగల గ్రామము లేక గ్రామములలోను, నిర్ణయింపబడగలట్టి యితర విధమున ఒక నోటీసును ప్రకటించవలెను. ఉద్దేశింపబడిన నిర్మాణమునకు లేదా అభివృద్ధికి సంబంధించిన సామాన్యపు స్క్రీము (ప్రకాశిక) నున్న, తగులుబాటు అయ్యే మూలగనముయొక్క లేదా తడవలేనగా చేయవలసియుండు ఖర్చుయొక్క అంచనానున్న, స్క్రీమువలన లాభమును సాందగల (ఇటుతరువాత లాభముసాందిన ప్రదేశమని చెప్పబడు) ప్రదేశమునున్న లాభముసాందిన ప్రదేశములోగానుండు భూమివిషయమున విధింపబడిన నీటిపన్ను రేటునున్న అట్టి రేటు ఏకాలపరిమితివరకు మార్చబడుకూడదో ఆకాలపరిమితిని ఆసోటీసు వివరించి, అట్టి భూస్వాములను నోటీసులో విధింపబడిన తేదీనగాని తత్పూర్వముగాని వారు చేయగల ఏదైన ఆక్షేపణలను లేదా సలహాలను దాఖలు చేయుటకును, విచారణ జరుగుటకు నియమింపబడిన తేదీన అట్టి ఆక్షేపణలను లేక సలహాలను బలపరచు సాక్ష్యమేదైన ఉన్నయెడల దానిని హాజరుపరచుటకును కోవలెను. ఆసోటీసుయొక్క సకలకాటి లాభముసాందిన ప్రదేశములోగా నుండు భూముల స్వాము లని తెలియబడిన లేదా నమ్మబడిన యావత్తుది మనుష్యులకును గూడ స్వయముగా అందజేయుటమూలముగా గాని, లేదా మనుష్యుల సంఖ్యనుబట్టి లేదా ఏయితర కారణమును బట్టియైన అట్లు అందజేయుట సాధ్యముకానప్పుడు, ప్రతిసందర్భములోను కలెక్టరు నిర్దేశించగలట్టి విధమునగాని అందజేయబడవలెను.

వివరణము.— ఈ అధ్యాయములో 'భూస్వాములు' అను మాటకు (1) రిజర్వు చేయబడిన హోల్డర్లు (స్వామ్యదారులు), (2) రయతులు, మరియు (3) 1908 వ సంవత్సరపు మదరాసు ఎస్టేట్ ల్యాండు అట్టలో నిర్వచింపబడినట్లుండు ఖానీగీ భూమివిషయములో, అట్టి భూమి ఉన్న ఎస్టేటుయొక్క భూస్వామి యని అర్థము.

ఖానీందుయొక్క ఉపాంపదగిన అంగీకారము

50. లాభముసాందిన ప్రదేశములోనుండు [49 వ సెక్షన్ ననుసరించి స్వయముగా నోటీసు అందజేయబడిన] ప్రతి భూస్వామియును నోటీసువలన అంగీకరింపబడిన కాలపరిమితిలోగా విధింపబడిన విధమున ఏదేని ఆక్షేపణను లేక సలహాలను చేయుటకు తప్పిపోవునట్ల ఉద్దేశింపబడిన స్క్రీముకు గాని సమ్యక్తిని ఇచ్చియున్నట్లే భావింపబడవలెను.

కలెక్టరు విచారణను రిపొర్టును చేయుట.

51. క్రమముగా దాఖలు చేయబడిన యే ఆక్షేపణలను లేక సలహాలను, మరియు ఏదైన ఉన్నయెడల హాజరుపరచబడిన సాక్ష్యమును విచారించిన తరువాతను, తనకు అవసరమని తోచునట్టి సైతాక్ష్యమును తీసుకొనిన తరువాతను, లాభముసాందిన ప్రదేశములోగానుండు భూమిలో అధమును, మూడు నెలలలో రెండునెలలభూమియొక్క స్వామ్యదారులు అట్టి నిర్మాణమునకు లేదా అభివృద్ధికి ఉద్దేశింపబడిన నీటిపన్నును చెల్లించుటకును సమ్యక్తినించుచున్నట్లు విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన కలెక్టరు లేక ఇతరమనిషి అధిప్రాయపడునెడల, ఆక్షేపణ లోకలు గవర్నరు మెంటువారికి దాఖలు చేయబడగలసిన రిపొర్టులో తన చర్యలను నమూదుచేసి, తనకు దాఖలుచేయబడిన ఆక్షేపణయొక్కయు, సలహాలయొక్కయు వివరమును గూడ, వాటివిషయమున తాను చేయగల ఏదైన చర్యలతో నైన, పంపవలెను.

గవర్నరు మెంటువారు స్క్రీమును నడలుకొనవచ్చును లేదా దానిని జరుపుటకు పూనుకొనవచ్చును.

52. వెనుకటి సెక్షన్ లో చెప్పబడిన రిపొర్టు వచ్చినమీదట, లోకలు గవర్నరు మెంటువారు తనకు అవసరముగా కనబడునట్టి యేదైనా ఉన్నయెడల, విచారణ చేసిన తర్వాత స్క్రీమును విడిచిపెట్టవచ్చును, లేదా దాని అమలురూపమున గాని తమకు అవసరమని తోచునట్టి మార్పులతో గాని దానిని జరుపుటకు పూనుకొనవచ్చును; అయితే ఆమార్పులవలన, లాభముసాందిన ప్రదేశములోగాని, విధింపబడవలసిన నీటిపన్ను

రేటులోగాని వస్తువో వృద్ధి కలుగునెడల, 49 నుండి 51 వరకు గల సెక్సును నిబంధనలు మార్చబడిన స్క్రీమును వర్తించవలెను.

గవర్న మెంటువారిచే కడపరిగా ఆమోదింపబడినట్లుండు స్క్రీముయొక్క ప్రకటన.

52. (1) లోకలు గవర్న మెంటువారివలన కడపరిగా ఆమోదింపబడినట్లుండు స్క్రీముగంబంధము గల జిల్లాతాలూకు సర్కారు గెజెట్టులోను, నిర్ణయింపబడగలగ్గి యితర విధమునను ప్రకటింపబడవలెను. మరియు అది ఈక్రింది టెప్పీల్లను కలిగి యుండవలెను:—

(ఎ) నిర్ణయించుట లేదా అభివృద్ధిచేయుటకు, ఉద్దేశింపబడినవనిని స్పష్టపరుచుటకును అందువలన తగులుబాటు ఆయ్యే కాపీలు (మూలధనము) లేదా రేడియోదేవతగా చేయవలయుండు ఖర్చుయొక్క అంచనాయను;

(2) పనితీరు యగుటకు కావలసిన అంచనావేయబడిన కాలము;

(3) లాభము పొందిన ప్రదేశముయొక్క వివరము;

(డి) లాభము పొందిన ప్రదేశములో భూమిమీద విధింపబడు నీటిపన్ను రేటి; అట్టి రేటు ఏ కాలపరిమితివరకు మార్చబడకూడదో ఆకాలపరిమితి; మరియు (యి) అట్టి భూస్వాముల సమ్మతి యీ అధ్యాయములో నిబంధింపబడియున్న ప్రకారము పొందబడినదను సంగతి;

(2) (1) వ సబుసెక్షన్ ను ననుసరించి అంగీకరింపబడినట్లుండు ఒక స్క్రీముయొక్క ప్రకటన, దానిలో రికార్డు చేయబడిన యేదైన సమ్మతి క్రమముగా పొందబడిన దనుటకును అందులో స్పష్టము చేయబడిన ప్రదేశమునకు స్క్రీము లాభకలగ జేయుననుటకును తీర్మానమైన రూపుగా నుండవలెను.

54. లోకలు గవర్న మెంటువారు, అప్పడప్పుడు 53 వ సెక్షన్ ను ననుసరించి ప్రకటింపబడి అంగీకరింపబడినట్టి ఏ స్క్రీమునైనను మార్చవచ్చును. లేదా దానికి బదులుగా మరియొక స్క్రీమును ఉంచవచ్చును.

అంగీకరింపబడిన స్క్రీమును మార్చుట లేదా దాని 2 యుల ఒక కొత్త స్క్రీము నుంచుట

అయితే ఒక స్క్రీము విషయమున ఈ [అధ్యాయము] వలన కోరబడిన ఏదేని సమ్మతి, ప్రకటన లేక ఇతర విషయము ఒక స్క్రీముయొక్క మార్పు విషయమునగాని, ప్రస్తుతమున్న దానికి కొత్త స్క్రీమును బదులుగా నుంచువిషయమున గూడ అవసరమై యుండవలెను.

లాభమును పొందిన ప్రదేశములోగా నుండు భూములమీద నీటి పన్నును విధించుట

55. స్క్రీము నెరవేర్చబడిన తరువాత, విధింపబడగలగ్గి విధులకు లోబడి, 53 వ సెక్షన్ లో నిధింపబడిన రేటు-చొప్పున లాభము పొందిన ప్రదేశములోగానుండు భూస్వాములకడనుండి నీటిపన్నును వసూలుచేయుట [లోకలు గవర్న మెంటువారి చట్టసమ్మతమై యుండవలెను].

అయితే, లాభముపొందిన ప్రదేశములోని ఏ భూమిపైన, అది [తమ] యభిప్రాయము ప్రకారము నీటిపారుదల పనివలన నెట్టి లాభమును పొందబాలియెడల, [గవర్న మెంటువారు] పన్ను వేయక మినహాయించవచ్చును.

సాధారణమైన కోర్టుల విచారణాధికారమును తొలగించుట

56. నీటి పన్ను రేటుకు ఏ ఆక్షేపణయును జేయకూడదు, లేదా ఆ పన్నును చెల్లించుటకుగల ఏ మనుష్యునినా ధృతయైన ఏ సివిలు కోర్టులోగాని ప్రశ్నింపబడకూడదు.

అయితే, ఈ సెక్షన్ లో నున్న దేనియను, ఏ మనుష్యునిపైన, దేనివిషయమై పన్ను వేయబడినదో ఆ భూమికి వాడు స్వామ్యుడారుడు కాడను కారణమున అట్టి పన్నును వాడుచెల్లింప బాధ్యుడుకాడని సివిలు కోర్టులో డిక్లరేషనును (ప్రకటనను) పొందకుండ చేయవచ్చును.

రె-వ అధ్యాయము.

డ్రాయినేజీ వర్కులను గురించి

అభివృద్ధికైన వర్కులకు స్క్రీములను తయారు చేయుట

57. ఒక ఎస్టేటులో ఉండుని యే భూములయొక్కయైన లేదా ఎక్కడపున్నన ఏదైన ఇరిగేషను వర్కులముగా నీరు పారుదలచేయుటకు యే భూములయొక్కయైన అభివృద్ధి నిమిత్తము లేదా వాటియొక్క క్రమమైన సాగుబడికి లేదా నీటి వారుదలకు యేదైన డ్రాయినేజీ వర్కులు అవసరమని,

లేదా అట్టి భూములను వరదలనుండి లేదా ఇతరమైన నీటి సమదామములనుండి లేదా ఒకవదిలే ఒరిపిడినుండి రక్షణకావలసి యున్నదని లోకలు గవర్న మెంటువారికి కనుపడునపుడెల్ల

లోకలు గవర్న మెంటువారు అట్టి డ్రాయినేజీ వర్కులకు ఒక స్క్రీమును తయారుచేయించి, దానికిను కర్చుయొక్క అంచనాతోను, అట్టి కర్చులో గవర్న మెంటువారు భరించుటకు ద్వేషించు దామాషాను గురించిన ఒక స్టేటు మెంటుతోను ఆ స్క్రీము విషయమున చార్జీ విధింపఁటనివిగా చేయుటకు ఉద్దేశింపబడిన భూములయొక్క మెయ్యూలు (పట్టి) లోను ప్రకటింపబడునట్లు చేయవచ్చును.

అట్టి స్క్రీములపైన నియమింపబడిన ఆఫీసర్ల అధికారము.

58. అట్టి స్క్రీమును తయారుచేయుటకు లోకలు గవర్న మెంటువారిచే అధికార మివ్వబడిన మనుష్యులు 24 వ సెక్షనుచే ఒక ఇరిగేషను ఆఫీసుకును యివ్వబడిన అధికారములను నిమిత్తంగాని వాటిలో వేటినిగాని చెలాయించవచ్చును.

వర్కులవలన లాభమునుపొందిన భూములమీద ఒక సంవత్సరవారీ రేటును విధించుట.

59. అట్టి స్క్రీము విషయమున ఒక సంవత్సరవారీ రేటు 109 వ సెక్షన్ నుయొక్క నిబంధనల ననుసరించి లోకలు గవర్న మెంటువారిచే చేయబడు విధుల కనుగుణముగా అట్లు చార్జీ విధింపఁటనివిగా అట్టి విధులచే నిర్ణయింపబడిన విధమున తీర్మానించబడవలసిన యావత్తు భూములయొక్క ఖానుండులకును చార్జీ చేయబడవచ్చును.

అట్టి రేటు సాధ్యమైనంతవఱకు యాక్రిందితార్దులలో దేనిపైనను మించకుండునట్లు నిర్ణయింపబడవలెను:—

(1) అట్టి వర్కులకైన ప్రథమ కర్చుకు వాటిని భరించుటకు వాటిపైని విచారణాధికారమును చెలాయించుటకును అగు అంచనావేయబడిన సంవత్సరవారీ కర్చుకు కలిపి దానిలో నుండి సదరు రేటును మినహాయించినయెడల ఆ వర్కులనుండి వచ్చు అంచనావేయబడిన రాబడి యేదైన ఉన్నయెడల దానిని తీసివేతగా మిగిలిన నిలవమీద గవర్న మెంటువారు అప్పడప్పుడు చెల్లించవలసిన వడ్డీ;

(2) వ్యవసాయ సంబంధ మైన భూమి విషయములో అప్పుడు భూమి కిస్తు విధింపునకు అములులోనుండి విధుల ననుసరించి అట్టి భూమిమీద ఆ డ్రాయినేజీ వర్కులవలన కలిగిన సంవత్సరవారీ విలువలో లేదా దానిపంజులో హెచ్చుదల నిమిత్తమున విధించబడితగిన వైకము మొత్తము.

నివారించబడవలసిన లోపము ఏదైనను లోకలు గవర్న మెంటువారిచేగాని మనిషిచేగాని నిర్ణయింపబడిన లేదా కలుగజేయబడినయెడైన కాలవ, నీటిమార్గము, కోడ్డు, లేదా యితరవర్కు లేదా అటుకమువలన నైయున్నంతమట్టుకు, సదరులోపమును నివారించుటకు ఆగత్యమైన డ్రాయినేజీ వర్కుల కర్చులో దామాషా చొప్పున ఒకవంతు ఆయాసంగతికి తగినట్లు అట్టి గవర్న మెంటువారిచే లేదా అట్టి మనిషిచే భరింపబడవలెను. [సశేషము]

హిందూమహమ్మదీయ కలహములు గట్టివదంతులు

ప్రభుత్వమువారు ముందు జాగ్రత్తదీసికొనుట

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 26:— రెండుమాడు దినములలో హిందూమహమ్మదీయులకు పోరాటములు సంభవించునని తీవ్రముగా బయలుదేరిన వదంతులవలన పోలీసువారు ముందుగా బందోబస్తు చేసిరి. బారాబజారు ప్రత్యేకముగా నొక పెద్ద పోలీసుసిబ్బంది వారచే రక్షింపబడుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

దేశబంధుదాసుగారి ఆరోగ్యము

సిల్వా, ఆక్టోబరు 25:— శేషు సిన్హాకు సి. ఆర్. దాసు గారువచ్చి సాయంత్రము తిరిగి వైల్డఫవర్ హాలునకు వెడలిపోయిరి. వారు ఆరోగ్యము నొందుచున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

ముఖ్యమంత్రి మాగ్డొనాల్డుగారికి-సి. ఆర్. దాసు గారి తంతి

సిల్వా, ఆక్టోబరు 25:— ఈదిగువ వివరించిన ప్రకారము ఎన్నికలసమయమున ముఖ్యమంత్రి మాగ్డొనాల్డుగారికి స్వరాజ్యపాదుల నాయకుడగు దేశబంధు దాసుగారు సమద్రవతి నందిరి:—“కార్మికుల జయమే నిజమైన ఆభ్యుదయమున ప్రపంచకాంతిని సమహర్ష ప్రయత్నించు శక్తులకు జయము.” (ఆ.ప్రె.)

జస్తినుపక్షమువారి చర్య

ఇదివరలో ఫోర్టు సెంటునాస్టి గజెటునందు ప్రచురింపబడిన రీతిని ఒకానొక డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిని ఇచ్చటనుండి మరియొక స్థలమునకు మార్పు జేయకుండునట్లు జస్తి నుపక్ష ప్రముఖులు కొందరు మంత్రులతో ఆలోచించి వారివారా గౌ|| రివిన్యూ సభ్యునికి విన్నవించుకొనిరనియు, పైవివరింపబడిన డిప్యూటీ కలెక్టరు ధనవంతులకు నాటికోటికెట్లు జస్తి నుపక్షమందు జేర్చుటలో చాలసహాయకారిగనుండుటచే వారిని ఇచ్చటనే నిలుప నుద్దేశించినట్లును గౌ|| రివిన్యూ సభ్యులు జస్తి నుపక్షము వారికి అనుకూలముగనే నిర్ణయించెద మని నుడివినట్లును తెలియుచున్నది.

సర్ మాంగుకిన్ గారి ప్రేతకర్మ

రంగూను, ఆక్టోబరు 26:— కి రిశేఖులకు సర్ మాంగుకిన్ గారి ప్రేతకర్మ నియమమున జరిగెను. పెద్ద సమాహము శివమనెనుక నొక మైలువరకు వ్యాపించి యుండెను. రాజుగారి పటాలము పూర్వార్థంపై పైనికమర్చాలను జూపెను. బర్మాగన్నకు గారు మాంగుకిన్ గారి యింటికివచ్చి శ్మశానమునకు ఉత్సవముతో గలసివెళ్లిరి. రంగూను మునిసిపల్ సంఘము ప్రముఖులవేసిన పూలచండలతో శివము నిండిపోయెను. మాసోనిక్కు ఆచారము ప్రకారము సమాధిపద్ధ కర్మ జరుపబడెను. (ఆ.ప్రె.)

కావలెను

సర్వీసట్ను తాలూకాబోర్డు యిలాకా ఆనుపత్రులలో పనిచేయుటకు యిద్దరు మంత్రసానులు కావలయును. ఇందుకు అన్నతైనవారు సదరు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసుకు వెంటనే ధర ఖాస్తులుపంపుకొవలెను. జీతం రూ 300 లు, రెండురూపాయలు ఇంటిఆర్డెయు యివ్వబడును.

యమ్. సుబ్బారావు

సర్వీసట్ను తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్.

ది మద్రాసు అండు నదరన్ మరాటా 1711 రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

సరకులను ప్యాకు చేయుట

కొన్ని సరకులను కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకింగుచేయవలసినట్లు 1924 సం॥రం ఆక్టోబరునెల మొదటి తారీఖు నుండి ఏర్పాటు చేయబడినదని యిందుమూలముగా మద్రాసు అండు నదరన్ మరాటా రైల్వేమీదుగా సరకులను పంపునట్టి వర్తకులకును, ఇతరులకును తెలియజేయబడినది. రైల్వే/ఉద్యోగులు ప్యాకింగు సదరు నిబంధనల ననుసరించి చేయబడినసేగాని కన్ ట్రైన్ మెంట్లు అంగీకరించగూడదని స్పష్టముగాను, నిష్కర్షగాను ఉత్తరువు జారీచేయబడినది. సరకులను రవానా చేయువారు సదరు నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకుచేయుటకు అంగీకరించక పోయినచో ఏ.రి.స్కు నోటును (ఏ.నెట్ ఫారము ను) వ్రాసియచ్చిన అంగీకరించబడును.

గాన సరకులను రవానా చేయువారు వారి స్వలాభము నిమిత్తమై ప్యాకింగు యే కొత్త నిబంధనల ననుసరించి చేయబడవలెనో స్టేషనుమాస్టరులను అడిగి లేక వారికి వ్రాసి తెలిసికొనుట ఉత్తము.

పార్కు-టెను } ఎఫ్. బి. వాదన్
మదరాసు } జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంతు రోడ్డు 1565

25-10-24 తేదీ శనివారమునుండి 31-10-24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 8-80 గం. శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥ కూడగలదు.

యూనివర్సుల మైటియస్టు సీరియల్

ది స్ట్రీట్ ట్రైయల్ కడపటిభాగము.

విల్లియం డన్ కన్, ఎడిట్ జాన్సన్ తో సహా

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition.

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Bank and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

1540

"యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్స్ కంపెనీ" చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని ఆభిప్రాయములు.

"ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును"—"ఇన్సూరన్స్ అబ్జర్వర్" లండను.

"స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిబహుకొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి" "ఇన్సూరన్స్ అండు ఫై నాన్ ప్రియల్ రికార్డు" లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమిషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంధ్రజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు చరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్లు, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

కంగుంది ఇండస్ట్రియల్ వర్క్స్

"టైక్స్ టైల్ శాఖ" పోస్టు, కుప్పం

రూ 7-4-0 లుకు

మియింటివద్దకు 1 కుప్పము మెత్త

(27" X 78" కొలతగలది).

దానికి తగిన దిండుబకటి.

మెత్తపైన పరచుటకు తగిన, అందమైన బకట్ల తైలదీయైనను లేక గీతలదీయైనను పంపబడును. చాలకాలమువరకుండునట్లు బాగుగా నేయబడినది. చేతిముగ్గుములతో 2/30 నెంబరు నూలుతో గుడ్డ నేయబడినది. చాయ గట్టిగా నుండును. వారివారికి తగినట్టి రంగులలోగలదు.

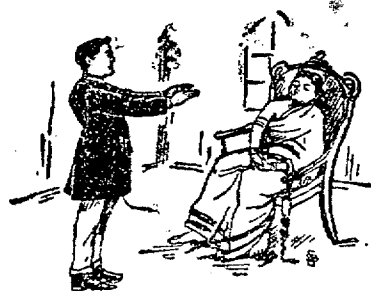
ఆలీబాబా అండ్ ఫాక్టరీరాబర్స్ అవ్వప్ప విజయము

మూడేమాటలు! ఆంధ్రదేశ వింతవర్తంతము చూయండి! అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే; నవరస పరితమై కడుపుబ్బనవ్వించుచు నాహాహా యనిపించునది యిదియే; సహజములను చక్కనిమాటల పాటలతో విలసిల్లు నాటకము నిదియే.

నవరసభరితము	నెల రు 0.12-0
1. ధృవ విజయము (నాటకము)	రు 1.0-0
2. కుచేల —కృష్ణ,	1.0-0
3. చిత్రకేతు.	0.14-0
4. జగన్మోహిని	1.0-0

చిరునామా:— పామర్రు బుచ్చిరాజుగారు,
1708 గోదావరి జిల్లా, కాకినాడ

మెన విజయ నేర్చుకొనుడు

1416

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, లాల్ రిడింగు, కాన్ సెక్ ట్రే వర్, ఆత్మకేక్రీ, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెస్సరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్కర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి రు. 1.0-0 పోస్టేజీ 0-4-0

ప్రాథమిక, సేఖర్, మెస్సరిస్టు ఏలూరు.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని గానుగ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏవమున్నునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

32 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి రు 1.0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాలట్రాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

అశ్వశాంతినిధి

మంచి తరుణము!

చాలా తాభము

త్వరపడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము సూమిల్లయొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రవయోగపర్చుచు, వాటియొక్క నాణ్యమును గురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్తమై ప్రస్తుతపు సూమిల్లవైస్ లిప్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీనులు కన్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డాన్లు ఒకే తూరి ఖరీదు చేసేవారికి వేరే టరమ్స్ ను యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు గ్రాసుకోవచ్చును.

1458

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తంతినిలాసము:

బనీన్సు, గెజెవాడ. మానేజరు:— ఆంధ్రమౌజీరీవిల్లు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

ఆంధ్రయుర్యేదిక్ ఫార్మసిలిమిటెడ్

19 హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడు పోస్టు - మదరాసు.

66 చిక్ వేటు, బెంగుళూరు సిటీ.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము మేహరోగప్రకరణము

191-వ పుట మధుమేహనందు సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు.

ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిస్సత్తువ మొదలగు వ్యాధులలో గూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము. రక్తమును శుద్ధిజేయును.

ఇందు శతపుటాభకము, బంగారము, ముత్యము, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు.

20 మాత్రలుగల సీసా 1-టికి రూ 5—0—0. ఔషధముతో గూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

వసూలయిని మూలధనము రూ 1,45,959-4-0

నిర్దుష్టమైన శాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

నూరు రూపాయలు ధరావతు ఇచ్చు ఏజెంట్లు కావలెను.

1616

వెలస్వలము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రములో లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు:—ఈ దివ్యౌషధము మిక్కిలి ముఖ్యమైనదిగా, కుంభమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకెటరు, పోస్టుచెల్లువేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇక గాక ఈ దిగువ తెలుపబడినది అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృన్యరాజసాయనము:—బలహీనము, రక్తిములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతిక్లిశాకము పలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామదానిముఖానికి. వైద్యులును కుదుర్చుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధిని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగములకలైదు:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విసుపని తలనొప్పి మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిశో, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0—8—0

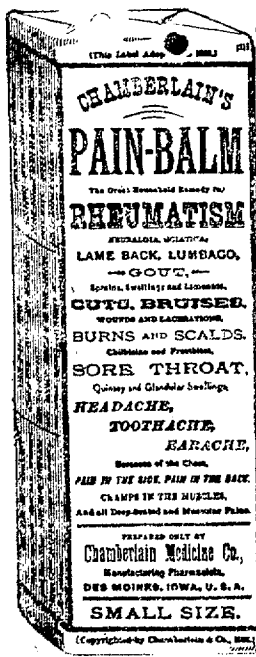
క్షుద్రపరిహారి:—ఎక్కిరకము తిటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్న ను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0—4—0

కాలిక్ శాంజము: కండ్లలో ఎలుపు, నీళ్లు కారుట, నునక గాయముండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంటు మొదలగునవి మామూలుగను 0—8—0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రము, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు. 1

(594) శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

చేంబరేన్ గారి వెయిన్ బామ్
వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, కలనొప్పి, కండ్లనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణమగును.
అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. (1)